

Эсэгэ ороноо, эхэ нютагаа эб хамта мандуулая!

БУРЯАД

Бүгэдэ арадай сонин

ҮНЭН

1921 оной декабриин 21-нээ гарана

НАЦИОНАЛЬНАЯ ПЕЧАТЬ
ОТДЕЛ ПЕЧАТНОГО ДЕЛА
Иркутская область
г. Улан-Удэ, ул. Профсоюзная, 4

ДУХЭРИГ

№21 (426)

2005
оной
июниин
2
Четверг

№ 63
(21149)

Зунай
эхин сагаагшан
могой нарын
26
гарагай
5

Бурятия

Июниин 4 - Буряад Республикын соёлой болон искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр

Соёлой болон искусствын хүндэтэ хүдэлмэрилэгшэд!

Буряадай Президентын 1997 оной мартын 31-эй 95-дахи тогтоолоор манай республикада танай мэргэжэлтэ хайндэр бии болгодоо нэн. Тиигэжэ ажабайдалыемнай нарижуулаха талаар шухалашье, харюусалгагайшье ажал ябууддаг олон мэргэжэлтэдэй хүдэлмэрин удха шанарые республикын толгойлогшо хуулиин ёһоор баталба бшуу.

Соёлой болон искусствын халбарид туйлагдаһан амжалтануудаараа республикамнай омогорхохо эрхэтэй. Зургаан мэргэжэлтэ театрууд амжалта түгсөөр эндэмнай ажаллана, арадай коллективүүд болон нургуулиин драматическа искусствын студинууд олонхи аймагуудта ажалаа ябуула. Эрмэлзэлтэй, шударгы бэрхэ, хэрэгтэ үнэн сэхэ мэргэжэлтэдэй хүтэлбэридэг системын ашаар үенүүдэй хоорондох холбоон туйлагдаһа, мүншье зохёохы коллективүүдтэ бэлитгэй мэргэжэлтэдэй орожо ажаллаха хэрэг саг үргэлжэ эрхилэгдэнэ. Энэ хэрэг хангалгада нуралсалай эмхи зургаанууд горитой хубитаяа оруула: Зүүн Сибириин гүрэнэй соёлой болон искусствын академи, хүгжэмэй коллежд; училищинууд; хореографическа, соёлой болон искусствын.

Соёлой болон искусствын эмхи зургаануудай мэргэжэлтэдые хүмүүжүүдэг багшанарай үр эхэтэй хүдэлмэри онсо хайн дүнгүүдтэ хүргэнэ, Улаан-Удын дээдэ болон дунда нуралсалай эмхи зургаануудые түгсэхгүздэ Сибириин болон Россин түрүү театруудта амжалтатайгаар ажаллана.

Экономическа бэрхэшээлүүдэй, мүн шэнэдхэн хубилгалгын бэлэн бэшэ сагта республикын музейнүүд амжалтатай ажалаа ябуулаар. Байгша ондо Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда Илалтын туйлагдаһаар 60 жэлэй ойн баяр тэмдэглэгдэбэ. Республикын, хүдөө нотагуудай соёлой байшангууд соо, мүн нургуулинуудай музейнүүдтэ тус дэмбэрэлтэ хайндэртэ зориулагдаһан үзэсхэлэнгүүд нээгдэбэ, дайнай, мүн ажалай ветерануудтай уулзалганууд эмхидхэгдэбэ.

Соел культурада хабаатай бүхы эмхинүүд Агууехэ Илалтада зориулан хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэ. Тэдэнэй хабаадалгатай концерт-нааданууд, мүн зүжэг табилга, ветерануудые хүндэлгын ёһололнууд тус ойн баярые бүри гүнээгэ удхатай болгоо.

Энэ хайндэрнүүдэй эмхидхэлгэ манай халбарин мэргэжэлтэдэй бэлэдхэл хайтай байһые гэршэлбэ. Тиихэдэ гансашье соёлой гол мэргэжэлтэдэй арга боломжо энэ ушарта элирээ бэшэ, харин уран хайханай эмхинүүдэй үүргэ эндэ тодорoo. Арадай алдарта хайндэр тэмдэглэхэ ёһололто тэдэнэр эдэбхитэйгээр хабаадаа. Гэхэтэй хамта Буряадай уран хайханай холбоонууд, мүн Арадай уран хайханай республиканска түбэй энэ хэрэгтэ оруулан хубита нилээд ехэ. Буряад Республикын Правительство олохон жэлэй туршада соел культура хүгжөөхэ талаар ажаябуулгануудые хэнээр. Тиймэ зорилготойгоор республиканска тусхай программа нэбтэрүүлэгдэнэ, федеральна ба республиканска проектүүд бөөлүүлэгдэнэ. Манай уран хайханай коллективүүдые Америкэ, Монгол, Хорвати, Итали, Словени, Германи, Болгары, Испани, Венгри гэхэ мэтэ хари гүрэнүүдтэ дулаанаар улгадаг байна.

Олон үндэһэ яһатанай эбтэй ажаһуухын тула байгуулагдаһан Буряад республикын соёлой үндэһэн түбүүд эрхимээр ажалаа ябуула. Соел культура хүгжөөхэ талаар Президентын болон Правительствон дурадханан грантнуудай үүргэ тэмдэглэхэ шухала. Буряадай Правительство болон соёл хүдэлмэрин ажаябуулагдаһаар урда үшөө олон түсэүүд табяатай, тэдэниие бодотоор бөөлүүлэхэ хэрэг үлэнхэй.

Буряадай Правительство болон өөрынгөө зүгһөө соел культурын халбарид хүдэлдэг зоние мэргэжэлтэ хайндэрөөрнь амаршалнаб. Ажалдаа амжалтатай, гүрэн түрэдөө туһатай ябыт даа!

Буряад Республикын
Правительствын Түрүүлэгшын
уялгануудые гүйсэдхэгшэ И.М. ЕГОРОВ.

Июниин 1 - Хүүгэдые хамгаалгын уласхоорондын үдэр БҮХЭРОССИН КОНКУРСДО ИЛАБА

Республикын үндэһэтэнэй 1-дэхи лицей-интернадай коллектив «Россин эрхим нургуулинууд - 2005» гэхэн Бүхэроссин конкурсдо 30 илагшадай тоодо орожо, тусхай Дипломдо хүртэбэ.

Бүхы дээрээ Росси дотор 67 мянган нургуули хүдэлдэг гэжэ тоолоо хаа, дээрэ дурсагдаһан амжалта туйлаха гээшэ нэрэ хүндын хэрэг болоно.

Тус конкурсдо лицей-интернадые хэд түлөөлөөб гэбэл, директорынь Ж.Б.Санжиев, түүхын багша А.Ц.Санжиева, түрэлхидэй зүгһөө

Е.Б.Базарова, БГТРК-гай диктор Г.Ж.Тудупова, 10-дахи классай нургаша Егоров Алагүй гэгшэд болоно.

Нэрэтэй түрэтэй нургуулингаа нэрэ хүндые улам дээшлүүлһэн ушараарнь лицей-интернадай коллективые олонитын зүгһөө халуунаар амаршалаа.

Галина ДАШЕЕВА.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: конкурсн үедэ; лицейн нургашад.

ЖАРГАЛТАЙ ЯБЫШ ДАА

Хүүгэдые аршалан хамгаалха Уласхоорондын үдэр үсэгэлдэр тэмдэглэгдэбэ.

Багашуулые хүмүүжүүлгэдэ манай республикада анхарал хандуулагдажал байдаг. Жэсээлхэдэ, үнгөрһэн жэлдэ үхибүүдтэй 147 мянган бүлэнүүдтэ 25 миллион түхэригэй социальна тэдхэмжын туһаламжа үзүүлэгдэһэн байна.

Гэбэшье харуунагуй үхибүүд үшөө олон лэ байна. Харюусалгагүй түрэлхидэй зариман хүүгэдэ хаяжархидагыше. 1800 үхибүүд амиды эхэ, эсэгтэй байгаад, үншэн гэжэ тоологдоно. Архинша бүлэнүүдхээ нэдондо (манай республикын байдалаар) 620 үхибүүдые гүрэн үргэжэ абанан байна. Тэдэнэрэй 114 хүүгэдые айлууд үргэжэ абаа.

Иимэ тоо баримтануудые саарһан дээрэ буулгажа хуухадаа, урдманни табяатай байһан фото-зурагые харан-харан уярнаб.

Зураг дээрэхи энээхэн хүүгэн Сэлмэг гэжэ хомор нэрэтэй юм. Энэ - мишии зээ басаган. Сэлмэг тэнгэриин сэнхир майхан доро алтан дэлхэйе гайхан-гайхан хаража, хэзээдэшье үншэрэнгүй, ута наһатай, удаан жаргалтай ябыш даа, Сэлмэг!

ҮХИБҮҮД АМАРХАНЬ, АЖАЛЛАХАНЬ

Хүүгэдэй зунай амаралтын хаһа эхилбэ. Улаан-Удын 152 мянган үхибүүд элдэб янзын эрхэ байдалай гуримаар амархань.

Арбаад лагерьнууд июниин 15-наа нээгдэхэн. Тэршэлэн нургуулинуудай дэргэдэ амаралтын талмайнууд байха юм. Долоон наһатайһаа 17-той болохон хүүгэдэй ерээд процент лагерь болон тиймэ талмайнуудта амарха ёһотой. Гэхэтэй хамта өөрын онсо шэглэлтэй сэрэгэй-патриотическа, спортивна, экологическа лагерьнууд нээгдэхэ. Зариманиинь майхан байдалтай байха юм.

Эпэ мэдээсэлнүүдые Улаан-Удын захиргаанай

гэгээрэлэй управлениин начальник Валерий Сергеев журналистнуудта соносхобо. Лагерьта ошоогуй эдиршүүлые түлөөһэтэй ажалаар хангаха ажал ябуулагдаһа. Тусхайлбал, 200-гаад эдиршүүл хэлсээ баталаад, фирмэ, предпрятинуудта хүдэлхэ эрхэтэй болобо. Үгытэйшгэ айлуудай 700-гаад үхибүүдтэ мүн лэ түлбэритэй ажал олгохо хэмжээнүүд абтана.

Зунай амаралтада республикын бюджетдээ 30 миллион түхэриг шэглүүлэгдээ.

Николай НАМСАРАЕВ.

Уважаемые подписчики!

Напоминаем вам, что в июне завершается подписка на периодические издания на II полугодие 2005 г. Подписавшиеся на газеты и журналы ИД «Буряад үнэн» через почтовые отделения участвуют в розыгрыше автомобиля ВАЗ-2106.

ЗОН ЗОНХИЛОГШОЁО ӨӨРӨӨ ХУНГАХА

Арадай Хуралай ээлжээтэ бэшэ сесси татагдажа, хуулиин болзор соо шийдэхэ гурбан шухала асуудалнууд харагдаба.

«Муниципальна бүридэлнүүдэй гулаанарые хунгаха тушаа» гэхэн Буряад Республикын хуулиин проектые Президент А.В.Потапов депутатуудай үзэмжэдэ табиһан байна. Ушар юуб гэхэдэ, байгша оной сентябрь наһада нотагай өөрын хүтэлбэрилэгшэдэй болон нотагай депутатуудай хунгалта болохоор

хараалагдана. Теэд гулаанарые зон бүгэдөөрөө хунгаха гү, али зоний хунгаһан депутатуудай бүридэлһөө томилхо гү гэхэн гурим Россин Федеральна Хуули тодорхойлоогуй, харин субъектнүүдэй үзэмжэдэ орхиһон байна. Тиймэхээ манай республикын Президент хадаа гулаанарые депутатуудай хоорондоһоо дэбжүүлэхэ гэхэн үүсхэлтэйгээр хуулиин проект Арадай Хуралда эльгээһэн.

Хуралай комитетүүдтэ проектые

үшөө сессиин урда анхаралтайгаар шудалаад, Президентын үүсхэлые дэмжэхэ наһалтай байһан юм. Зүгөөр сесси дээрэ энэ проектые гэгтэ буруушааба.

Юуб гэхэдэ, депутатууд сессиин урда өөһэдэньгөө округуудаар ябажа, арад зоний наһамжануудтай танилсаад, гулаанарые бүгэдэнь дуугаар хунгаһаниинь дээрэ гэжэ ойлогоһон байна. Тиймэхээ сесси дээрэ Президентын үүсхэлые буруушааба гээшэ.

Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ муниципальна 273 бүридэлнүүд шэнээр гуримшуулагдаһан байна. Нютаг нотагуудай бүридэл өөрын устав зохёогоо, мэдэлтэй газарайнгаа хилэнүүдые тодорхойлоо. Сентябрь наһада хүдөөгэйхид барандаа нотаг нотагайнгаа гулаанарые, өөрын депутатуудые хунгаһань. Нотагай энэ засаг гурбан жэлэй хуулиин эрхэтэй байха.

Сесси дээрэ байгша оной нэгдэхи кварталай дүнгүүдээр республикын

Засагай газарта

бюджетэй гүйсэдхэл тушаа Правительство тоособо. Тэршэлэн байгша оной бюджетдэ зургаан миллион түхэриг нэмэлтэ гаргашын заһабари оруулагдаа. Энэ мүнгэн хадаа Ивалгын аграрна, Улаан-Удын иудустриальна техникумдэ үгтэхэ. Юуб гэхэдэ, тус техникумүүд жэлэй эхинһээ федеральна бюджетдэй тэдхэмжээ гаргагдаад, мүнөө болотор хан гэхэ хашаргагүй байна.

Николай НАМСАРАЕВ.

Засагай дээдын зургаануудта

ХЭЛЭНЭЙ АСУУДАЛ ОНСО ШУХАЛА

Буряад Республикын Президентын болон Правительствын Үндэһэтэнэй хэрэгүүдэй, нийтын, шажан мүргэлэй нэгэдэлнүүдтэй холбооной талаар болон мэдээсэлэй комитедэй түрүүлэгшэ В.Р.Булдаевай хүтэлбэри доро буряад хэлэ хүгжөөлгын асуудалаар «түхэрэн шэрээ» үнгэргэгдэбэ. Комитедэй түрүүлэгшын орлогшо А.А.Елаев оролто үгэ хэлэбэ. Гол түлэб БГУ-гай Үндэһэтэнэй-гуманитарна институтдай Буряадай Уран зохёолшодой холбоонтой суг үүсэхэн «Далита хүлэг» гэнэн литературна нэгэдэл тухай асуудалһаа һабагша татан, энэ хөөрэлдөөн эмхидхэгдэе юм.

Мүнөө үедэ Улаан-Үдэ хотын гуурһаа туршажа эхилһэн студентнээрэй, залуушуулай бэлигые дам хүгжөөхэ зорилготойгоор байгуулагдаһан энэ нэгэдэл хүдэлмэрээ захиаланхай. НГИ-гэй директор А.С.Васильева шэнэ бүридэл тухай тобшохоноор хөөрэхэдөө, Эрдэм нуралсалай министрствэтэй, республикын «Буряад үнэн» сониндой, үндэһэтэнэй номой сангай хүдэлмэрлэгшэдтэй, уран зохёолшодтой нягта холбоотойгоор ажалаа ябуулжа эхилһэн тухайгаа мэдээсэбэ. Литературна шадабарид хургаха талаар зунай хургуули тухай асуудал шийдхэгдэе. Энэ харын гурбадаху арбан хоногто тус хургуули анха түрүүшынгээ

программа бэелүүлхэ зорилго табинхай.

Хөөрэлдөөндэ хабаадаһан РБ-гэй Правительствын мэдээсэлэй таһагай консультант

Б.Б.Болотов, үндэһэтэнэй хэрэгүүдэй, нийтын, шажан мүргэлэй нэгэдэлнүүдтэй холбооной талаар болон мэдээсэлэй комитедэй хэлэнэй талаар политикин, оршуулгын секторые даагша М.А.Очиров, комитедэй ахамад мэргэжэлтэн Д.С.Бадмацыренов, «Буряад үнэн» газетын редактор Г.Х.Дашеева, үндэһэтэнэй номой сангай ахамад библиотекарь Р.Г.Батомункуева, республикын Эрдэм нуралсалай министрствын таһагай ахамад мэргэжэлтэн Б.Б.Жалсанов буряад хэлэ хүгжөөхэ асуудалаар мүнөө үедэ бии байгаа арга боломжонуудые яагаад гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэжэ болохоб гэнэн һанамжануудаа хубаадаба.

Эндэ «Буряад үнэн» сониндой үүргэ ехэ, зохёохы ажалдаа баримталдаг хараа шугамын онсо удхатай гэжэ тэмдэглэгдэһэн байна.

Россин Федерациин гүрэнэй үндэһэ яһатанай талаар политикин концепцидэ албан зургаанууд хоорондын комиссийн оруулһан заһабаринуудтай зохиладуулан, тус концепци тушаа зохёохы коллективүүд һанамжа, дурадхалнуудаа оруулха аргатай гэжэ В.Р.Булдаев онсо тэмдэглээд, тус документтэй танилсахыень сугларашадай анхаралда дурдхаа.

Юрэнхы дээрээ иимэ уулзалганууд саашанхи хүдэлмэриее үндэһэлэн ябуулахаданай аша туһатай гэжэ комитедэй түрүүлэгшэ түгэсхэдэнь онсо тэмдэглэһэн байна.

Галина ДАШЕЕВА.

ШЭНЭ ШАЛГАЛТЫН ЭРХЭ ХҮСЭН

Нуралсалай энэ жэлдэ Улаан-Үдэдэ 3757 зон болбосоролой аттестат абаха ёһотой. Тэдэнэрэй гурбан зуугаад хүбүүд, басагад медаль абаха эрмэлзэлтэй. Теэд саашадаа дээдэ эрдэмтэй болохо дуратай байһан тухайгаа 78 процент эдиршүүл мэдүүлнэ.

Мүнөө жэл хадаа ЕГЭ гэлсэдэг гүрэнэй нэгэн гуримай шалгалтын туршалга манай республикада һая үнгэрөө бэлэй. Тэрэ шалгалтын дүнгүүдээр манай республикын нурагшад хадаа Россин хургуулинуудай иимэ шалгалтын дүнгүүдхээ дээгүүр сэгнэлтэй байгаа.

Тодорхойлол, Улаан-Үдын дунда зэргын нурагша ЕГЭ шалгалтын дүнгүүдээр 54 балл гэхэ гү, али хуушанаар «дүрбэ» гэнэн сэгнэлтэдэ хүртэһэн байна.

Гайхалтайнь гэхэдэ, хүдөөгэй хургуулиин шабинар эрхим һайн эрдэм мэдэсэтэй байһанаа гэршэлээ. Жэ-шээлхэдэ, Хориин аймагай Тээгдын дунда хургуулиин нэгэ басаган зуун баллаа аяар 98 балл гэхэ гү, эрхимэй эрхим сэгнэлтэ абаһан габьяатай. Хүдөөгэй багахан хургуулиин эрхэ байдал, компьютерай талаар зэбсэгжэлтэ мэдээжэ аабдаа, гэхэшье энэ басаганай ухаан бодол Гэгээрэлэй министрствын мэргэжэлтэдые эхэтэ гайхуулаа.

ЕГЭ шалгалтын дүнгүүд дээдэ хургуулида ороходо шалгалтын хүсэ эрхэтэй байха гү?

Зүүн-Сибириин технологическа университет энэ шалгалтын дүнгүүдые тоодоо абаха, гэхэшье тусхай шэглэлтэй мэргэжэлтэдэй факультедүүдтэ орохо дуратай зон физикэ, хими гэхэ мэтын тодорхой эрдэмтэй шалгалта тушааха баатай болоно.

Д.Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай гүрэнэй университет ЕГЭ-гэй хажуугаар мүн лэ тусхай мэргэжэлтэдтэ хамаатай шалгалтануудые дабаха зэргэтэй.

ЕГЭ хадаа математика, ород хэлэнэй бэшэг болон эхэ ороной түүхэ гэнэн предметүүдээр лэ шалгаһан байха юм.

Кукуруза ехээр ургуулхань

Мал олоор баридаг ажахынууд тэжээлэй ургамалнуудые ехэ талмай дээрэ тариха гэжэ оролдоно. Жэшээлхэдэ, «Дээдэ Тайлсын» ажахы мүнөө жэл аяар 300 гектар дээрэ кукуруза тариха түсэбтэйгөөр газараа һайнаар эдүүрилбэ. Шэмэтэй энэ ургасые гектар бүриһөө 150-200 центнерһээ бага бэшые абаха зорилготойгоор энэ ажахын механизаторнууд ана-мана хүдэлжэ байна.

НЭРЭЭ

ХУХАРАНХААР...

Зоной эрилтые хангаха янза бүрийн албанууд дэлгүүрэй үедэ угаа ехэ үүргэтэй боложо байна. Хүнэй захилые ямар шанартайгаар, ямар болзор соо бэелүүлэб гэнэн сэгнэлтэдэ анхарал ехээр хандуулагдана.

Манай республикада энэ албанай ажалые сэгнэжэ байха ассоциаци байгуулагданхай юм. Тэрэ ассоциаци мүнөө жэл «Захил эгээн муугаар бэелүүлэгшэд» гэнэн тусхай конкурс соносхоно.

Хэрбээ танда шанаргүй эд бараа, эдэе хоол гэхэ мэтые худалдаа һаань, али үгы һаа, захиыетнай болзор соонь бэелүүлэгшэ һаань, та зэмэтэй фирмэ тухай ассоциацида мэдүүлхэ эрхэтэй болонот. Зоной эрилтые муугаар хангаһан фирмэ,

предприятинуудай нэрэ хухалхан мэдээсэлнүүд газетэ, радио-телевиденидэ соносхогдожо байха.

ҮРИ

ХҮСЭГДЭНЭГҮЙ

Гэр байшан дулаасуулаха хаһа үнгэржэ, коммунальна хангалтын гаргаша тоологдожо байна. Энэ хэрэгтэ республика дотор дүн хамта миллиард гаран түхэриг гаргашалагдаад, коммунальна ажахынууд энергетигүүдэй, шахтернуудай урда 980 млн. түхэриг үритэй болонхой.

Теэд электричество болон дулаа хэрэглэһэнэй түлөө үриетүлөөгүй байһан зон тон олон гэжэ элирүүлэгдээ. Тодорхойлол, үйлэдбэри эрхилэгшэ предприятинууд үрийнгөө 81 процент худилые, бюджетэй тэдхэмжэтэй организацинууд 85 процент, харин айл

Жэлэй эхинһээ республикын промышленность хараалагдаһан түсэбөө 91,1 процент дүүргэжэ байна. Машина бүтээлгын, хүнгэн промышленноостин продукция багаар үйлэдбэрилэгдөө. Илангаяа текстиль үйлэдбэрилгын болон оёдоллой шэглэл шахардуу байдалда оронхой. Байдал һайжаруулхын тула манай Правительство «Предприятинуудай стратегическэ түсэблэл» гэнэн хэмжээ абажа байна.

Байрын гэр барилгын зарим тэды амжалта туйлагдана. Илангаяа үмсын барилга урагшатай. Жэлэй эхинһээ Ивалгын, Загарайн аймагуудта, Улаан-Үдэдэ дүн хамта 12 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай 165 гэрнүүд баригдаа.

Худалдаа наймаанай талаар гэхэдэ, 7,15 млрд. түхэригэй эрьсэ гэхэ гү, али нёдондо жэлэй энэ үеһөө 3,6 процент дээгүүр амжалта туйлагданхай байна.

Хүдөө ажахын һалбари урагшатайгаар хүгжэнэ гэжэ хэлэхэдэ болоно. Үйлэдбэрийн валова продукция миллиард түхэригтэ хүрбэ. Хүдөөгэй 19 аймагуудай 14-ниинь үйлэдбэрийн дүнгүүдые дээшлүүлжэ шадаһан байна. Баргажанай, Ахын, Захааминай, Мухар-Шэбэрэй, Кабанскын аймагууд гээгдэдэ оронхой.

бүлэнэр 75 процент түлэжэ шадаһан байна. Илангаяа ехэ үритэйшүүл Улаан-Үдэдэ, Ивалгын, Зэдын, Хойто-Байгалай, Бэшүүрэй аймагуудта ажаһууна.

Үри гүйсэд бусааха, гэхэтэй хамта коммунальна ажахынуудай финансын байдалые һайжаруула тусхай хиналтын бүлгэм Правительствын дэргэдэ байгуулагдаба.

ХЭЗЭЭДЭШЬЕ БЭЛЭН

Сэрэгэй албанда татуулгын удаадахи хэмжээнүүд ябуулагдажа эхилбэ. Буряад Республикын сэрэгэй комиссар полковник Владимир Гончаров манай корреспондентдэ иигэжэ хэлэбэ:

- Районуудай комиссариадууд эмхитэйгээр ажалаа ябуула. Сэрэгтэ хабар татуула эдиршүүлэй тоогой түсэб заатагүй бэелүүлэхэди. Урмашааар юумэн

Жэлэй нэгэдэхи кварталда 1,5 млрд. түхэриг налог татуулагдаһан байна. Нёдондо жэлтэй сасуулбал, 16 процентээр дээшлээ гэшэ.

Ой модондой продукция болон картон ехээр худалдагдана.

Бюджетэй талаһаа 9,3 млн. түхэригэй инвестици Улаан-Үдэ болон хүдөөгэй зургаан аймагуудта хургуулинуудые баруулаха хэрэгтэ һомологдоо.

«Буряадай алтан» гэнэн тусхай шэглэлтэй программа бэелүүлэгдэнэ. Энэ түсэб 2010 он болотор дэлгэрэгдэнхэй. 2010 ондо, жэшээлхэдэ, 2 тонно алтан абтахаар хараалагдана. Росси дотор Буряад орон алта малталгаар 7-дохи нуури эзэлдэг юм байна, харин Сибириин Федеральна округто - гурбадаху алтан болонбди.

Жэлэй эхинһээ 1335 хүнүүдтэ ажал олгогдоо. Жэлэй түгэсэгтэр хамта дээрээ 13 мянган ажалай нуури олгогдохо гэжэ хараалагдана.

Улаан-Үдэдэ хадаа бүхы республикын үйлэдбэрийн 60 процент байражанхай. Һүүлэй үедэ хүдөөһөө хото город нүүжэ ердэг зоной тоо олошорно. Харин республикаһаа гурбан мянган шахуу хүн таража ошоно. Хэзээдэ миллион зонтой республикын ажаһуушад үсөөрнэ гэшэ.

гэхэдэ, манай хүбүүд бэе махабадай талаар, эрдэм бэлэдхэлэй талаар бусад регионуудай хүбүүдхээ шалгарна. Тэрэшэлэн контрактна гуримаар алба хэхэ зон олошорно. Тэдэнэртэй хэлсээ баталха эрхэ байдал манда бии, - гэжэ Владимир Андреевич хэлэбэ.

ХУРИЛСАЛГҮЙ БАЙХА ЗЭРГЭТЭЙ

Гүрэнэй албанда абтаха зониин шалгалтын тусхай комиссийн хабаадалгатайгаар зууршалха, томилхо гэнэн гурум тогтоогдохонь.

Энэ комиссийн гэшүүд гүйсэд бээе даанги байха ёһотой, өөрын һонирхол, хурилсалһаа холо байгдаха зэргэтэй.

Гүрэнэй алба эрхилхэ Управлениин байгуулагдатар тус комиссийн үүргые республикын Правительствын кадрнуудай талаар Комитет бэелүүлжэ байха.

НАМБАРЫН ЭНХБАЯР Президентээр хунгагдаба

Майн 22-то үнгэрэн хунгалтын дүнгүүдээр 53 процент дуугаа абажа, Монголой Арадай Хубисхалай Намын ударидагша Намбарын Энхбаяр хүршэ гүрэнэй Президент болобо.

Н.Энхбаяр врач багша хоёрой бүлэдэ Улаан-Баатар хотодо түрэнэн. Эндэ дунда хургуули совет программаар дүүргэнэй удаа Москвагай М.Горькийн нэрэмжэтэ Литературна институтда оршуулагшын мэргэжэл олоһон байна. Дээдэ хургуули дүүргээд, Монголой Уран зохёолшодой холбоондо хүдэмэрлэнэн намтартай. Ородоо монгол хэлэн дээрэ ородой, совет үеын уран зохёолнуудые оршуулан габыятай.

Ажалша зоной партиин илалта хадаа Монгол гүрэнэй саашанхи политика, экономикын шэглэлые тодорхойло бээ.

Монгол найхан орондо

АГУУ ЭРДЭМТЭНДЭ

Бямбын Ринчен гэдэг академик Ринчен Бимбаевта хаяхана Улаан-Баатарай гол талмайнуудай нэгэндэ хүшөө бодхоогдобо.

Эгсэ 100 жэлэй урда Монголой ерээдүйн академик хадаа Хяагтын аймагай Ехэ-Нута хууринда буряад айлай бүлэдэ түрэнэн юм. Раднажаб Бимбаев эсэгэн хасаг нэн, өөрынгөө сагта ехэ эрдэмтэй байһан, олон хари хэлэнүүдые мэдэдэг бэлэй. Россин гүрэнэй урда албанай ехэ габыятай байһанай түлөө эсэгэн хаанай правительствын олон медаль, шагналуудта хүртэнэн байгаа.

Эсэгэнэ эдир Ринчен олон юумэндэ хураа нэн. Балшар наһандаа хуушан монгол бэшэгтэ хураа, долоотойдоо ород хэлэ, бэшэгтэ хураа, мүн хари хэлэнүүдээр һонирхожо эхилээ бэлэй. Нүбэлгэн ухаатай буряад хүбүүн 13 монгол хүбүүдэй тоодо оролсожо, Санкт-Петербургийн университеттэ хурахаая эльгээгдэ нэн. Мэдээжэ эрдэмтэд Б.Владимирцов, С.Ольденберг, Б.Бартольд, М.Алексеев гэгшэдэй шаби байһан.

хуралсалай һүүлээр Монголоо бусажа, бүхы бэлигээ эрдэм шэнжэлэгдэ зориулаа. Монголой Академиин бодото гэшүүн байхаһаа гадна харин олон академинүүдэй хүндэтэ гэшүүнээр хунгагдаһан габыятай.

Ринчен Монголой түүхэдэ угаа бэлигтэй уран зохёолшо гэнэн нэрэтэйгээр орожо шадаа. Тэрэнэй бэшэнэн «Алас Дурнада үүр сайна» гэнэн роман бодото хуурияа Монголой уран зохёолдо эзэлээ.

Эд түмэрээр шудхагдаһан найман метр үндэр бээрээ Ринчен Бимбаев Улаан-Баатарай тэг дундахана зогсожо бодобо.

ХИИ ТҮЛИШӨӨР ДУЛААСАХАМНАЙ ГҮ?

Эрхүүгэй областин хойто зүгтэ оршодог Ковыкта гэжэ газарта 1987 ондо газ гэжэ түлишын нөөсэ обёорогдоо бэлэй. Арбан жэлэй туршада энэ хэбтэшые ашаглаха талаар зарим тэды ажал ябуулагдана. 1997 ондо инвестор олдодожо, тэдэнэр хэбтэшын хэмжээ тодорхойлодоо, нөөсөн арба дахин ехээр тоолоһон байна.

Гайтай ехэ байгааин энэ баялигы ашаглаха талаар хаяхана Улаан-Үдэдэ ойлгууламжын ажал ябуулагдажа эхилбэ.

хаяхана «Бритиш Петролеум» болон Зүүн Сибириин газай компани журна-листнуудта мэдээсэл тарааба.

Газ дамжуулгын утаһан аяар 4900 километр унжагай, Россин газар дээгүүр 1943 км татагдаха, тэрэнэй 600-ниинь манай республикын дэбисхэр дээгүүр гараха юм байна. Нэжэглэлтэйн гэхэдэ, энэ зам Түнхэнэй национальна паркын газар дээгүүр татагдаха юм гэнэн проект зохёогдонхой.

Энэ түсэбые республикын олонитэ буруушаана. Аюултай байха юм гү, газ гэнтэ газашаа хийдэхэдэ, оршон тойрониие, ан амитаниие, ногоо ургамалнуудые гэмтээхгүй юм гү гэнэн асуудалнуудые тэдэнэр табина.

- Үгы, гэмтээхгүй. Мүнөө үеын технологи баримталһан манай проект аюулгүй, - гэжэ «Бритиш Петролеум» корпорациин түлөөлэгшэ мэдүүлнэ. - Гэхэтэй хамта Буряад орон энэ проектые

гүйсэдхэнэй ашаар олзо оложо байха зэргэтэй. Юуб гэхэдэ, газ дамжууланай түлөө федеральна болон Буряад Республикын бюджеттэ жэл бүри 800 миллион түхэриг орожо байха юм.

Гэхэтэй хамта Зүүн Сибириин газай компани мүнөөнөө оршон тойрон ажаһууштадые сэнхир түлишөөр (газар) хангаха ажал ябуулжа эхилэнхэй. Баруун, зүүн тээшэ татагдаһан газопровод хадаа нэн түрүүн замай хажуугаархи аймагуудые сэнхир түлишөөр хангаха юм. Саашадаа газ Хитад, Япон, Солонгос гүрэнүүдтэ дамжуулагдаха.

Николай НАМСАРАЕВ.

«МОРИН ХУУРАЙ» ШЭНЭ ДУГААР

«Морин хуур» гэжэ олонийтын, уран зохёолой сэтгүүлэй 2004 оной 5-6-дахы дугаар хаяхан хэблэлхэ гараба.

«Үндэһэн соёлоймнай үнэтэ жасаһаа» гэнэн нэмэлтэ гаршаг доро Чойжо-Нима Гениновэй «Уран үгэ тухай» гэнэн томохон зохёол дахин барлагдаба. Уран найханаар уншажа хураха талаар артистнарта, хото хүдөөгэй эдэбхитэдтэ туһатай байха аабза.

Гэгээрэлэй отличник, Буряадай габыята багша, Буряадай арадай зохёолшо, дайнай хэдэн орден, медальнуудтай Бадма Шойдоковой шүлэгөөр бэшэнэн намтар, «Шажан мүргэл» гэнэн ниитэ гаршаг доро

Д.Доржогугабайн «Түбэд оронһоо Ямпил багшын ерэлгэ» гэнэн томо корреспондэнци энэ дугаарта багтаба.

«Шүлэг - миний хүлэг» гэнэн нэмэлтэ гаршаг доро Даша-Нима Халхаровой «Дуумни, шамдаа этигэнэб» гэнэн шүлэгүүдэй цикл барлагдаба. «Эхин мүрнүүд» гэнэн нэмэлтэ гаршаг доро Виндарья Цыденовагай хөөр багахан дурсалга гараһан байна.

Цырендулма Дондогойн «Жигжид абатан» гэнэн очерк олоной һонорто дурдагдаба.

Дарима ЦЫБИКОВА,
«Морин хуур» сэтгүүлэй харюусалгата секретарь.

АРБАТ ДЭЭГҮҮР АЛХАЛХАДА...

Байгша оной апрель харын хуулига тогтоолоор, Улаан-Үдын үзэсхэлэнтэ газарнуудай нэгэн болохо Арбат дээрэ пивэ ууха хэрэг хорюулагдаһан байна. Тиибэшые хуули хазагайруулагшад дайралдана гэжэ тэндэхи амгалан байдал сахигша сагдаанууд тэмдэглэнэ.

Зүгөөр Арбат дээрэ архидашыегүй наа, тус гудамжаар халамгай зоной найгалдаха ушар нэгэтэ бэшэ ажаглахаар. Иимэшүүдэй зэмээр Арбат шэмэглэдэг хэрэгсэлнүүд налан һандаргадана. Жэшээлхэдэ, Арбатай тэг дунда тодхоотой часай шэлтэһэрэнхэй харагдана. Энэ ушарта ниислэл хотоёо шэмэглэнхэй хэрэг бии гү?

Ботулизм гэжэ үбшэн гол түлэб муу шанартай омоли загаһанһаа һүжэрнэ гэжэ мэргэжэлтэд тодорхойлонхой. Зунай үедэ дэлгүүр дээрэшые, харгын хажуугааршые омолин зүбшөөгдөөгүй худалдаан дэлгэрэнгы үзэгдэдэг. Мууса даһалагдаһан, шарагдаһан омоли хорхойтой, гутанги байдаг.

Илангаяа Кабанскын районой загаһан аюултай. Юуб гэхэдэ, Сэлэнгэ мүрэн хадаа Улаан-Үдын хаямал уһаар бузарлагдана, Тимлюйн цементын заводой, Селенгинскын ЦКК-гай гутаагдаһан уһаар

бузарлагдана гэшэ. Мүн Сэлэнгын адаг гүйхэн, уһаниин дулааншаг. Тиимэһээ загаһаниин зосоогоо хорхойтой болоно. Жэшээлхэдэ, Байгалай хойто хубиин (Баргажанай, Северобайкальскын) загаһан хүйтэншэг, сээр уһанда үдэдэг хадаа хорхойгүй байдаг.

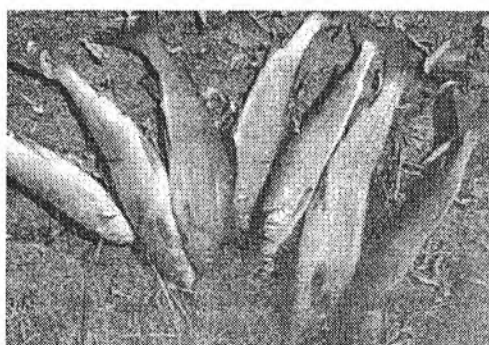
Үбшэнһөө нэргылыт!

ЯМАР ЗАГАҺА ШЭЛЭЛТЭЙБ?

Загаһа худалдажа абахадаа, хаанахиб гэжэ хурагшала ёһотой.

Засагаархид зүбшөөгөөгүй газарта загаһа худалдалгые хоридог, зүгөөр худалдаашад хаа хаанагүй наймаалжа байдаг.

Н.НАМСАРАЕВ.

Үдэрэй үзэгдэлнүүа

ҺҮҮЛШЫН ХОНХЫН УДАА

Һүүлшын хонхын жэнгирээн хургуулия дүүргэгшэдтэ хэды дэмбэрэлтэй хаһаб даа. Харин энэ найхан үйлэ хэрэгтэ архьяар бүрылгэн тэмдэглэхэ гэшэ байлышые найшаалтай бэшэ ха.

Тэдэнэр заншалта жагсаалдаа хабаадаһанайнгаа удаа, уһанай эрье руу тэгүүлжэ ябахыень майн 26-да ажаглахаар байба. һайндэрэй хубсаһатайнууд, аман соогоо тамхи зуунхай, гартаа хундагануудые баринхай Сэлэнгын эрье дээрэ зогсонод. Үг-лөөдэрнын тэдэнэрэй сэнгэлгын газарта шэл шонхо, бог шорой барашагүй үлэнхэй харагдаа бэлэй.

БАЗААР ТОЙРОГШОДОЙ АЖАБАЙДАЛҺАА

Үглөөгүүр гү, али үдэшэшые хотын түб базаар ошобол, тэндэхи үдэр бүрийн айлшадтай заабол ушархаар байдаг. Ажал хэхээр наһанай шамбай бэетэй эршүүл юундэ базаар һахьяд байшоо юм?

Хажуугаарни үнгэрэгшэ Иннокентий Дудеевһээ имэ асуудалда харюу үгүүлжэ туршаһан байнаб. Тэрэнэй хэлһээр, эдэ зон ажал хэхэ дурагүй, тиибэшые яагаад хүлһөө гаргангүй хүнгэнөөр мүнгэ олохо ааб гэнэн зорилготой энээгүүр эрьедэнэ. Тиихэ зуураа танил нэгэнтэйгээ ушаржа, нэгэ "хахадые" балган, бүри хүхюутэй тэмтэрнэ бшуу.

Сарюуна ЭРДЫНЕЕВА.

Родоначальник таджикско-персидской литературы устод Абуабдулло Рудаки пишет:

Так мир устроен, чей удел
вращенье и круженье,
Подвижно время, как
родник, как струи водяные
(Пер. С.Липкина).

След бегущего времени может уловить только волшебное перо творцов. Отражение всех событий сначала проходит через сердце художников слова. Издание книги «Молнии и листья» для нас, читателей, явилось важным событием. Ардан Ангархаев, как свидетель многих событий истории советского народа, тонко и справедливо оценивает тот период.

Да, верно, мы жили вместе более 70 лет. Вместе страдали и создали многое. Но этот период сохраняет ещё тысячи тайн и загадок.

Автор с печалью пишет о разрушенных дацанах, о сожженных святых книгах.

Среди среднеазиатских народов, я считаю, таджики являются самым страдающим народом. Атеисты беспощадно разрушили и сожгли почти половину нашей культуры. Очевидцы говорят, что только в городе Истаравшане шесть месяцев топили баню только священными книгами, написанными на персидском и арабском алфавитах. Старики односельчане вспоминают, что книги, написанные на старом алфавите, ночью похоронили в кладбищах и бросали в реку Зерафшан (река в Пенджикентском районе Таджикистана), чтобы спасти жизнь.

Да, воинствующий атеизм и большевистский нигилизм разрушали духовное наследие, бесценное творение всего советского народа.

Кроме исторических событий, автор вспоминает еще о жизни известных людей, поэтов, ученых, космонавтов, создателей духовного наследия народа. Одна из страниц «Молний и листьев» рассказывает о семейной трагедии Анны Ахматовой, ее сына, великого ученого Л.Гумилева и ее мужа. «Муж в могиле, сын в тюрьме. Помолитесь обо мне», - с горечью писала А.Ахматова. В

ШЭНЭ НОМУУД

«МОЛНИИ И ЛИСТЬЯ» - КНИГА ФИЛОСОФА И МЫСЛИТЕЛЯ

этих маленьких строчках чувствуется крик души великого поэта, верной жены и ласковой матери.

Автор благородно оценивает и почитает заслуги великого ученого Льва Гумилева перед человечеством: «Такая семейная гениальность очень редко встречается в истории».

Среди десятка дорогих имён и светлых лиц, которых автор вспоминает, особое место занимает портрет жены Л.Гумилева Натальи Викторовны. «Я стараюсь помогать ему во всем, чтобы не только облегчить ему годы творчества, но и годы мук, и потому лишь бы он чувствовал себя защищенным и в безопасности», - пишет она в своих воспоминаниях.

В книге отражена теплота души народов бывшего СССР. Прочитав его, мы

пребываем в неповторимом по красоте Кавказе, Прибалтике и в бесконечных степях Монголии. Главное, с нами беседуют уважаемые, великие люди, мы получаем от них жизненный опыт, мудрость, великодушие.

Одна из отличительных черт этой книги в том, что автор после каждой темы, жизни героев выражает свои сокровенные философские мысли. Мой любимый дагестанский поэт и писатель Расул Гамзатов пишет: «Будь постоянной, моя книга. Люби друзей и дым очага, слушай голоса земли».

И это все есть, наяву ощущается в книге Ардана Ангархаева «Молнии и листья».

Убайдулло Акрамзаде,
поэт.

Таджикистан.

ИНТЕРЕСНОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ

О монографии доктора философских наук, профессора Н.Б.Андренова

«Методология, по мнению автора, - это не только исследование приемов познавательных процедур и т.д. Данными аспектами ограничиваться не следует, или нужно методы попытаться рассмотреть в очень широком контексте, включая онтологический уровень, исследуя взаимодействие данных средств, включая изучение «фона».

Или работа посвящена раскрытию потенциальных возможностей построений Г.Гегеля, который впервые рассмотрел мир как процесс, автор попытался рассмотреть диалектику сознания, где открывается поле взаимодействия сознания и реальности.

Производится анализ таких категорий как «сознание», «бытие» через диалектику прошлого и настоящего, где «повторение» является основным механизмом воспроизводства. В онтологии, по мнению автора, мир подчиняется процессу воспроизводства самого себя, где происходит воздействие «лишнего» или «внешнего» (фона бытия).

Автор подходит к сознанию с точки зрения реализации его функций и считает необходимым ввести термин - «методология сознания», где взаимодействуют формы, уровни и структуры сознания.

Р.Декарт, Э.Гуссерль, М.Мамардашвили и др. рассматривали сознание в онтологическом аспекте, так, Э.Гуссерль сосредоточил внимание на сущности сознания, пытаясь дойти до «чистого» сознания.

Н.Б.Андренов пытается рассмотреть механизмы взаимодействия эмпирии и теории, где проявляется давление фона бытия. Есть категории, которые как бы на время «снимают» проблему основания, это категория «взаимодействия», «соединения», где проявляются закономерности диалектики «части» и «целого».

Такие разные мыслители как Э.Гуссерль, М.Мамардашвили, Ж.Делез и др. подошли к пониманию мышления как «события», интерпретировали они его по-разному, но здесь ясно основное, что мышление нужно понимать в разрезе всеобщего процесса взаимодействия.

Автор пытается по-своему интерпретировать это явление. Главное в мышлении - не отражение и не мир «чистых» сущностей, по мнению автора, секреты мышления нужно искать в механизмах воспроизводства. По его мнению, человек производит обратное отражение, своеобразно присоединяя разные «части». Аристотель открыл и исследовал такую форму мышления как силлогизм, но мышление это не только категории, это прогнозы, связь которых с реальностью довольно проблематична.

Автор рассматривает такой механизм взаимодействия - как превращение фантазии в реальность через формулы, которые, в свою очередь, ищут и находят реальность. Теория - это подъем ввысь, где она абстрагируется или приобретает новые потенциальные возможности, затем опускается вниз, чтобы открыть

новые грани реальности.

Мировоззрение, идеология цементируют и определяют мысли, отбрасывая «ненужные» мысли и закрепляя «ненужное».

Итак, Н. Б.Андренов, определяя методологию изучения бытия и его атрибутов, допускает, что, например, идеальное состоит из разных частей. Определи эти «части», выдели механизмы их «соединения» и выявишь сущность явления?

Через данную методологическую призму автор далее рассматривает экономику и управление. Здесь анализирует такие категории как из «прошлого», из «глубины», выявляя, как тысячелетняя частная собственность «записывается» в сегодняшних деньгах, как стоимость и прибыль связываются с проблемой «вечного двигателя» или откуда берется энергия для движения экономики. Самое главное в управлении - это повторение, именно при этом возникает феномен «совокупных общественных связей», которые практически непредсказуемы, где проявляется феномен массового сознания.

Работа читается с интересом, она способствует расширению взгляда на предмет.

С.УСКЕЕВ,
доктор философских наук,
профессор кафедры
философии ВСГУ.

НЭРЭНҮҮДЫНЬ ХЭЗЭЭДЭШЬЕ МАРТАГДАХАГҮЙ

Буряад Республикын Дурасхаалай дэбтэрэй 8-дахи ботитой танилсабаб. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадаһан, фронтнууд дээрэ дайсанай номон, бомбо, минээр шархатаһан, алуулһан, мүн хураггүйгөөр үгы болошоһон сэрэгшэдэй нэрэнүүд энэ ном соо оронхой. Урда хэблэгдэһэн 7 ботинуудһаа шэнэ ном юугээрээ илгаатайб гэхэдэ, фото зурагууд, дурдалганууд оронхой.

Дайнда унагшадайнгаа алдарт нэрэнүүдые мартаггүйгөөр ном болгон мүнхэрүүлжэ байһанайнь түлөө республикынгаа засаг баригшадта, районуудай сэрэгэй комиссариадай хүдэлмэрилэгшэдтэ, суглуулан бүридхэгшэ редактор Валентина Васильевна Зайканада эхэ баясхалан хүргэнэб.

Түүхын эрдэмэй доктор, өөрөө дайнда хабаадаһан Г.Л. Санжисвай статья һонирхолтой. Сталинградые хамгаалагда, сүлөөлгэдэ Сибирьһээ 8 дивизи, хоёр бригада, тэрэ тоодо Забайкалийн сэрэгэй округһоо 87-дохи, 116-дахи, 304-дэхи, 311-дэхи, 321-дэхи ба 399-дэхи дивизинүүд гайхамшаг шанга баатаршалга харуулан дайралдаа юм. Эдэ дивизинүүдтэ манай шотагаархид эхэ олон байһан. 321-дэхи дивизийн хахадынь шахуу - 4 мянган буряад сэрэгшэд дайралдаа. Гэдэнэй дунда мэргэн буудагша Чимит Цыдыпов гансаараа 127 фашистые хороогоо юм. Хожомынь Алар Солын дүүрэн орденуудай кавалернүүд болоһон Бато Дамчеев, Иван Быков, Николай Суворов, Иван Максимов гэгшэд, мүн минийл таниха нүхэд Семен Дугарон, Алексей Уланов, Жамсаран Сажинов, Виктор Бальжиев болон бусад. Сталинградые хамгаалалсаад, удаань хэдэн нара город соо дахар гэрнүүдэй этаж бүхэндэ хатуу шангаар тулалдажа, Сталинградые сүлөөлэлсөө юм.

Нугаршагүй зоригтой сибирягуудые фашис сэрэгүүд «зэрлиг дивизийнхид» гэжэ дэмы нэрлээгүй байха.

Д.Цырендоржиев, Ж.Найданов, С.Дугарон, Б.Сампилов - эдэ дүрбэн сэрэгшэд сооһоо Семен Дугарониинь мэдэхэб. Дугароной алба хэжэ байһан дивизи Сталинградта баатаршалга харуулаһанайнгаа түлөө гвардейскэ нэрэтэй болоо хэн. Удаадахи 1943-1945 онуудта Россин, Украинын хэдэн олон городуудые, Польшые сүлөөлэлсөөд, дайсанай уурхай Берлиниие штурмаар дайлан абалсаһан габыятай юм.

С.М.Дугарон 88 наһа хүрөөд, 2004 ондо наһан болоо хэн. Нэгэтэ иигэжэ хөөрэгшэ бэлэй.

- Паспорт абаха болоходоо, отчество үгы байгаад, Санжияа Семен болгоод, Митабаа отчество болгоод, Семен Митылович болоһон хүнби, - гэжэ энеэбхилэн байжа хөөрэһыень мартагшагүйб.

Ашанар, зээнэр, гушанарнай дайн сэрэг бү үзэг, амар амгалан байдал нарата дэлхэй дээрэ хэтын хэтэдэ мандаг!

Содном-Доржо БАДМАЕВ,
дайнай болон ажалай ветеран,
Буряад Республикын габыята
юрист, гүн ухаанай кандидат.

К 60-летию Джидинского района

ВОСПОМИНАНИЯ ЛЮБИМОЙ УЧИТЕЛЬНИЦЫ

Екатерина Доржиевна в 1945 году

Мне действительно повезло, что я училась родному бурятскому языку и до сих пор учусь премудростям жизни у моей любимой 80-летней учительницы Екатерины Доржиевны Цыбиковой. Это - удивительной души человек, умеющий вдохновить и поддержать тебя в самые трудные минуты.

Екатерина Доржиевна вспоминает про свои школьные годы: «Вся трудность для нас, учеников Гэгэтуйской неполной средней школы, состояла в том, что ходили пешком из Нижнего-Бургалтая, продукты питания возили на одной лошади, выделенной колхозом. А ведь тогда учились дети из разных сел нашего района от Цагатуя до Алцака. Для меня, как будущего учителя, моя школа привила во мне любовь к труду, к людям. Мои учителя воспитали во мне чувство ответственности, добросовестности, инициативности. Благодаря этой закалке и насыщенной интересными делами школьной жизни я с благоговением отдаю предпочтение физкультуре и здоровому образу жизни, помогающим всем нам сохранить самое главное богатство - физическое здоровье».

Будучи неумолимым тружеником на ниве просвещения Джидинского района, Екатерина Доржиевна вырастила многих учеников, ставших хорошими людьми. Это известная писательница Светлана Гырылова, заслуженный учитель России и Бурятии, отличник народного просвещения РСФСР Ендон Цыденов и многие другие. Благодаря инициативе Екатерины Доржиевны 14 октября 1990 года наша школа отпраздновала 110-летие со дня образования Хошунской школы крестьянской молодежи, которая была открыта в 1884 году. Школа находилась в местности Хошун вблизи нашего села. Ранее название местности известно как Верхне-Ичетуйский сомонный Сартул-Гыгетуйский Хошун Троицкосавского аймака. В 20-х годах наше село было административно-культурным центром Джидинской долины, входящей в состав Селенгинского района, расположенного с запада на восток более чем на 300 километров - от Хараца до Оронгоя. В разные

годы существования школы здесь учились первый Герой Советского Союза из Бурятии Гармажап Аюрович Гармаев, автор книги «Мои однополчане», ветеран войны, политрук эскадрона Хандажапов Содном Банзарацаевич, подполковник Бумбужеев Чагдар Доржиевич и многие другие. Учителями школы были Клочихин Владимир Иванович, Норбоев Сосор Норбоевич, Осодоев Семен Борисович, Тарасов Иван Ма-

терина Доржиевна стала учительницей в 1942 году. В 1945 году поступила на отделение бурят-монгольского языка и литературы учительского института. Об этом она вспоминает: «После войны мы учились в трудных условиях, жили по карточной системе (500 грамм хлеба и разные крупы - раз в месяц). Получали маленькую стипендию. Жили в общежитии по улице Рабочая, 18 (в здании юридического факуль-

лусоева Надежда Арсентьевна из Тунки, Аюшеева Гыпылма Дылгыровна из Аги, Цаганов Михаил Дугарович из Джиды. Екатерина Доржиевна помнит всех поименно и любит рассматривать фотографии и вспоминать своих подруг и друзей, которых у нее много. До сих пор переписывается со своей подругой Лебедевой Софьей Ивановной, с которой вместе работали в райОНО инспекторами. Она живет в Иркутске со своей дочерью Любой.

В течение многих лет Екатерина Доржиевна проводила поисковую работу по истории и фольклору родного края совместно с учащимися и передала экспонаты и весь материал для создания школьных музеев в селах Гэгэтуй и Малый Нарын. Материал краеведения помогает приобщать детей к мировой культуре, посредством воспитания любви к родному, близкому. Возрождение Сартул-Гэгэтуйского дацана способствует тому, что наш музей посещают туристы из разных уголков мира и восхищаются чувством патриотизма наших учащихся, передающегося от поколения к поколению.

Общительная, активная, всегда гостеприимная и доброжелательная, она в вечных хлопотах, готова оказать помощь всем, кто в ней нуждается. И сейчас несмотря на

возраст, Екатерина Доржиевна, проявляя инициативу, мечтает встретиться вновь со своими друзьями этим летом в дни празднования 70-летия нашего района. От имени всех коллег и учеников всех годов хочется поздравить Вас, Екатерина Доржиевна, крепкого здоровья и долгих лет жизни.

Татьяна БАЛДАНОВА,
учительница
иностранного языка
Гэгэтуйской средней
общеобразовательной
школы, руководитель
школьного музея.

дадаевич, Шоболов Василий Сергеевич, Миронов Семен Николаевич, Батудаев Георгий Николаевич, Сагадарова Вера Сагадаровна, Битув Ким Дмитриевич, Васильева Ольга Трофимовна, Доржиев Прнлей Очирович и многие другие.

Преподаватель родного языка и литературы Прнлей Очирович в 1938 году поступил на работу в редакцию «Буряад үнэн», откуда был направлен в Ленинградский университет им. Герцена и там погиб, защищая Ленинград. В своем письме к Екатерине Доржиевне об этом пишет учитель истории Верхне-Торейской школы: «Во время учебы в пединституте я узнала от профессора Амоголонова Даши Доржиевича о том, что они учились вместе с Прнлей Очировичем на филологическом факультете. Когда они учились на втором курсе, началась война, Прнлей Очирович умер от голода во время блокады 17 февраля 1941 года. На улице вокруг университетского общежития трупы умерших лежали штабелями, как дрова. А.Д.Д. Амоголонова спасла русская девушка, на санках по Ладожскому озеру зимой перевезла, не боясь пуль и обстрелов. Потом она стала его женой». Екатерина Доржиевна вспоминает, что Прнлей Очирович был требовательным и строгим учителем. Учил латинскому письму. Писали русский текст латинскими буквами. Выпускали стенгазету «Ханын сонин» об успеваемости и школьных делах.

После окончания Гэгэтуйской неполной средней школы Ека-

тета БГУ). Учились в здании физико-технического факультета. Из дома возили картошку, молоко. Ездили поездом на товарняке. На железнодорожном вокзале было страшно переходить через проходной, все взвешивали и за лишний груз (превышение нормы) надо было платить. Иногда ходили в столовую, где были рыбные котлеты с косточками. Ходили в кино, много читали в библиотеке, аккуратно слушали лекции, не опаздывали на занятия и не пропускали уроки. Бурятский язык и литературу преподавали Абашеев Данил Алтаевич, Хилтухин. Директором пединститута в то время была Рампилова Елена. Екатерина Доржиевна говорит, что с ней учились Базарон Нина из Аги, Ту-

НА СНИМКАХ: на фото № 1: ученики третьего выпуска Гэгэтуйской неполной средней школы (1936 год, 3 июля, в г.Улан-Удэ) в центре Прнлей Очирович Доржиев, учитель латинского и бурятского языка и литературы; внизу первый ряд слева: Бадмаева Пагма Галсандоржиевна, Найданов Содном Найданович, Бадмажапов Галсан Цыренович; второй ряд: Ванжильев Даба-Самбу, Бадмаев Гомбо, Буянтуева Еши-Ханда (Зинаида), Норбоев Ломбо, Гомбоев Очир, Бадмаев Даши-Дылык Надмитович.

На фото № 2: верхний ряд слева: Гармажапов Ринчин Лосонич, Цыбеннов Агван, Чагдуров Цыдендоржи Ванчикевич, Намсараев Жаргал, Бумбужеев Чагдар Доржиевич, Цыбиков Николай Доржиевич, Намтаев Гунга, Атутов Александр Алексеевич, Будажапов Андрей Будажапович, Мунков Мирон Самбуевич.

На фото № 3: студенты 2-го курса отделения бурят-монгольского языка и литературы учительского института в 1946 году, первый ряд: Цыбикова Екатерина Доржиевна, Романова Клавдия; второй ряд: Самбарова Александра, Дыльков Дондок Жамьянович, Нурулхаева Дулма, Амоголонов Даши Доржиевич, Цыбикова Дарима Самбуевна, Чойбсонова Бальжинима; третий ряд: Мункуева Дуся, Мангутова Нина, Санжиева Дышигма, Чагдуров Бальчин Сосорович, Аюшеева Буда-Ханда, Намдакова Цырегма, Осорова Норжома, Хабадаева.

Агуу Илалтын 60 жэлэй ой

МАРТАГДАШАГҮЙ ҮДЭР

Нютагаймнай гулваа Батуев Алексей Гармаевич хайндэрэй митинг нээжэ, бултание Илалтын хайндэрөөр халуунаар амаршалаад, үрээлэй дээжээр түгэсхэбэ. Удаань Закаменск хотын захиргаанай түлөөлөгшэ Гонжитова Ольга Санжиевна ветерануудые мүн лэ сэдхэлэйнгээ хайхан үгөөр, урин зулгы зангаар үрээлэй шэмэг тогтоогоо. Тиихэдэ манай нютагай басаган Будаева Светлана Цыреновна мүн баһа түлөөлөгшөөр эрхэн хадаа ветерануудаа баясуулжа, сэдхэлэйнь хүбшэргэе уяруулжа, мүн лэ халуунаар утгуулаа. Улаан-Үдэ хотоһоо Баяр, Валентина Эрднеевээн дайнай хоёр ветерануудта тус тустань мүн лэ сэнтэй бэлэг барюулаа. Закаменск хотын землячествын зүгһөө ехэ бэлэг дамжуулагдаа. Нютагаймнай урдаа хараха түрүү хүбүүдэймнай нэгэн Батуев Виктор Самбуевич Закаменск хотоһоо ходоооч мандаа найр наадандамнай

аргатайль һаа ерээд хабаадалсадаг ехэ найн заншалтай юм. Мүнөөшье нютагтаа ерээд спонсор боложо, хүгшээдөө золгоо, урин зугаагаа дэлгэжэ, барантайль хөөрөөдэжэ, магтаал хайшаалда хүртэхэл шоороо хүртэбэ. Залуу айл Чингис, Дарима Батуевтан мүн лэ Закаменскһаа ерээжэ, бэлэгсэлгээ барюулаа, бэрхэнүүддаа. Нютагаймнай магазиние даагша Дашеева Нина Цыденовна алишье сагта, ямаршье хайндэртэ ходооо спонсор болоһон лэ байдаг, мүнөөшье хоёр ветерануудтаа бэлэг баряа.

Хүшөөгэй гол нуур талада дайнда унаһан баатаруудай нэрэ аржытар бэшээтэй, үнгэрһэн дайнай жэлүүдые сэдхэл зүрхэндэ үбшэнтэйгөөр һануулна... Дайнда унаһан баатаруудтаа ёһолжо, минутын турша соо абья шэмээгүй байдал тогтоно. Тийн хургуулин хүүгэд венек, сээсэгүүдые табиханай удаа уран гоёр шүлэгүүдые уншабад.

Гуримтай оршон байдалда митинг дүүрээжэ, хүгшээд, айлашад соёлой байшанда концерт нааданда уригдаба. Хургуулимнай «Мүшэхэн» ансамбль гоё гэгшын хатар наадаа, дуугаа бэлэглээ. Мүн тиихэдэ хургуулин «Булагай эхин» гэхэн литературна кружогой хүтэлбэрилэгшэ Очиров Николай Цыденович, Гонгоров Павел Шагдарович түрүүтэй уран үгын долгиң дээрэ мүндэлһэн дайнай үедэ зориулан шүлэгүүдэ тоб байса уншажа, халуун алыга ташалгаңда хүртөө. Аша гушанарайнгаа ялас гэмэ наада, хатар, дууень шагнажа, хүгшээднай уяраашье, баясаашье даа. Эгээл һүүлшын номеруудта нютагай фольклорно «Аялга» ансамблин гэгшүүд «Илалтын дуу» нэгэ амин дээрэ үйсэдхэжэ, мүн лэ магтаал, хайшаалда хүртэбэ.

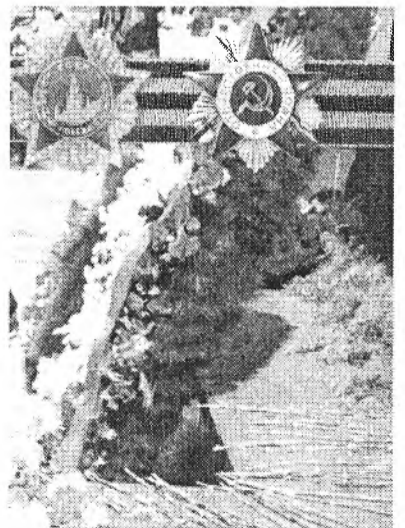
Энээнэй удаа ветеранууд, айлашад хургуулин столоводо уригдажа, хайндэрэйхээр шэмэгсэлгэһэн стоодо амтатай хоол бариад. Хоол бариха үедэ Батуев

Алексей Гармаевич энэ бэшгэй автортай машинаарнь ябалсажа, гэр гэртээ байһан, үлөөнз найман ветерануудтаа бэлэгүүдые барюулаабди. Тиихэдэ гэртээ байдаг дайнай ветеран Дамдин Будаевичта айлашад хаа-яанаһаа буужа, золгоо, амаршалаа, бэлэг барюулаа. Тэрэ үйлсын эбтэй эетэй хүршээднь үндэр һаһатай Дамдин таабайдаа амиңдаа баһа сэгтэй бэлэг барюулаа, баярыень хубаалдаа.

Манай нютагай төөбинээр дуу дуулаха талаар булта бэрхэнүүд даа, али алинишье өөрын дуратай дуутай. Ямаршье найр нааданда эбтэйгээр ерээжэ хабаадагшын хайшаалтай. Мүнөөшье энэ ехэ Илалтын хайндэрэе эдэ хүгшээднай үндэр хомжээндэ үнгэрэгэбэ гээшэ. Илангаяа нютагаһан холо байдаг нютагаархидай хэдшье сүлөө забгүй һаа, мандаа ерээд лэ золгожо, гарыень сагаалжа, мэндыең мэдэжэ, хайндэрөө хамта үнгэрэгшэндэйн хүгшээднай, ветеранууднай зүрхэй халуун баярые үшөө дахин хүргэнэ. Дайн дүүрһээр 60 жэлэй ойн баярай үдэрэй нэгэ хууданан һэхэгдэжэ, нютагай түүхэдэ мартагдашагуй мүр үлөөбэ гээшэ.

З.ЦЫДЕМПИЛОВА,
нютагай һаһатайшуулай
сөведэй гэгшүүн.

Захаамнай аймагай Ёнгорбой нютагаархид Илалтын 60 жэлые үргэн дэлсэтэйгээр, эбтэй журамтайгаар үнгэргөө. Соёлой байшангай дэргэдэ хүшөөгэй хажууда хүн зон олоороо сугларжа, хайндэрэй жагсаалда зогсобо. Дайнай ветеран Дашеев Гармажап Цыбикович, ара талын ажалда хабаадаһан тообинээр орден медала яларуулан хайндэрэй эхилһые мэдүүлбэд.

Память

...Село Шанай, где родился Дамнин Шагдурович Фролов, омывается водами бурливой горной реки Зун-Мурино и стропивого Иркутка и расположено немного правее стойбища Небесного Быка - Буха Ноён Баабай. И, конечно, на этой благодатной священной земле должен был родиться ещё один выдающийся человек и им является Дамнин ФРОЛОВ. Начальное и неполное среднее и среднее образование он получил в Шанайской начальной, Торской неполной и Кыренской средней школах Тункинского района.

УВЕКОВЕЧИВАЯ ИМЯ

ПРОФЕССОРА Д.Ш.ФРОЛОВА

В канун 80-летия со дня рождения первого ректора ВСТИ, профессора Д. Ш. Фролова в родных стенах университета в течение нескольких дней состоялась научно-практическая конференция, посвященная этой юбилейной дате. Открывший заключительное заседание конференции ректор ВСГУ, д. э. н., профессор, депутат Народного Хурала Республики Бурятия В. Е. Сактоев отметил активное участие в работе конференции научной общественности республики, маститых ученых и молодых исследователей со всех вузов города. Подвел итоги и вручил Почетные грамоты и ценные подарки проректор ВСГУ по научной работе, д. т. н., профессор А. И. Артюнин, отметивший при этом, что в общей сложности были представлены на конференции более 700 докладов.

Присутствовавшие на нем начальник управления образования Тункинского района Баданов Л. Д., глава Торской сомонной Администрации Сыбеннов А. А., директор Зун-Муринской средней школы им. проф. Д. Ш. Фролова, директор Торской средней школы Халудорова А. А., близкие родственники Дамнина Шагдуровича Фролова и супруга Аюша Лопсоновна остались довольны содержательными докладом и выступлениями соратников первого ректора, крупного руководителя-организатора высшего технического образования и научных направлений в Восточно-Сибирском регионе профессора Д. Ш. Фролова. Особую атмосферу преемственности поколений создал среди всех присутствующих кинофильм, подготовленный на базе давно забытых старых кинолент и видеоматериалов последних лет. Специалист ИВЦ университета Корнаков Г. П. подошел к созданию фильма творчески, сопроводив весь фильм поэтическим словом народного поэта Бурятии Лопсона Тапхаева и доцента Евгения Голубева.

Примечательно, что в виде исключения, была представлена возможность выступить на этой конференции группе школьников выпускных классов Зун-Муринской средней школы им. профессора Д. Ш. Фролова и Торской средней школы.

Отличался большой информативностью доклад "Достойный сын своей земли" Саргачевой Татьяны, ученицы 11 класса Зун-Муринской средней школы им. проф. Д. Ш. Фролова (дир. шк. Убашеева Х. А., кл. рук. Убашеев Ж. В.). С особой теплотой она информирует о своей родной школе: «В школе 207 учеников, 32 учителя, 28 техниче-

ских работников, 84 ударника, 14 отличников. За последние годы 8 выпускников окончили школу с серебряной медалью, четверо окончили вузы с отличием, трое учатся в аспирантуре.

По индикативно-рейтинговой модели управления образования Зун-Муринская средняя школы им. проф. Д. Ш. Фролова заняла третье место среди 21 школ района. В школе функционирует детско-юношеская детская организация "РИФ" (Республика имени Фролова). В школе действует 27 кружков и секций, эколого-краеведческий клуб "Родничок", исторический кружок, вокально-хоровой кружок "Булжамуур", а военно-патриотический клуб "Сэргэ" занял 2-е место на республиканской военно-патриотической игре "Зарница-2004", целенаправленно используя деньги выигранного гранда.

Туристический клуб "Вершина", победитель гранда конкурса "Потомки Хонгодоров", совершил конно-пеший переход, посвященный VI Международной встрече Хонгодоров через границу Тунка-Закамна (через хребты Хамар-Дабана), осуществил восхождение на вершины Мунко-Саридак и Хамар-Дабан и провели экотуристические походы на курорты Сагаан Ухан, Шумах, Хонгор Уула, Вышка и Курорт-Аршан. С гордостью завершает свой доклад Саргачева Татьяна информацией, что 27 мая 2005 года - в день памяти первого ректора, профессора Д. Ш. Фролова, - к дню 80-летия со дня его рождения над парадной дверью школы будет установлена мемориальная доска, удостоверяющая, что школа гордо носит его имя.

В докладе "Достойный сын своей земли" Бадлуевой Юлии, ученицы 11 класса Торской средней школы (дир. школы Халудорова А. А., кл. рук. Бадлуева Д. А.) исследована ещё одна страница рода Фроловых. Юлия имеет по материнской линии общие корни с Дышин Булгатовной, мамой Дамнина Шагдуровича и эти обстоятельства явились для нее толчком к проявлению большого интереса к биографии, жизни и деятельности семьи Дамнина Шагдуровича. Её поиски привели в село Хурай-Хобок к Хандинову Сырен-Буда Сыбыковичу-сыну брата Ешин Булгатовны Сыбык Булатовича. Сырен-Буда Сыбыкович в свои семьдесят четыре года обладает удивительно крепкой и свежей памятью, помнит практически всех родственников по фамилиям и именам. Имея такой надежный источник достоверной информации, Бадлуева Юлия провела конкретную, хоть небольшую, но ис-

следовательскую работу и воссоздала родословную Д. Ш. Фролова по материнской линии. Дельным советом и своими предложениями также помогли Юле ее мама, учительница математики Бадлуева Д. А., племянница Дамнина Шагдуровича Сыбеннова С. Л. и Бахажеева П. Д., отличник народного образования РСФСР.

Первые, пробные стихи Бадлуевой Юлии характеризуют отношение молодого поколения Тунки к своему славному сыну, первому ректору ВСТИ, профессору Д. Ш. Фролову:

Друзья! Так давайте
мы будем чисты,
Как думы родного всем нам
человека!
И впрямь не забудем
родные черты
Великого сына Тункинской
долины!

Ученица 11 класса Торской средней школы Кириллова Елена, призер многих районных олимпиад по бурятской литературе, участница районной конференции "Шаг в будущее" свой доклад "Самые яркие горят дольше" посвятила малой родине Дамнина Шагдуровича - селу Шанай. Особенно поэтичны её мысленные представления о приезде после войны Дамнина Шагдуровича в родной Шанай, к своей невесте. В завершении доклада она гордится первым ректором ВСТИ, профессором Д. Ш. Фроловым за его большой вклад в становление высшего технического образования в Восточно-Сибирском регионе, заверяет, что она будет помнить его заслуги и завершает его словами великого Гёте.

Отрадно, что и Баир Гергулев - второй призер Республики Бурятия и чемпион Иркутской области по вольной борьбе, мечтающий участвовать и победить в Олимпийских играх 2008 года, в своем кратком докладе "Профессор Д. Ш. Фролов: биография и родословная" проинформировал о новых фактах жизни в селе Шанай молодого Дамнина Шагдуровича. К слову, хорошо подготовиться по вольной борьбе и пометать реально об участии в олимпиаде 2008 года смогут борцы торского куста и всего района в целом, ибо директор ФХ "Маргасан", поставил перед собой цель - завершить строительство современного борцовского зала в с. Зун-Мурино.

Продолжается реализация мероприятий по увековечению имени первого ректора ВСТИ, профессора Д. Ш. Фролова в его родном университете и на его родине - таежной и озерной Тункинской долине. Пусть звезда профессора Д. Ш. Фролова горит вечно!
Батор АРТУГАЕВ.

ҮШӨӨ ДАХИН

БУРЯАД ХЭЛЭН ТУХАЙ

Эрдэм, гэгээрэлэй талаар Буряад Республикын Президентын дэргэдэхи Совет буряад хэлэ шудалан хэрэглэлгын асуудалнуудыг хаража үзэб.

Хэлэ бэшгэй эрдэмэй доктор Г. А. Дырхеевагай элдхэнэй ёһоор, хүүлэй арбан жэлэй туршада түрэл хэлээ мэдэхэ зоной тоо гурбан процентээр доошолоо. Ажалдаашье, нийтын газарташье, гэртээшье үндэһэн яһатан өөрынгөө хэлэн дээрэ хөөрөлдэхэнь үсөөн боложо байна гэжэ ажаглагшад тэмдэглэнэ. Сэбэр буряад хэлэн гол түлэб уран зохёолдо, радио болон теледамжуулгада, «Буряад үнэндэ», Буряадай драмын театрта хэрэглэгдэнэ, зүгөөр тэрэнэй хэмжээ республикын бүхэ зоной ярилдааны нэгэхэн процент хэмжээтэй гэжэ эрдэмтэд тодорхойлоо. «Буряад хэлэн үгы боложо байһан хэлэнүүдэй тоодо оролоно» гэһэн шохордомо дохёо манай сэдхэлыг хүмэрюулэнгүй яхаб.

Харин республикын гэгээрэлэй министр С. Д. Намсараев өөрынгөө нанамжатай. Жараадалаад онуудтай сасуулхада, хургуулинуудта буряад хэлэ бэшгэ шудалаагай хайжараа гэжэ тэрэ Советэй зүблөөн дээрэ хэлэб. Тэрэ үедэ буряад хэлэн юрэдөөшье хуралсалай програмаһаа хаягдаад байгаа һаа, харин мүнөө бүгэдэ хургуулинуудта шудалагдана гэһэн. Энэ хэрэгтэ жэл бүри 4 миллион түхэриг һомологдодог, зүгөөр тэрэнэй хахад хубинь арай шамай шэглэдэ хүрэнэ. Буряад-ород, ород-буряад словарьнуудыг бэлэдхэхэ, хэлбэхэ хэрэгтэ мүнгэн дуталдана. Буряад грамматикын академическэ словарь хэлбэхэ мүн лэ тон шухала.

Советэй зүблөөнэй дүнгөөр республикын толгойлогшо

Л. В. Потапов үгэ хэлэхэдэе, буряад хэлэнэй иимэ байдалда ороод байхада, ехэтэ голхорноноо мэдүүлбэ. «Харгыда ябахдаа, «Тэргэтэ» гэжэ нютагай гаршаг уншаад, хамта ябалсаһан буряад нүхэдһөө үгын удхыг асуухадам, оршуулжа шадахгүй байба. Гэхэ мэтын жэшээнүүд олон», - гэжэ Леонид Васильевич хэлээд, буряад-ород словарь хэлбэлгэдэ миллион түхэриг заагагүй олохобди, бусад словарьнуудыг хэлбэхэ хэрэгтэ 2006 оной бюджетэ тусхай гаргаша хараалха ёһотойбди гэжэ мэдүүлбэ.

Советэй заседани дээрэ Зүүн зүгэй эмнэлгын түбэй саашанхи хүгжэлтын асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Түбэдэй эмнэлгын гуримыг заншалаг медицинан гуримтай адли эрхэтэйгээр Россин Федерацида хэрэглэхэ тусхай проект зохёогдоһон байна.

Россин Федерацида гансахан манай республикада Зүүн зүгэй эмнэлгын гурим хуурия олоһон, манай эрдэмтэд, эмшэд онсо өөрын арга шадалтай болонхой, хорёод түхэлэй эм домой шэнэ рецептура зохёоһон байха юм. Советэй гэшүүд энэ проектыг дэмжэбэ.

Баяр ёһололой оршон байдалда эрдэмэй хэрэгтэ онсо габьяатай байһанай түлөө Буряад Республикын гүрэнэй шагнал 2004 оной дүнгөөр Буряадай Гүрэнэй университетэй эрдэмтэд Цыдынжап Заятуевич Доржиев, Анатолий Борисович Иметхенов, Бимба-Цырен Батомункуевич Намзалов, Карл Шагжиевич Шагжиев гэшүдэ барюулагдаба.

П. Р. Агутовой нэрэмжэтэ шан БГУ-гай эрдэмтэн Даша-Нима Доржиевич Доржиевта барюулагдаба.

Николай НАМСАРАЕВ.

ЭРХҮҮГЭЙ УНИВЕРСИТЕДЭЙ ОЮУТАН ЯБАХАДА ЯМАР БЭ?

Уни саһаа өөрын баян түүхэтэй гэжэ алдаршанхай Эрхүүтэй гүрэнэй университетэй дэргэдэхи буряад хэлэ бэшгэй факультет арад зоной омогорхол болоно гэхэдэ, алдуу бэшэ. Эндэ хурадаг оюутаг буряад хэлэ, буряад аман ба уран зохёол гүнзгийгөөр шудална. Гэхэ зуура, тэдэнэр ород арадай хэлэ, бэшгэй, мүн англи, немец, француз, монгол хэлэнүүдтэй, Баруун Европын гайхамшагта зохёолнуудтай танилсаха аргатай.

Буряад хэлэнэй кафедрэе хэлэ бэшгэй эрдэмэй кандидат, доцент Елена Константиновна Шаракшинова хүтэлбэрлэнэ. Дүй дүршэл ехэтэй багшанар болохо Ариуна Дугаровна Дармаева, Туяна Батуевна Баларьева, Татьяна Бороевна Тагарова, Виктория Ильична Семёнова гэгшэд эрдэм номоо эрхимээр зааж, жэлһээ жэлдэ бэрхэ мэргэжэлтэдыг бэлдэн, ажабайдалай үргэн зам руунь табина.

Үнгэрэгшэ апрель нарада мэдээжэ фольклорист, профессор Надежда Осиповна Шаракшиновагай 90 жэлэйн ойн баярта зориулагдаһан олимпиада эмхидхэгдэ. Олимпиадын дүнгөөр 3-дахи курсын оюутан Хайдапова Оюна түрүүлэн байна.

Тус факультэдэй богоһо алхан ороһоорни жэл шахуу үнгэршэбэ. Буряадһаа ошоһон намда түрэл нютагайгаа танил шарай хараха, уулзаха хүсэл ходо хүрэдэг нэн тула, буряадуудай сутлардаг газар бэдэржэ туршаа бэлэйб. Гол түлэб "Орбита", "Ангара", "Интурист", "Сан-Рома" гэһэн клубуудта нютагаархинаа харахаар байна. Үшөө тиихэдэ буряадуудай сутлардаг газар хадаа бүхэ барилдаагаар элдэб янзын мурсысөөнүүдтэ мүн. Апрельин 16-да сүлөөтэ барилдаагаар мурсысөөн үнгэрөө. Эндэ түрэл Баргажан нютагай суута барилдаашан болохо Борис Будаевтай уулзаха талаан тудаб.

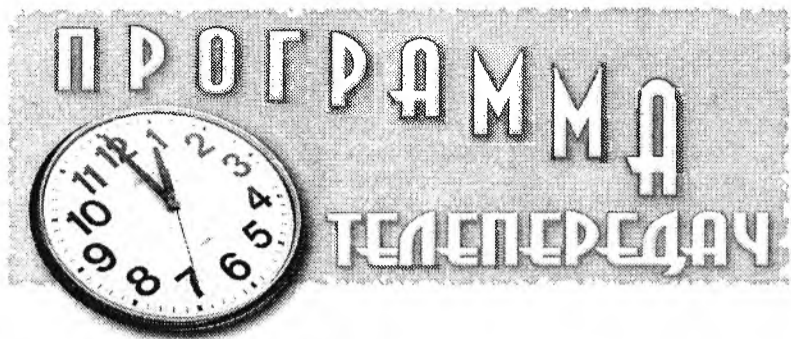
"ОЮУТАДАЙ ХАБАР"

Заншалта ёһоороо Эрхүүтэй гүрэнэй университетэ "Оюутадай хабар" тэмдэглэгдэб.

Энэ хайндэртэ оюутаг нилээд бэлдэжэ, олон тоото харагшадтай, мүн журин урда концерт-наадаа дэлгэн, бэлиг талаангаараа мурсысөөн байна. Бултанай дундаһаа хэлэ бэшгэй, мүн журналистикын факультэдүүдэй оюутаг эрхимлээ. Тус хайндэрэй үедэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай дүүрээр 60 жэлэй ойн баярта зориулагдаһан дуунууд эздэлээ, шүлэгүүд уншагдаа, хатар наадан харуулагдаа.

Буряад хэлэ бэшгэй факультэдэй оюутадай табихан ёхор наада тэмдэглэхэ шухала. Нимаев Эрдэни, Шойнжуров Мэргэн, Цыбеннов Чингис, Ванданова Соелма, Жигжитова Вика, Дархаева Катя, Дашиева Баирма, Цыденжапова Сэсэг, Дашидондокова Бутид гэшүд буряад арадай заншалта хатар хатарһан байна. Гьлыкков Бэликтэ Вася Бучинский хоёр хонгёо хайхан хоолойгоороо бултанай дура буляжа шадаа.

Екатерина БАЛДАНОВА,
Эрхүүтэй гүрэнэй университетэй буряад хэлэ бэшгэй факультэдэй 1-дхи курсын оюутан.

Понедельник, 6

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

- 07.00 "ДОБРОЕ УТРО"
10.00 НОВОСТИ
10.05 Х/Ф "АПОЛЛО-13"
12.40 "ЕРАЛАШ"
13.00 НОВОСТИ
13.05 Х/Ф "БЛАГОРОДНЫЙ РАЗБОЙНИК ВЛАДИМИР ДУБРОВСКИЙ"
15.10 СПЕЦРАССЛЕДОВАНИЕ "ВЕДЬМЫ НАШИХ ДНЕЙ"
16.00 НОВОСТИ
16.20 ЧТО? ГДЕ? КОГДА?
17.20 Т/С "АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ"
18.30 "ПЯТЬ ВЕЧЕРОВ"
19.00 НОВОСТИ
19.10 "ПЯТЬ ВЕЧЕРОВ"
19.50 Т/С "ХОЗЯЙКА СУДЬБЫ"
20.50 ЖДИМЕНИЯ
22.00 ВРЕМЯ
22.30 Т/С "ВЕРЕВКА ИЗ ПЕСКА"
23.40 "ЗАЛОЖНИКИ ОДНОРУКОГО БАНДИТА"
00.30 "ВРЕМЯ"
00.50 Д/Ф "МИСТЕРИЯ ИЛЫИ ГЛАЗУНОВА"
01.30 "ПУТЕШЕСТВИЯ "РУССКОГО ЭКСТРИМА"
02.00 Х/Ф "РАСПЛАВЛЕННЫЕ"

«РОССИЯ»

- 06.00 "ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!" МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
07.45, 08.45 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
08.15, 09.05 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ (НА БУР. ЯЗ.)
КАНАЛ "РОССИЯ"
09.45 Т/С "НАДЕЖДА УХОДИТ ПОСЛЕДНЕЙ"
10.45 "СМЕХ СКВОЗЬ СЛЕЗЫ. ЛЕОНИД ЕНГИБАРОВ"
11.40 "В ГОРОДКЕ"
11.50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
12.00 ВЕСТИ
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
12.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
КАНАЛ "РОССИЯ"
12.50 Т/С "СМОТРЯЩИЙ ВНИЗ"
13.50 "ЧТО ХОЧЕТ ЖЕНЩИНА"
14.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
15.00 ВЕСТИ
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
15.10 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
КАНАЛ "РОССИЯ"
15.30 Х/Ф "МЕРКУРИЙ В ОПАСНОСТИ"
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
17.40 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ (НА БУР. ЯЗ.)
КАНАЛ "РОССИЯ"
18.00 ВЕСТИ
18.10 "ЧЕСТНЫЙ ДЕТЕКТИВ"
18.45 Т/С "КАРМЕЛИТА"
19.45 Т/С "ИСЦЕЛЕНИЕ ЛЮБОВЬЮ"
20.45 ВЕСТИ. ПОДРОБНОСТИ
21.00 ВЕСТИ
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
21.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
КАНАЛ "РОССИЯ"
21.50 "СПОКОЙНОЙ НОЧИ, МАЛЫШКИ!"
22.00 Т/С "НАДЕЖДА УХОДИТ ПОС..."

- 22.55 ЛЕДНЕЙ
00.00 Т/С "ПЕПЕЛ "ФЕНИКСА"
"ВЕСТИ+"
00.20 "ДЕЖУРНЫЙ ПО СТРАНЕ". МИХАИЛЖВАНЕЦКИЙ
01.15 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ

НТВ

- 07.00 "СЕГОДНЯ УТРОМ"
10.00 "СОВЕРШЕННО СЕКРЕТНО"
11.00 "СЕГОДНЯ"
11.25 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ. ОБЗОР ЗА НЕДЕЛЮ"
11.55 "КУЛИНАРНЫЙ ПОЕДИНОК"
12.55 "КВАРТИРНЫЙ ВОПРОС"
14.00 "СЕГОДНЯ"
14.35 Т/С "ОПЕРА. ХРОНИКИ УБОЙНОГО ДЕЛА"
16.35 "ИГРЫ РАЗУМА"
17.00 "СЕГОДНЯ"
17.20 "ПРИНЦИП ДОМИНО"
18.25 Т/С "ДАЛЬНОБОЙЩИКИ"
КАНАЛ БГТРК
19.35 КИНЕМАТОГРАФ
19.45 "ПРИКАЗАНО ЖИТЬ". ПАМЯТИ Г. ОЧИРОВА
КАНАЛ НТВ
20.00 "СЕГОДНЯ"
20.40 Т/С "АДВОКАТ"
21.45 Т/С "ТАМБОВСКАЯ ВОЛЧИЦА"
22.50 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ"
23.00 "СЕГОДНЯ"
23.40 Т/С "СЕКС В БОЛЬШОМ ГОРОДЕ"
00.45 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ"
01.00 "СЕГОДНЯ"
01.15 Т/С "АДВОКАТ"

Ариг Ус

- 07.55 "АБИТУРИЕНТ-2005". ПОГОДА
08.05 "ГЛОБАЛЬНЫЕ НОВОСТИ"
08.15 М/С "КАК ГОВОРЯТ ДЖИНДЖЕР"
08.35 М/С "КРУТЫЕ БОБРЫ"
09.00 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС"
09.25 М/С "МАЗЗИ"
09.30 ФОРМУЛА УСПЕХА
09.40 НАШИ ПЕСНИ
10.00 ЗАВТРАК С ДИСКАВЕРИ
11.05 Х/Ф "ШТРАФНОЙ УДАР"
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00
17.00 Т/С "ЛЮБОВЬ И ТАЙНЫ САНСЕТБИЧ"
17.45 ПОБЕДОНОСНЫЙ ГОЛОС ВЕРУ...

- 18.15 ЮШЕВО
"МОСКВА. ИНСТРУКЦИЯ ПО ПРИМЕНЕНИЮ"
18.45 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС"
19.00 "НЕОБЪЯСНИМО, НО ФАКТ. ЗАКОЛДОВАННОЕ ОЗЕРО"
20.00 "ЗНАКОМЫЕ НЕЗНАКОМКИ"
20.25 "АБИТУРИЕНТ-2005"
20.35 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС"
20.55 "БЕШЕНЫЕ ДЕНЬГИ"
21.00 "БОЛЬШОЙ БРАТ". ПОГОДА
22.00 "ДОМ-2. ЖАРА". ФОРМУЛА УСПЕХА
23.00 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС"
23.25 Х/Ф "ОГОНЬ, ЛЕД И МОРЕ ПИВА"

Тивиком

- 07.20 "ШКОЛЬНОЕ ТВ". ПОГОДА. "ЛОСК"
08.00 "УТРЕННИК"
09.35 "ЖИЗНЬ ВО ВСЕЛЕННОЙ"
10.30 "ГОРОДСКОЙ ПАТРУЛЬ". ПОГОДА
10.50 Х/Ф "ОХРАННИК ДЛЯ ДОЧЕРИ"
13.00 "ВЕЛИКИЕ ТАЙНЫ И МИФЫ ХХ ВЕКА"
13.30 "24". ПОГОДА. "ЛОСК"
14.00 "ЧАС СУДА"
15.00 ПРОЕКТ "ОТРАЖЕНИЕ"
16.15 М/С "ДЕТКИ ИЗ КЛАССА 402"
16.40 М/С "ИКС-МЕНЬ"
17.00 Т/С "МЯГЕЖНЫЙ ДУХ"
18.00 "ЧАС СУДА". ПОГОДА
19.00 "ЧАС СУДА"
20.00 М/С "ФУТУРАМА"
20.30 "24". ПОГОДА. "ЛОСК"
21.00 "НА КОЛЕСАХ"
21.15 "ГОРОДСКОЙ ПАТРУЛЬ"
21.25 "ТВОЙ ВЫБОР"
22.05 Т/С "ПРОВИНЦИАЛЫ". ПОГОДА. "ЛОСК"
23.15 Т/С "БАНДИТСКИЙ ПЕТЕРБУРГ"
00.30 "ГОРОДСКОЙ ПАТРУЛЬ"
00.45 "24". ПОГОДА
01.15 "ТАЙНЫ ВЕЛИКИХ. РОКОВЫЕ ЖЕНЩИНЫ"

СТС - «БАЙКАЛ»

- 07.00 Т/С "БЕВЕРЛИ ХИЛЛЗ 90210"
07.40 М/Ф "ПРИКЛЮЧЕНИЯ РЕКСА"
07.50 М/С "СМЕШАРИКИ"
08.00 М/С "ПРИКЛЮЧЕНИЯ ВУДИ И ЕГО ДРУЗЕЙ"

- ЕГО ДРУЗЕЙ"
08.30 Т/С "МОЯ ПРЕКРАСНАЯ НЯНЯ"
09.00 Т/С "ТАЛИСМАН ЛЮБВИ"
10.00 ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ
10.30 Т/С "ЗАЧАРОВАННЫЕ"
11.30 Х/Ф "ЯЙЦЕГОЛОВЫЕ"
13.20 ОСТОРОЖНО, МОДЕРН-2
14.00 Т/С "ШКОЛА "ЧЕРНАЯ ДЫРА"
14.30 ПРОГРАММА М/Ф
15.00 М/С "ДЕНИС-НЕПОСЕДА"
15.35 М/С "ЧТО НОВЕШЬКОГО, СКУБИ ДУ?"
16.00 М/С "ЛЮДИ В ЧЕРНОМ"
16.30 М/С "ПРИКЛЮЧЕНИЯ ДЖЕКИ ЧАНА"
17.00 Т/С "ЗЕНА - КОРОЛЕВА ВОИНОВ"
18.00 Т/С "ЗАЧАРОВАННЫЕ"
19.00 Т/С "КОМИССАРРЕКС"
19.55 Т/С "МОЯ ПРЕКРАСНАЯ НЯНЯ"
20.30 ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ
21.00 Т/С "ТАЛИСМАН ЛЮБВИ"
22.00 Х/Ф "ТУМСТОУН"
00.30 ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ
01.00 Т/С "МОЯ ПРЕКРАСНАЯ НЯНЯ"
01.35 ДЕТАЛИ. КИНОТАВР-2005

ДТВ

- 10.00 М/Ф
10.55 "НЕСЛУЧАЙНАЯ МУЗЫКА"
11.00 "НА БУЛЬВАРЕ..."
11.30 "САМОЕ СМЕШНОЕ ВИДЕО"
12.00 "ТЕЛЕМАГАЗИН"
12.35 "АГЕНТСТВО КРИМИНАЛЬНЫХ НОВОСТЕЙ"
12.55 Х/Ф "ВЕСЕННЯЯ МЕТЕЛЬ"
15.00 "КАК НЕ БОЛЕТЬ. ДОКТОР БОГДАНОВ"
15.15 "ВРЕМЯ - ДЕНЬГИ!"
15.45 Т/С "АГЕНТСТВО"
16.45 Т/С "КРУТОЙ УОКЕР"
17.50 М/Ф
18.45 "ЗВЕЗДНАЯ СЕМЕЙКА"
19.15 "ВРЕМЯ - ДЕНЬГИ!"
19.45 Х/Ф "УКРОТИТЕЛИ ВЕЛОСИПЕДОВ"
21.55 "НЕСЛУЧАЙНАЯ МУЗЫКА"
22.00 "САМОЕ СМЕШНОЕ ВИДЕО"
22.25 Т/С "ЖЕНАТЫ И С ДЕТЬМИ..."
22.55 Т/С "ТАЙГА. КУРС ВЫЖИВАНИЯ"
00.00 Т/С "МИСТЕР БИН"
00.40 "АГЕНТСТВО КРИМИНАЛЬНЫХ НОВОСТЕЙ"
01.00 Х/Ф "МОРСКАЯ ПЕХОТА"

ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ • 21-62-62 •

Вторник, 7

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

- 07.00 "ДОБРОЕ УТРО"
10.00 НОВОСТИ
10.05 Т/С "ВЕРЕВКА ИЗ ПЕСКА"
11.20 Т/С "ХОЗЯЙКА СУДЬБЫ"
12.30 М/С "ЧИП И ДЕЙЛ СПЕШАТ НА ПОМОЩЬ"
13.00 НОВОСТИ
13.05 Х/Ф "ЗЕРКАЛО ТРЕСНУЛО"
15.30 "УГАДАЙ МЕЛОДИЮ"
16.00 НОВОСТИ
16.20 ЧТО? ГДЕ? КОГДА?
17.20 Т/С "АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ"
18.30 "ПЯТЬ ВЕЧЕРОВ"
19.00 НОВОСТИ
19.10 "ПЯТЬ ВЕЧЕРОВ"
19.50 Т/С "ХОЗЯЙКА СУДЬБЫ"
20.50 Т/С "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ"
22.00 ВРЕМЯ
22.30 Т/С "ВЕРЕВКА ИЗ ПЕСКА"
23.40 "МИМИНО". РОЖДЕНИЕ ЛЕГЕНДЫ
00.30 "ВРЕМЯ"
00.50 "ФОРМУЛА ВЛАСТИ". ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦИИ ЖАК ШИРАК ИСКАТЕЛИ. "ВОЙНА НА РАДИОВОЛНАХ"
01.20 Х/Ф "МОЯ ДЕВОЧКА"
03.50 Х/Ф "ПОКРОВИТЕЛЬНИЦА УБИЙЦ"

«РОССИЯ»

- 06.00 "ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!" МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
07.45, 08.45 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
08.15, 09.05 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ (НА БУР. ЯЗ.)
КАНАЛ "РОССИЯ"
09.45 Т/С "НАДЕЖДА УХОДИТ ПОСЛЕДНЕЙ"
10.45 "ПРОЦЕСС ПОШЕЛ!"
11.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
12.00 ВЕСТИ
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
12.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
КАНАЛ "РОССИЯ"
12.50 Т/С "СМОТРЯЩИЙ ВНИЗ"
КАНАЛ БГТРК
13.50 УЛУГУР
14.00 МОНГОЛЬСКОЕ ТЕЛЕВИДЕНИЕ

ТАЙВАН

- 14.25 "UBS" ПРЕДСТАВЛЯЕТ
КАНАЛ "РОССИЯ"
14.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
15.00 ВЕСТИ
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
15.10 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
КАНАЛ "РОССИЯ"
15.30 "ЧАСТНАЯ ЖИЗНЬ"
16.30 Т/С "ПЕПЕЛ "ФЕНИКСА"
17.30 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
17.40 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ (НА БУР. ЯЗ.)
КАНАЛ "РОССИЯ"
18.00 ВЕСТИ
18.10 Т/С "КУЛАГИНИ И ПАРТНЕРЫ"
18.45 Т/С "КАРМЕЛИТА"
19.45 Т/С "ИСЦЕЛЕНИЕ ЛЮБОВЬЮ"
20.45 ВЕСТИ. ПОДРОБНОСТИ
21.00 ВЕСТИ
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
21.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
КАНАЛ "РОССИЯ"
21.50 "СПОКОЙНОЙ НОЧИ, МАЛЫШКИ!"
22.00 Т/С "НАДЕЖДА УХОДИТ ПОСЛЕДНЕЙ"
22.55 Т/С "ПЕПЕЛ "ФЕНИКСА"
00.00 "ВЕСТИ+"
00.20 "ДЕЛО ЛЕЙТЕНАНТА ШМИДТА"
01.15 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
01.30 Х/Ф "ОТСЧЕТ ЖЕРТВ"

НТВ

- 07.00 "СЕГОДНЯ УТРОМ"
09.55 Т/С "НЕ ССОРИТЕСЬ, ДЕВОЧКИ"
11.00 "СЕГОДНЯ"
11.20 "ЧИСТО СЕРДЕЧНОЕ ПРИЗНАНИЕ"
11.50 Т/С "ТАМБОВСКАЯ ВОЛЧИЦА"
12.55 Т/С "АДВОКАТ"
14.00 "СЕГОДНЯ"
14.35 Х/Ф "ГРУЗ БЕЗ МАРКИРОВКИ"
16.35 "ИГРЫ РАЗУМА"
17.00 "СЕГОДНЯ"
17.20 "ПРИНЦИП ДОМИНО"
18.25 Т/С "ДАЛЬНОБОЙЩИКИ-2"
КАНАЛ БГТРК
19.35 "ТВОЙ ШАНС"
19.45 "ТАМИР"
КАНАЛ НТВ
20.00 "СЕГОДНЯ"
20.40 Т/С "АДВОКАТ"
21.45 Т/С "ТАМБОВСКАЯ ВОЛЧИЦА"
22.50 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ"

- 23.00 "СЕГОДНЯ"
23.40 Т/С "СЕКС В БОЛЬШОМ ГОРОДЕ"
00.45 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ"
01.00 "СЕГОДНЯ"
01.15 Т/С "АДВОКАТ"
02.20 Т/С "КЛИЕНТ ВСЕГДА МЕРТВ"

Ариг Ус

- 07.30 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС"
07.55 "АБИТУРИЕНТ-2005"
08.05 "ГЛОБАЛЬНЫЕ НОВОСТИ"
08.15 М/С "КАК ГОВОРЯТ ДЖИНДЖЕР"
08.35 М/С "КРУТЫЕ БОБРЫ"
09.00 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС"
09.25 М/С "МАЗЗИ"
09.30 ФОРМУЛА УСПЕХА
09.40 НАШИ ПЕСНИ
10.00 ЗАВТРАК С ДИСКАВЕРИ
11.00 Х/Ф "ОГОНЬ, ЛЕД И МНОГО ПИВА"
13.15 Т/С "ТОЛСТАЯ ДЕВЧОНКА"
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00
17.00 Т/С "ЛЮБОВЬ И ТАЙНЫ САНСЕТБИЧ"
17.45 ПОБЕДОНОСНЫЙ ГОЛОС ВЕРУЮЩЕГО
18.15 М/С "ВОКРУГ СВЕТА ЗА 80 ДНЕЙ"
18.45 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС"
19.00 "ЗАПРЕТНАЯ ЗОНА"
20.00 "БУДНИ"
20.15 "АБИТУРИЕНТ-2005"
20.25 "БЕШЕНЫЕ ДЕНЬГИ"
20.35 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС"
21.00 "БОЛЬШОЙ БРАТ". ФОРМУЛА УСПЕХА
22.00 "ДОМ-2. ЖАРА". ПОГОДА
23.00 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС"
23.25 Х/Ф "ЧУВАКИ"

Тивиком

- 07.20 "ГОРОДСКОЙ ПАТРУЛЬ". ПОГОДА. "ЛОСК"
08.00 "УТРЕННИК"
09.30 Т/С "ЗАТЕРЯННАЯ ИМПЕРИЯ"
10.30 "ГОРОДСКОЙ ПАТРУЛЬ". ПОГОДА
10.50 Т/С "ДРУЖНАЯ СЕМЕЙКА"
11.50 Т/С "ПРОВИНЦИАЛЫ"
13.00 "ВЕЛИКИЕ ТАЙНЫ И МИФЫ ХХ ВЕКА"
13.30 "24". ПОГОДА. "ЛОСК"
14.00 "ЧАС СУДА"

БАЙКАЛ | товары российских и европейских фабрик
ОПТОВО-РОЗНИЧНЫЙ ЦЕНТР
Цены действительны в течение недели.
ОБУВЬ ЗИМНЯЯ, туфли мужские, рейтузы, кроссовки, сапоги, обувь комнатная, обувь резиновая, сапоги кирзовые, ботиночки кожаные.
КОЛГОТКИ, носки, бельевое трикотаж, теплые мужские белье, брюки х/б с начесом, брюки х/б с эластиком.
- ул. Сахьяновой, баост. «ЮШ» Геологический институт, вход с обратной стороны, тел.: 43-43-86.
- ул. Куйбышева, 28 (рядом с Центральным рынком);
- ул. Столичная, 1 (Авиазавод), тел.: 25-10-70;
- ул. Гагарина, 37 (напротив маг. «Обильный»), тел.: 26-30-87;
- ул. Ключевская, 30, тел.: 43-61-34.

- 15.00 Т/С "БАНДИТСКИЙ ПЕТЕРБУРГ"
16.15 М/С "ДЕТКИ ИЗ КЛАССА 402"
16.40 М/С "ИКС-МЕНЬ"
17.00 Т/С "МЯГЕЖНЫЙ ДУХ"
18.00 "ЧАС СУДА". ПОГОДА
19.00 "ЧАС СУДА"
20.00 М/С "ФУТУРАМА"
20.30 "24". ПОГОДА. "ЛОСК"
21.00 "ШКОЛЬНОЕ ТВ"
21.30 "ГОРОДСКОЙ ПАТРУЛЬ"
21.40 "ТВОЙ ВЫБОР"
22.05 Т/С "ПРОВИНЦИАЛЫ". ПОГОДА. "ЛОСК"
23.00 Т/С "БАНДИТСКИЙ ПЕТЕРБУРГ"
00.30 "ГОРОДСКОЙ ПАТРУЛЬ"
00.45 "24". ПОГОДА
01.15 Х/Ф "ВЕЩЕСТВЕННО ДОКАЗАТЕЛЬСТВО"

СТС - «БАЙКАЛ»

- 07.00 Т/С "БЕВЕРЛИ ХИЛЛЗ 90210"
07.40 М/Ф "ПРИКЛЮЧЕНИЯ РЕКСА"
07.50 М/С "СМЕШАРИКИ"
08.00 М/Ф "ПРИКЛЮЧЕНИЯ ВУДИ И ЕГО ДРУЗЕЙ"
08.30 Т/С "МОЯ ПРЕКРАСНАЯ НЯНЯ"
09.00 Т/С "ТАЛИСМАН ЛЮБВИ"
10.00 ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ
10.30 Т/С "ЗАЧАРОВАННЫЕ"
11.30 Х/Ф "ТУМСТОУН"
14.00 Т/С "ШКОЛА "ЧЕРНАЯ ДЫРА"
14.30 ПРОГРАММА М/Ф
15.00 М/С "ДЕНИС-НЕПОСЕДА"
15.35 М/С "ЧТО НОВЕШЬКОГО, СКУБИ ДУ?"
16.00 М/С "ЛЮДИ В ЧЕРНОМ"
16.30 М/С "ПРИКЛЮЧЕНИЯ ДЖЕКИ ЧАНА"
17.00 Т/С "ЗЕНА - КОРОЛЕВА ВОИНОВ"

ДТВ

- 10.00 М/Ф
10.55 "НЕСЛУЧАЙНАЯ МУЗЫКА"
11.00 "НА БУЛЬВАРЕ..."
11.30 "САМОЕ СМЕШНОЕ ВИДЕО"
12.00 "ТЕЛЕМАГАЗИН"
12.35 "АГЕНТСТВО КРИМИНАЛЬНЫХ НОВОСТЕЙ"
12.55 Х/Ф "МОРСКАЯ ПЕХОТА"
15.00 "МОСКОВСКИЕ ОГНИ"
15.15 "ВРЕМЯ - ДЕНЬГИ!"
15.45 Т/С "АГЕНТСТВО"
16.45 Т/С "КРУТОЙ УОКЕР"
17.50 М/Ф
18.45 "ЗВЕЗДНАЯ СЕМЕЙКА"
19.15 "ВРЕМЯ - ДЕНЬГИ!"
19.45 Х/Ф "ОПАСНО ДЛЯ ЖИЗНИ"
21.55 "НЕСЛУЧАЙНАЯ МУЗЫКА"
22.00 "САМОЕ СМЕШНОЕ ВИДЕО"
22.25 Т/С "ЖЕНАТЫ И С ДЕТЬМИ..."
22.55 Т/С "ТАЙГА. КУРС ВЫЖИВАНИЯ"
00.00 Т/С "МИСТЕР БИН"
00.40 "АГЕНТСТВО КРИМИНАЛЬНЫХ НОВОСТЕЙ"
01.00 Х/Ф "ДЕТАМ ДО 16-ТИ"
03.15 "АГЕНТСТВО КРИМИНАЛЬНЫХ НОВОСТЕЙ"
03.35 "БЛОНДИНКИ, БРЮНЕТКИ И РЫЖИЕ"

Среда, 8

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

07.00 "ДОБРОЕ УТРО"
10.00 НОВОСТИ
10.05 Т/С "ВЕРЕВКА ИЗ ПЕСКА"
11.20 Т/С "ХОЗЯЙКА СУДЬБЫ"
12.30 М/С "РУСАЛОЧКА"
13.00 НОВОСТИ
13.05 Х/Ф "НА КОГО БОГ ПОШЛЕТ"
14.30 СПЕЦРАССЛЕДОВАНИЕ "ТАК-СИСТСКАЯ МАФИЯ"
15.30 "УГАДАЙ МЕЛОДИЮ"
16.00 НОВОСТИ
16.20 ЧТО? ГДЕ? КОГДА?
17.20 Т/С "АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ"
18.30 "ПЯТЬ ВЕЧЕРОВ"
19.00 НОВОСТИ
19.10 "ПЯТЬ ВЕЧЕРОВ"
19.50 Т/С "ХОЗЯЙКА СУДЬБЫ"
20.50 Т/С "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ"
22.00 ВРЕМЯ
22.30 Т/С "ВЕРЕВКА ИЗ ПЕСКА"
23.40 ТАЙНЫ ВЕКА. "ЩЕЛОКОВ. ПЛАТА ЗА ВЛАСТЬ"
00.20 "ВРЕМЯ"
00.40 ЗВЕЗДЫ ЭФИРА. "600 СЕКУНД". АЛЕКСАНДР НЕВЗОРОВ
01.10 Х/Ф "ПРОЩАЙ, ДРУГ"
03.10 "КРЫЛЬЯ"
03.35 ФУТБОЛ. ТОВАРИЩЕСКИЙ МАТЧ. СБОРНАЯ РОССИИ - СБОРНАЯ ГЕРМАНИИ

"РОССИЯ"

06.00 "ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!"
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
07.45, 08.45 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
08.15, 09.05 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ (НА БУР. ЯЗ.)
КАНАЛ "РОССИЯ"
09.45 Т/С "НАДЕЖДА УХОДИТ ПОСЛЕДНЕЙ"
10.45 "ПРОЦЕСС ПОШЕЛ!"
11.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
12.00 ВЕСТИ
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
12.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ

КАНАЛ "РОССИЯ"
12.50 Т/С "СМОТЯЩИЙ ВНИЗ"
13.50 "ЧТО ХОЧЕТ ЖЕНЩИНА"
14.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
15.00 ВЕСТИ
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
15.10 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
КАНАЛ "РОССИЯ"
15.30 "ЧАСТНАЯ ЖИЗНЬ"
16.30 Т/С "ПЕПЕЛ "ФЕНИКСА"
17.30 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
17.40 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ (НА БУР. ЯЗ.)
КАНАЛ "РОССИЯ"
18.00 ВЕСТИ
18.10 Т/С "КУЛАГИНИ И ПАРТНЕРЫ"
18.45 Т/С "КАРМЕЛИТА"
19.45 Т/С "ИСЦЕЛЕНИЕ ЛЮБОВЬЮ"
20.45 ВЕСТИ. ПОДРОБНОСТИ
21.00 ВЕСТИ
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
21.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
КАНАЛ "РОССИЯ"
21.50 "СПОКОЙНОЙ НОЧИ, МАЛЫШИ!"
22.00 Т/С "НАДЕЖДА УХОДИТ ПОСЛЕДНЕЙ"
22.55 Т/С "ПЕПЕЛ "ФЕНИКСА"
00.00 "ВЕСТИ+"
00.20 "КРЕМЛЕВСКИЙ ДОЛГОЖИТЕЛЬ. АНАСТАС МИКОЯН".
01.15 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
01.30 Х/Ф "БУХТА СМЕРТИ"

НТВ

07.00 "СЕГОДНЯ УТРОМ"
09.55 Т/С "НЕ ССОРИТЕСЬ, ДЕВОЧКИ"
11.00 "СЕГОДНЯ"
11.15 "ОСОБО ОПАСЕН!"
11.50 Т/С "ТАМБОВСКАЯ ВОЛЧИЦА"
12.55 Т/С "АДВОКАТ"
14.00 "СЕГОДНЯ"
14.35 Х/Ф "КТО ВОЙДЕТ В ПОСЛЕДНИЙ ВАГОН..."
16.35 "ИГРЫ РАЗУМА"
17.00 "СЕГОДНЯ"
17.20 "ПРИНЦИП ДОМИНО"
18.25 Т/С "ДАЛЬНОБОЙЩИКИ-2"
КАНАЛ БГТРК
19.35 "ТОЛИ". ХУДОЖЕСТВЕННО-ПУБЛИЦИСТИЧЕСКАЯ ПРОГРАММА "МОНГОЛЬСКИЕ ВСТРЕЧИ"

КАНАЛ НТВ
20.00 "СЕГОДНЯ"
20.40 Т/С "АДВОКАТ"
21.45 Т/С "ТАМБОВСКАЯ ВОЛЧИЦА"
22.50 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ"
23.00 "СЕГОДНЯ"
23.40 Т/С "СЕКС В БОЛЬШОМ ГОРОДЕ"
00.45 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ"
01.00 "СЕГОДНЯ"
01.15 Т/С "АДВОКАТ"
02.20 Т/С "КЛИЕНТ ВСЕГДА МЕРТВ"
03.30 БИЛЬЯРД

Ариг Ус

07.30 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС". ПОГОДА
07.55 "АБИТУРИЕНТ-2005"
08.05 "ГЛОБАЛЬНЫЕ НОВОСТИ"
08.10 М/С "КАК ГОВОРIT ДЖИНДЖЕР"
08.35 М/С "КРУТЫЕ БОБРЫ"
09.00 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС". ПОГОДА
09.25 М/Ф "МАЗЗИ"
09.30 ФОРМУЛА УСПЕХА
09.40 НАШИ ПЕСНИ
10.00 "ЗАВТРАК С ДИСКАВЕРИ"
11.00 Х/Ф "ЧУВАКИ"
13.15 Т/С "ТОЛСТАЯ ДЕВЧОНКА"
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00
17.00 Т/С "ЛЮБОВЬ И ТАЙНЫ САНСЕТБИЧ"
17.45 ПОБЕДОНОСНЫЙ ГОЛОС ВЕРУЮЩЕГО
18.15 М/С "ВОКРУГ СВЕТА ЗА 80 ДНЕЙ"
18.45 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС". ПОГОДА
19.00 "ЦЕНА ЛЮБВИ. ДУРНАЯ КРОВЬ". ПОГОДА
20.00 М/Ф
20.10 "АБИТУРИЕНТ-2005"
20.20 "БЕШЕНЫЕ ДЕНЬГИ"
20.30 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС". ПОГОДА
21.00 "БОЛЬШОЙ БРАТ". ПОГОДА
22.00 "ДОМ-2. ЖАРА"
23.00 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС". ПОГОДА
23.25 Х/Ф "СДЕЛАНО В АМЕРИКЕ"

Тивиком

07.40 "ГОРОДСКОЙ ПАТРУЛЬ". ПОГОДА. "ЛОСК"
08.00 "УТРЕННИК"
09.30 Т/С "ЗАТЕРЯННАЯ ИМПЕРИЯ"
10.30 "ГОРОДСКОЙ ПАТРУЛЬ". ПОГОДА
10.50 Т/С "ДРУЖНАЯ СЕМЕЙКА"
11.50 Т/С "ПРОВИНЦИАЛЬ"
12.55 "ВЕЛИКИЕ ТАЙНЫ И МИФЫ ХХ ВЕКА"
13.30 "24". ПОГОДА. "ЛОСК"
14.00 "ЧАССУДА"
15.05 Т/С "БАНДИТСКИЙ ПЕТЕРБУРГ"
16.15 М/С "ДЕТКИ ИЗ КЛАССА 402"
16.45 М/С "ИКС-МЕНЬ"
17.00 Т/С "МЯТЕЖНЫЙ ДУХ"
18.00 "ЧАССУДА". ПОГОДА
19.00 "ЧАССУДА"
20.00 М/С "ФУТУРАМА"
20.30 "24". ПОГОДА. "ЛОСК"
21.00 "СТИЛЬНАЯ ЖИЗНЬ"
21.15 "ДОМАШНИЙ ЗООПАРК"
21.35 "СПОРТ-ЦЕНТР РБ"
22.05 Т/С "ПРОВИНЦИАЛЬ". ПОГОДА. "ЛОСК"
23.15 Т/С "БАНДИТСКИЙ ПЕТЕРБУРГ"
00.30 "ГОРОДСКОЙ ПАТРУЛЬ"
00.45 "24". ПОГОДА
01.15 Х/Ф "НОЧЬ БЕГЛЕЦА"

СТС - "БАЙКАЛ"

07.00 Т/С "БЕВЕРЛИ ХИЛЛЗ 90210"
07.40 М/С "ПРИКЛЮЧЕНИЯ РЕКСА"
07.50 М/С "СМЕШАРИКИ"
08.00 М/С "ПРИКЛЮЧЕНИЯ ВУДИ И ЕГО ДРУЗЕЙ"
08.30 Т/С "МОЯ ПРЕКРАСНАЯ НЯНЯ"
09.00 Т/С "ТАЛИСМАН ЛЮБВИ"
10.00 ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ
10.30 Т/С "ЗАЧАРОВАННЫЕ"
11.30 Х/Ф "АМЕРИКАНСКИЕ ГЕРОИ"
13.30 ОСТОРОЖНО, МОДЕРН-2
14.00 Т/С "ШКОЛА "ЧЕРНАЯ ДЫРА"
14.30 ПРОГРАММА М/Ф
15.00 М/С "ДЕННИС-НЕПОСЕДА"

15.35 М/С "ЧТО НОВЕНЬКОГО, СКУБИДУ?"
16.00 М/С "ЛЮДИ В ЧЕРНОМ"
16.30 М/С "ПРИКЛЮЧЕНИЯ ДЖЕКИ ЧАНА"
17.00 Т/С "ЗЕНА - КОРОЛЕВА ВОИНОВ"
18.00 Х/Ф "ЗАЧАРОВАННЫЕ"
19.00 Т/С "КОМИССАР РЕКС"
19.55 Т/С "МОЯ ПРЕКРАСНАЯ НЯНЯ"
20.30 ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ
21.00 Т/С "ТАЛИСМАН ЛЮБВИ"
22.00 Х/Ф "ПРИДОРОЖНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ"
00.05 СКРПТАЯ КАМЕРА
00.30 ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ
01.00 Т/С "МОЯ ПРЕКРАСНАЯ НЯНЯ"
01.35 ДЕТАЛИ. КИНОТАВР-2005

ДТВ

10.00 М/Ф
10.55 "НЕСЛУЧАЙНАЯ МУЗЫКА"
11.00 "НА БУЛЬВАРЕ..."
11.30 "САМОЕ СМЕШНОЕ ВИДЕО"
12.00 "ТЕЛЕМАГАЗИН"
12.35 "АГЕНТСТВО КРИМИНАЛЬНЫХ НОВОСТЕЙ"
12.55 Х/Ф "ДЕТЯМ ДО 16-ТИ"
15.05 "МОСКОВСКИЕ ОГНИ"
15.15 "ВРЕМЯ - ДЕНЬГИ!"
15.45 Т/С "АГЕНТСТВО"
16.45 Т/С "КРУТОЙ УОКЕР"
17.50 М/Ф
18.45 "ЗВЕЗДНАЯ СЕМЕЙКА"
19.15 "ВРЕМЯ - ДЕНЬГИ!"
19.45 Х/Ф "НЕ ЖДАЛИ, НЕ ГАДАЛИ"
21.55 "НЕСЛУЧАЙНАЯ МУЗЫКА"
22.00 "САМОЕ СМЕШНОЕ ВИДЕО"
22.25 Т/С "ЖЕНАТЫ И С ДЕТЬМИ..."
22.55 Т/С "ТАЙГА. КУРС ВЫЖИВАНИЯ"
00.00 Т/С "МИСТЕР БИН"
00.40 "АГЕНТСТВО КРИМИНАЛЬНЫХ НОВОСТЕЙ"
01.00 Х/Ф "АНГЕЛ МЕСТИ"
03.15 "АГЕНТСТВО КРИМИНАЛЬНЫХ НОВОСТЕЙ"
03.35 "ГОРОДСКИЕ ДЕВУШКИ"
04.45 "НЕСЛУЧАЙНАЯ МУЗЫКА"
04.55 "ШОУ ДЖЕРРИ СПРИНГЕРА"

ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ • 21-62-62 •

Четверг, 9

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

07.00 "ДОБРОЕ УТРО"
10.00 НОВОСТИ
10.05 Т/С "ВЕРЕВКА ИЗ ПЕСКА"
11.20 Т/С "ХОЗЯЙКА СУДЬБЫ"
12.30 М/С "УТИНЫЕ ИСТОРИИ"
13.00 НОВОСТИ
13.05 Х/Ф "ЛИНИЯ СМЕРТИ"
15.00 Д/Ф "ТАЕЖНАЯ ЛЮЛИТА"
15.30 "УГАДАЙ МЕЛОДИЮ"
16.00 НОВОСТИ
16.20 Х/Ф "ГЛУХОМАНЬ"
17.20 Т/С "АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ"
18.30 "ПЯТЬ ВЕЧЕРОВ"
19.00 НОВОСТИ
19.20 "ПЯТЬ ВЕЧЕРОВ"
19.50 Т/С "ХОЗЯЙКА СУДЬБЫ"
20.50 Т/С "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ"
22.00 ВРЕМЯ
22.30 Т/С "ВЕРЕВКА ИЗ ПЕСКА". ЗАКЛ. СЕРИЯ
23.40 "ЧЕЛОВЕК И ЗАКОН"
00.30 "ВРЕМЯ"
00.50 УДАРНАЯ СИЛА. "РАКЕТА Х-25"
01.30 "ГЕНИИ И ЗЛОДЕИ". АРКАДИЙ АВЕРЧЕНКО
02.00 Х/Ф "ЦИФРА"
03.50 Х/Ф "ХЛАДНОКРОВНЫЙ"

"РОССИЯ"

06.00 "ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!"
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
07.45, 08.45 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
08.15, 09.05 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ (НА БУР. ЯЗ.)
КАНАЛ "РОССИЯ"
09.45 Т/С "НАДЕЖДА УХОДИТ ПОСЛЕДНЕЙ"
10.45 "ПРОКЛЯТИЕ КЛАНА ОНАССИ-СОВ"
11.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
12.00 ВЕСТИ
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
12.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
КАНАЛ "РОССИЯ"
12.50 Т/С "СМОТЯЩИЙ ВНИЗ"
КАНАЛ БГТРК
13.50 БАМБАХАЙ

14.10 В ПЕСНЕ-ДУША НАРОДА
14.25 БААТАР СЭРЭПШЭД
КАНАЛ "РОССИЯ"
14.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
15.00 ВЕСТИ
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
15.10 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
КАНАЛ "РОССИЯ"
15.30 "ЧАСТНАЯ ЖИЗНЬ"
16.30 Т/С "ПЕПЕЛ "ФЕНИКСА"
17.30 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
17.40 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ (НА БУР. ЯЗ.)
КАНАЛ "РОССИЯ"
18.00 ВЕСТИ
18.10 Т/С "КУЛАГИНИ И ПАРТНЕРЫ"
18.45 Т/С "КАРМЕЛИТА"
19.45 Т/С "ИСЦЕЛЕНИЕ ЛЮБОВЬЮ"
20.45 ВЕСТИ. ПОДРОБНОСТИ
21.00 ВЕСТИ
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
21.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
КАНАЛ "РОССИЯ"
21.50 "СПОКОЙНОЙ НОЧИ, МАЛЫШИ!"
22.00 Т/С "НАДЕЖДА УХОДИТ ПОСЛЕДНЕЙ"
22.55 Т/С "ПЕПЕЛ "ФЕНИКСА"
00.00 "ВЕСТИ+"
00.20 "ТАЙНЫ БОЛЛИВУДА"
01.15 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
01.30 Х/Ф "БОЙЦОВАЯ РЫБКА"

НТВ

07.00 "СЕГОДНЯ УТРОМ"
09.55 Т/С "НЕ ССОРИТЕСЬ, ДЕВОЧКИ"
11.00 "СЕГОДНЯ"
11.15 "ТАЙНЫ РАЗВЕДКИ"
11.50 Т/С "ТАМБОВСКАЯ ВОЛЧИЦА"
12.55 Т/С "АДВОКАТ"
14.00 "СЕГОДНЯ"
14.35 Х/Ф "КАК ВАС ТЕПЕРЬ НАЗЫВАТЬ?..."
16.35 "ИГРЫ РАЗУМА"
17.00 "СЕГОДНЯ"
17.20 "ПРИНЦИП ДОМИНО"
18.25 Т/С "ДАЛЬНОБОЙЩИКИ-2"
КАНАЛ БГТРК
19.35 "ТВОЙ ШАНС"
19.45 "ТЕЛЕВИЗИОННАЯ ПРИЕМНАЯ"
КАНАЛ НТВ
20.00 "СЕГОДНЯ"
20.40 Т/С "АДВОКАТ"
21.45 Т/С "ТАМБОВСКАЯ ВОЛЧИЦА"

ЗАКЛ. СЕРИЯ
22.50 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ"
23.00 "СЕГОДНЯ"
23.40 "К БАРЬЕРУ!"
01.00 "СЕГОДНЯ"
01.15 Т/С "АДВОКАТ"
02.20 Т/С "КЛИЕНТ ВСЕГДА МЕРТВ"
03.30 БИЛЬЯРД
04.05 Т/С "НАЧАТЬ СНАЧАЛА"
05.00 "СЕГОДНЯ"
05.15 Т/С "ЗВЕЗДНЫЕ ВРАТА-4"
06.05 Т/С "МЕРТВЫЕ НЕ ЛГУТ-2"

Ариг Ус

07.30 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС"
07.50 "АБИТУРИЕНТ-2005"
08.05 "ГЛОБАЛЬНЫЕ НОВОСТИ"
08.15 М/С "КАК ГОВОРIT ДЖИНДЖЕР"
08.35 М/С "КРУТЫЕ БОБРЫ"
09.00 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС"
09.25 М/Ф "МАЗЗИ"
09.35 ФОРМУЛА УСПЕХА
09.40 НАШИ ПЕСНИ
10.00 ЗАВТРАК С ДИСКАВЕРИ
11.00 Х/Ф "СДЕЛАНО В АМЕРИКЕ"
13.15 Т/С "ТОЛСТАЯ ДЕВЧОНКА"
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00
17.00 Т/С "ЛЮБОВЬ И ТАЙНЫ САНСЕТБИЧ"
17.45 ПОБЕДОНОСНЫЙ ГОЛОС ВЕРУЮЩЕГО
18.15 М/С "ВОКРУГ СВЕТА ЗА 80 ДНЕЙ"
18.45 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС". ПОГОДА
19.00 "НЕ ОБЪЯСНИМО, НО ФАКТ. КОЛДОВОСТВО"
20.00 "БУДНИ"
20.20 "АБИТУРИЕНТ-2005"
20.25 "БЕШЕНЫЕ ДЕНЬГИ"
20.35 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС". ФОРМУЛА УСПЕХА
21.00 "БОЛЬШОЙ БРАТ". ПОГОДА
22.00 "ДОМ-2. ЖАРА". ПОГОДА
23.00 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС"
23.25 Х/Ф "РАЗБОРЧИВЫЙ ЖЕНИХ"

Тивиком

07.20 "ГОРОДСКОЙ ПАТРУЛЬ". ПОГОДА. "ЛОСК"
07.30 "СПОРТ-ЦЕНТР РБ"
08.00 "УТРЕННИК"

КАМСТРОМ ул. Крылова, 2. Заудинская реалбаз, пр. Автомобилистов, 12, (Стрелка). 41-44-32, 42-80-28 21-78-26 маг. "Строительные материалы"

Advertisement for Kamstrom building materials. Lists products: Цемент, Шифер 7-волновый, Кирпич, ДВП, ДСП, Рубероид, Пакля, Алебастр, Гипсокартон, Пиломатериал, Стекло, Резка, "Изовер", Олифа, Краски, Шифер плоский, Лаки, Водоземлюсионные краски, Сухие смеси, Инструменты. Includes logo 'ДОСТАВКА'.

09.25 Т/С "ЗАТЕРЯННАЯ ИМПЕРИЯ"
10.30 "ГОРОДСКОЙ ПАТРУЛЬ". ПОГОДА
10.50 Т/С "ДРУЖНАЯ СЕМЕЙКА"
11.50 Т/С "ПРОВИНЦИАЛЬ"
13.00 "САМЫЕ ЗАГАДОЧНЫЕ МЕСТА ЗЕМЛИ"
13.30 "24". ПОГОДА. "ЛОСК"
14.00 "ЧАССУДА"
15.00 Т/С "БАНДИТСКИЙ ПЕТЕРБУРГ"
16.15 М/С "ДЕТКИ ИЗ КЛАССА 402"
16.40 М/С "ИКС-МЕНЬ"
17.00 Т/С "МЯТЕЖНЫЙ ДУХ"
18.00 "ЧАССУДА". ПОГОДА
19.00 "ЧАССУДА"
20.00 М/С "СИМПСОНЫ"
20.30 "24". ПОГОДА. "ЛОСК"
21.00 "КАЛЕНДАРЬ РАБОТ ОТ КУШНАРЕВА"
21.20 "РАДАР-СПОРТ"
22.05 Т/С "ПРОВИНЦИАЛЬ". ПОГОДА. "ЛОСК"
23.15 Т/С "БАНДИТСКИЙ ПЕТЕРБУРГ"
00.30 "ГОРОДСКОЙ ПАТРУЛЬ"
00.45 "24". ПОГОДА
01.15 Х/Ф "МЕЧТАТЕЛИ"

СТС - "БАЙКАЛ"

07.00 Т/С "БЕВЕРЛИ ХИЛЛЗ 90210"
07.40 М/С "ПРИКЛЮЧЕНИЯ РЕКСА"
07.50 М/С "СМЕШАРИКИ"
08.00 М/С "ПРИКЛЮЧЕНИЯ ВУДИ И ЕГО ДРУЗЕЙ"
08.30 Т/С "МОЯ ПРЕКРАСНАЯ НЯНЯ"
09.00 Т/С "ТАЛИСМАН ЛЮБВИ"
10.00 ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ
10.30 Т/С "ЗАЧАРОВАННЫЕ"
11.30 Х/Ф "ПРИДОРОЖНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ"
13.35 СКРПТАЯ КАМЕРА
14.00 Т/С "ШКОЛА "ЧЕРНАЯ ДЫРА"
14.30 ПРОГРАММА М/Ф
15.00 М/С "ДЕННИС-НЕПОСЕДА"

15.35 М/С "ЧТО НОВЕНЬКОГО, СКУБИДУ?"
16.00 М/С "ЛЮДИ В ЧЕРНОМ"
16.30 М/С "ПРИКЛЮЧЕНИЯ ДЖЕКИ ЧАНА"
17.00 Т/С "ЗЕНА - КОРОЛЕВА ВОИНОВ"
18.00 Т/С "ЗАЧАРОВАННЫЕ"
19.00 Т/С "КОМИССАР РЕКС"
19.55 Т/С "МОЯ ПРЕКРАСНАЯ НЯНЯ"
20.30 ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ
21.00 Т/С "ТАЛИСМАН ЛЮБВИ"
22.00 Х/Ф "БЕГУЩИЙ ЧЕЛОВЕК"
00.05 СКРПТАЯ КАМЕРА
00.30 ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ
01.00 Т/С "МОЯ ПРЕКРАСНАЯ НЯНЯ"
01.35 ДЕТАЛИ. КИНОТАВР-2005

ДТВ

10.00 М/Ф
10.55 "НЕСЛУЧАЙНАЯ МУЗЫКА"
11.00 "НА БУЛЬВАРЕ..."
11.30 "САМОЕ СМЕШНОЕ ВИДЕО"
12.00 "ТЕЛЕМАГАЗИН"
12.35 "АГЕНТСТВО КРИМИНАЛЬНЫХ НОВОСТЕЙ"
12.55 Х/Ф "ЖЕЛЕЗНЫЙ ОРЕЛ-2"
15.05 "МОСКОВСКИЕ ОГНИ"
15.15 "ВРЕМЯ - ДЕНЬГИ!"
15.45 Т/С "АГЕНТСТВО"
16.45 Т/С "КРУТОЙ УОКЕР"
17.50 М/Ф
18.45 "ЗВЕЗДНАЯ СЕМЕЙКА"
19.15 "ВРЕМЯ - ДЕНЬГИ!"
19.45 Х/Ф "ВОЛКИ В ЗОНЕ"
21.55 "НЕСЛУЧАЙНАЯ МУЗЫКА"
22.00 "САМОЕ СМЕШНОЕ ВИДЕО"
22.25 Т/С "ЖЕНАТЫ И С ДЕТЬМИ..."
22.55 Т/С "ТАЙГА. КУРС ВЫЖИВАНИЯ"
00.00 Т/С "МИСТЕР БИН"
00.40 "АГЕНТСТВО КРИМИНАЛЬНЫХ НОВОСТЕЙ"
01.00 Х/Ф "ОГЧАЯННЫЕ АВАНТЮРИСТЫ"
03.10 "ШЕФ РЕКОМЕНДУЕТ"

Пятница, 10

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

- 07.00 "ДОБРОЕ УТРО"
10.00 НОВОСТИ
10.05 Т/С "ВЕРЕВКА ИЗ ПЕСКА"...

«РОССИЯ»

- 06.00 "ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!"
07.45, 08.45 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
08.15, 09.05 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ (НА БУР. ЯЗ.)

- 15.10 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
КАНАЛ "РОССИЯ"
15.30 "ЧАСТНАЯ ЖИЗНЬ"
16.30 Т/С "ПЕПЕЛ "ФЕНИКСА"

НТВ

- 07.00 "СЕГОДНЯ УТРОМ"
09.55 Т/С "НЕ ССОРЬТЕСЬ, ДЕВОЧКИ"
11.00 "СЕГОДНЯ"
11.15 "ВОЕННОЕ ДЕЛО"

- 07.50 ГОДА
"АБИТУРИЕНТ-2005"
08.05 "ГЛОБАЛЬНЫЕ НОВОСТИ"
08.15 М/С "КАК ГОВОРИТ ДЖИНД-ЖЕР"

Тивиком

- 07.00 "ГОРОДСКОЙ ПАТРУЛЬ". ПОГОДА. "ЛОСК"
07.20 "РАДАР-СПОРТ"
08.00 "УТРЕННИК"

- БУРГ"
16.15 М/С "ДЕТКИ ИЗ КЛАССА 402"
16.40 М/С "ИКС-МЕНЬШ"
17.00 Т/С "МЯТЕЖНЫЙ ДУХ"

СТС - «БАЙКАЛ»

- 07.00 Т/С "БЕВЕРЛИ ХИЛЛЗ 90210"
07.40 М/С "ПРИКЛЮЧЕНИЯ РЕКСА"
07.50 М/С "СМЕШАРИКИ"
08.00 М/С "ПРИКЛЮЧЕНИЯ ВУДИ И ЕГО ДРУЗЕЙ"

- 20.30 ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ
21.00 Т/С "ТАЛИСМАН ЛЮБВИ"
22.00 Х/Ф "В ПОСЛЕДНИЙ МОМЕНТ"

ДТВ

- 10.00 М/Ф
10.55 "НЕСЛУЧАЙНАЯ МУЗЫКА"
11.00 "НА БУЛЬВАРЕ..."
11.30 "САМОЕ СМЕШНОЕ ВИДЕО"

Суббота, 11

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

- 07.00 НОВОСТИ
07.10 Т/С "МАКСИМАЛЬНОЕ ВЛИЯНИЕ"
07.40 Х/Ф "СКУПОЙ"
10.00 СЛОВОПАСТЫРЯ

«РОССИЯ»

- 06.50 Х/Ф "СКАЗКА О ЦАРЕ САЛТАНЕ"
08.15 М/Ф "МОБИ ДИК"
08.40 "ЗОЛОТОЙ КЛЮЧ"

- 11.10 "СМЕХОПАНОРАМА"
12.00 ВЕСТИ
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
12.10 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ

НТВ

- 07.05 М/Ф "КАК ОБЕЗЬЯНКИ ОБЕДАЛИ"
07.25 Х/Ф "ЗЕВС И РОКСАНА"
09.00 "СЕГОДНЯ"
09.15 Т/С "ПОЛИЦЕЙСКИЙ КЭТТС И ЕГО СОБАКА"

- 17.00 "СЕГОДНЯ"
17.20 "ЖЕНСКИЙ ВЗГЛЯД". ЮЛИЯ РУТБЕРГ
17.55 "СВОЯ ИГРА"
18.55 "ЛЖЕЦ"

Ариг Ус

- 07.35 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС". ПОГОДА
08.00 Т/С "НАША СЕКРЕТНАЯ ЖИЗНЬ"
08.50 М/С "ЖЕСТОКИЕ ВОЙНЫ"
09.20 Т/С "КОАЛЫ НЕ ВИНОВАТЫ"

- 09.30 М/С "ПРИКЛЮЧЕНИЯ КОНА-НА-ВАРВАРА"
10.15 "СЕЙЧАС". ПОГОДА
10.30 "КИНЕМАТОГРАФ"
10.45 М/С "ФУТУРАМА"

СТС - «БАЙКАЛ»

- 06.55 ПРОГНОЗ ПОГОДЫ
07.00 Х/Ф "РЕБЕНОК-ПОЛИЦЕЙСКИЙ"
08.35 М/С "В ПЕРВЫЕ НА АРЕНЕ"
08.50 М/С "ТАБАЛУГА"

- 13.00 "САМЫЙ УМНЫЙ"
15.00 СПАСИТЕ, РЕМОНТ!
16.00 Д/Ф "РЕЙС 587"
17.00 ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ СПЕЦИАЛЬНОГО ВЫПУСКА

ДТВ

- 10.30 Т/С "НАПРЯГИ ИЗВИЛИНЫ"
11.00 "СВЕТ И ТЕНЬ"
11.15 "КАК НЕ БОЛЕТЬ. ДОКТОР БОГДАНОВ"
11.20 М/Ф

• ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ • 21-62-62 •

Актив и К
Ул. Тулаева, 63
оф. 8.
Тел.: 41-29-87, 64-44-83.

1. КОКТЕЙЛИ ХЭППИ-ЛЭНД, г. Москва (скидка, бартер, доставка).
2. ОРЕХИ И ФРУКТЫ в шоколаде фасованные 65 г., 150 г., 180 г. (скидки, бартер, доставка).
ТРЕБУЮТСЯ:
- торговый представитель с личным грузовым автомобилем (1,5-2,5 т.) для доставки соли в регионы. Тел.: 65-59-77. Оплата высокая.
- торговые представители с личным автомобилем. Тел.: 65-59-77.

Воскресенье, 12

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

- 07.00 НОВОСТИ
- 07.10 Х/Ф "СКАЗ ПРО ТО, КАК ЦАРЬ ПЕТРАРАПА ЖЕНИЛ"
- 09.00 КОНЦЕРТ ИЛЬИ РЕЗНИКА "СЛУЖУ РОССИИ!"
- 10.00 "СКАНЕР". ПАРАД ПОБЕДЫ
- 10.30 ИГРАЙ, ГАРМОНЬ ЛЮБИМАЯ!
- 11.00 НОВОСТИ
- 11.10 Х/Ф "ВЫСОТА"
- 13.00 НОВОСТИ
- 13.10 Д/Ф "КРЕМЛЬ ИЗНУТРИ"
- 14.30 ЮРИЙ АНТОНОВ "ОТ ПЕЧАЛИ ДО РАДОСТИ..." ЮБИЛЕЙНЫЙ КОНЦЕРТ
- 16.00 НОВОСТИ
- 16.20 "СЛАБОЕ ЗВЕНО"
- 17.00 Х/Ф "БЕЛОЕ СОЛНЦЕ ПУСТЫНИ"
- 19.00 НОВОСТИ
- 19.10 "НОВЫЕ ПЕСНИ ОГЛАВНОМ"
- 20.50 "КТО ХОЧЕТ СТАТЬ МИЛЛИОНЕРОМ?"
- 22.00 ВРЕМЯ
- 22.20 Х/Ф "ВОДИТЕЛЬ ДЛЯ ВЕРЫ"
- 00.30 БОКС. БОИ СИЛЬНЕЙШИХ ПРОФЕССИОНАЛОВ МИРА. МАЙКТАЙСОН - КЕВИН МАКБРАЙД
- 01.30 Х/Ф "ДЖЕРРИ МАГУАЙЕР"
- 04.00 Х/Ф "ЦЕНА РИСКА"
- 05.50 "РУССКИЕ ТАЙНЫ ВЬЕТНАМСКОЙ ВОЙНЫ"

РОССИЯ

- 07.00 Х/Ф "ВОКЗАЛ ДЛЯ ДВОИХ"
- 09.15 НИКОЛАЙ БАСКОВ, НАДЕЖДА БАБКИНА, ИГОРЬ НИКОЛАЕВИЧ ДРУГИЕ В ЮБИЛЕЙНОМ КОН-

- 10.55 ЦЕРТЕАНСАМБЛЯ "СЯБРЫ"
- 12.25 Х/Ф "КЛЮЧИ ОТ НЕБА"
- 13.25 "КОМНАТА СМЕХА"
- 15.00 Х/Ф "ЭКИПАЖ", 1 С.
- 15.00 ВЕСТИ
- 15.20 Х/Ф "ЭКИПАЖ"
- 16.30 "ЛУЧШИЕ ПЕСНИ". ФИНАЛЬНЫЙ КОНЦЕРТ
- 19.45 "КРИВОЕ ЗЕРКАЛО"
- 21.00 "ВЕСТИ НЕДЕЛИ"
- 21.40 "КРИВОЕ ЗЕРКАЛО". ОКОНЧАНИЕ
- 23.00 Х/Ф "СЕСТРЫ"
- 00.35 Х/Ф "БОЛЬШАЯ ГОНКА"
- 02.05 "ПАРАДУЛЬБОК". ЮМОРИСТИЧЕСКИЙ КОНЦЕРТ
- 03.00 "РОССИЯ МОЛОДАЯ". ПРАЗДНИЧНЫЙ КОНЦЕРТ. ПРЯМАЯ ТРАНСЛЯЦИЯ С КРАСНОЙ ПЛОЩАДИ
- 04.30 ТРАНСЛЯЦИЯ ИЗ МОНРЕАЛЯ

НТВ

- 07.05 М/Ф "ВЕСЕЛАЯ КАРУСЕЛЬ"
- 07.15 Х/Ф "БРЕМЕНСКИЕ МУЗЫКАНТЫ"
- 09.00 "СЕГОДНЯ"
- 09.20 "СКАЗКИ БАЖЕНОВА"
- 09.45 "ИХ НРАВЫ"
- 10.25 "ЕДИМ ДОМА"
- 11.00 "СЕГОДНЯ"
- 11.20 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ. ОБЗОР ЗА НЕДЕЛЮ"
- 11.55 "ТОР ГЕАР"
- 12.30 "ДЕТИ НА ПРОКАТ"
- 14.00 "СЕГОДНЯ"
- 14.20 «ОТТИНИСЬ». ПРОГРАММА ДЛЯ МОЛОДЕЖИ
- 14.45 ВПЕСНЕ - ДУША НАРОДА
- 14.55 КАНАЛ НТВ
- 17.00 Х/Ф "ВЕРНЫЕ ДРУЗЬЯ"
- 17.00 "СЕГОДНЯ"
- 17.20 "ТАЙНЫ РАЗВЕДКИ"

- 17.55 "СВОЯ ИГРА"
- 18.55 Х/Ф "БЛАГОСЛОВИТЕ ЖЕНЩИНУ"
- 20.00 "СЕГОДНЯ"
- 20.40 Х/Ф "БЛАГОСЛОВИТЕ ЖЕНЩИНУ". ОКОНЧАНИЕ
- 00.05 Х/Ф "ХОРОШИЕ ПАРНИ"
- 03.00 Т/С "МЕРТВЫЕ НЕ ЛГУТ-2"
- 04.40 "ПРОФЕССИЯ - РЕПОРТЕР"
- 05.00 "СЕГОДНЯ"
- 05.15 "КУБОК ПОБЕДЫ". ЧЕМПИОНАТИ КУБОК РОССИИ ПО АВТОМОБИЛЬНЫМ КОЛЫЦЕВЫМ ГОНКАМ

Ариг Ус

- 07.00 Х/Ф "И В ПЕЧАЛИ, И В РАДОСТИ". ПОГОДА. ФОРМУЛА УСПЕХА
- 11.00 "СУТРА ПОРАНЫШЕ"
- 12.00 "АБИТУРИЕНТ-2005"
- 12.10 Х/Ф "КАК БЫТЬ ЖЕНЩИНОЙ И ПРИ ЭТОМ НЕ ПОГИБНУТЬ"
- 14.10 НАШИ ПЕСНИ
- 14.20 "БЛАГАЯ ВЕСТЬ"
- 14.50 Х/Ф "ФРИБИ И БИН". ФОРМУЛА УСПЕХА
- 17.25 ФИГЛИ-МИГЛИ
- 18.00 Х/Ф "ЗИТА И ГИТА", 1 С.
- 20.00 "КАЛАМБУР". ПОГОДА
- 20.45 "АБИТУРИЕНТ-2005". ФОРМУЛА УСПЕХА
- 21.00 "БОЛЬШОЙ БРАТ"
- 22.00 "ДОМ-2. ЖАРА". ПОГОДА
- 23.00 Х/Ф "ЗИТА И ГИТА"
- 01.30 "СЕКССАНФИСОЙ ЧЕХОВОЙ"
- 02.00 "ДОМ-2. ПОСЛЕ ЗАКАТА"
- 02.35 "БОЛЬШОЙ БРАТ. НОЧНАЯ ЖИЗНЬ"

Тивиком

- 08.20 "ГОРОДСКОЙ ПАТРУЛЬ". ПОГОДА

- 08.30 "ДИКАЯ ПЛАНЕТА"
- 09.20 М/С "ПРИКЛЮЧЕНИЯ КОНАНА-ВАРВАРА"
- 10.15 М/С "УОЛТЕР МЕЛОН". ПОГОДА
- 10.40 М/С "СИМПСОНЫ"
- 12.10 "ДОРОГАЯ ПЕРЕДАЧА"
- 12.45 "НЕДЕЛЯ"
- 13.50 "ВОЕННАЯ ТАЙНА"
- 14.30 "24". ПОГОДА. "ЛОСК"
- 14.45 "ЧЕСТНАЯ ИГРА"
- 15.00 Х/Ф "ПЕРЕХВАТЧИК". ПОГОДА
- 17.05 "ОЧЕВИДЕЦ"
- 18.10 "ШКОЛЬНОЕ ТВ"
- 18.40 ПОГОДА. "ЛОСК"
- 19.00 "ДОМАШНИЙ ЗООПАРК"
- 19.20 "НА КОЛЕСАХ". ПОГОДА
- 19.40 "СТИЛЬНАЯ ЖИЗНЬ"
- 20.00 "КИНЕМАТОГРАФ"
- 20.15 "ГОРОДСКОЙ ПАТРУЛЬ"
- 20.25 ПОГОДА. "ЛОСК"
- 20.30 "24". ПОГОДА
- 21.00 Х/Ф "СЕКССАНФИСОЙ". ПОГОДА. "ЛОСК"
- 23.45 Д/Ф "ПОХИЩЕННАЯ ИНОПЛАНЕТЯНАМИ"
- 00.25 Х/Ф "РОЖДЕНИЕ ОБОРОТНЯ"

СТС - БАЙКАЛ

- 06.55 ПРОГНОЗ ПОГОДЫ
- 07.00 Х/Ф "ФАДЖ-НЕПОСЕДА"
- 08.50 М/С "ТАБАЛУГА"
- 09.15 ПРОГНОЗ ПОГОДЫ
- 09.20 М/С "СМЕШАРИКИ"
- 09.30 М/С "НА ДИКОМ ЗАПАДЕ"
- 10.00 М/С "БЕЗЖАЛОСТНЫЕ ЛЮДИ"
- 11.55 ПРОГНОЗ ПОГОДЫ
- 12.00 ТЫ - СУПЕРМОДЕЛЬ
- 18.00 ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ. СПЕЦИАЛЬНЫЙ ВЫПУСК
- 18.00 Х/Ф "ДАША ВАСИЛЬЕВА. ЛЮБИТЕЛЬНИЦА ЧАСТНОГО СЫСКА-2. ЭТО ГОРЬКАЯ СЛАДКАЯ

- МЕСТЬ"
- 22.00 Х/Ф "МАЛЫШ"
- 00.00 ЦЕРЕМОНИЯ ЗАКРЫТИЯ ФЕСТИВАЛЯ "КИНОТАВР-2005"
- 02.00 КИНОВ ДЕТАЛЯХ. КИНОТАВР-2005

ДТВ

- 10.30 Т/С "НАПРЯГИ ИЗВИЛИНЫ"
- 11.00 М/Ф
- 11.15 "СЕРЕБРЯНЫЙ РУЧЕЙ"
- 11.30 М/Ф
- 13.20 Х/Ф "МЕЧ ВОЙНА"
- 15.30 "САМОЕСМЕШНОЕ ВИДЕО"
- 16.30 "ВЗАСАДЕ"
- 16.30 Т/С "СТРОГО НА ЮГ"
- 17.25 "КАРДАННЫЙ ВАЛ"
- 17.55 Т/С "ТАЙГА. КУРС ВЫЖИВАНИЯ"
- 20.00 Т/С "РОЖДЕННЫЙ ВОРОМ"
- 21.00 "ШОУ РЕКОРДОВ ГИННЕССА"
- 22.00 Х/Ф "ПРИКЛЮЧЕНИЯ ШЕРЛОКА ХОЛМСА И ДОКТОРА ВАТSON. КОРОЛЬ ШАНТАЖА"
- 02.35 "ШЕФ РЕКОМЕНДУЕТ"

Современное лечение
алкоголизма,
табакокурения,
ожирения.
Поликлиника №2.
Ост. Саяны,
Бульвар
Карла Маркса, 12
Ежедневно: с 18 - 20 ч.,
суббота: с 14 - 16 ч.,
воскресенье: с 9 - 12 ч.

Аннелия МЗ РБ 1074

«Бадма баабайнда баяртай, зугаатай»
«Холшор ябадалай хойшолон» гэхэн конкурсдо

НАМГАЯА БАЛАМ

БАРИХА ГЭЭД...

Жаадамба Азаргаевич хайн салинтай командировкодо хүдөө нютагуудаар ябаха ажалтай болоод, нара бүхэндэ долоон хоног оор хүдөөгөөр ябажа эхилэн байгаа.

Нэгтэ хоб жэбын эзэн Пүсхөөндэй гэжэ ара нэрэтэй наһатайшаг эхэнэр Жаадамбатай уулзахадаа, тэрэндэ иигэжэ хэлэбэ:

- Ши, Жаадамба, хүдөөгүүр зайха забиха ажалда дэмыл оронхойш!

- Би өөрынгөө эгээл дуратай ажалда оронхойб гэжэ хананаб, тезд танай хэлэхье оройдоошье ойлгоногүйб?

- Өөрынгөө хүбүүндэл шамдаа дуратай хадаа алдуу эндүү гаргаһан хадаһини, тэрэн тухайһини хэлэжэ үгэхэ гээ хэм даа.

- Би ямаршье алдуу гаргаһанаа мэдэнгүйб. Эжымни бурхатай ябаа хаа, тэрэниемни намдаа заажал үгэхэ байгаа бэээ. Баатарай эжы, ямар алдуутай ябадал хэһыемни мэдэхэ хадаа, намдаа хэлэжэ үгтэ, гуйнаб таниие.

- Жаадамба, шинии алдуу, минии бараглахада, иимэл гээшэ: шэнэ ажалда ороһоор, залуухан намгаая гансаарыень орхөөд, аяар 6-7 хоног оор ябашана ха юмши. Шинии үгэдэ залуу хүбүүд намбаашалжа, танай руу харгылдаг болонхой ха. Шамдаа намгаая балшыса бариха нэгэ онһон арга хэлэжэ үгэхэмни, зүбшөөхэ хаашни?

- Баатарай эжы, хэлэгты, хэлэгты, тэрэ арга тухайгаа, - гэжэ Жаадамба ехэл түргэнөөр хэлэбэ.

- Ши намгаая балам байса барихын тула нэгэ иимэ арга хэрэглэхэ болонош: үдэшлэн ажалһаань ерэнээр, намгандаа иигэжэ хэлэхэш: «Тон шухала хэрэгээр мүнөө һуницдөө хүнгэн машинаар Хяагта ошохомнай». Оройшог болоһон хойно байраһаань гараад, кладовко соогоо ороод, хүнэй орожо ертэр һууха болонош, - гэжэ мэтээр ойлгуулба.

Жаадамба тэрэнэйнгээ үгөөр арбан сагта байраһаань гараһаар, кладовко соогоо бэлдэһэн унтари дээрээ амархая хэбтэбэ. һүниин арбан хоёр болотор

хүниие хүлээгээд, үүдээ онһоороо нээгээд, гэртээ ороходонь, намганинь таһалга соогоо үүдээ досооһоонь суургаллаад, бүхөөр унташаһан байба. Жаадамба зал уруугаа ороһоор, галаа носооходонь, сонхонь нээлгээтэй, гэртэнь хулгайшад ороһон байжа, телевизор, компьютер, бэшэшье юумэнүүдэнь харагдабагүй.

намгаая арай гэжэ хэрэхэдэнь, Жаадамбаяа хараһаар, Долсонойнь хүхихэн, баярлаһан гэшэнь хэлэшэгүй юм ааб даа!

ХҮРШЫНГӨӨ

БАСАГАНДА ДУРЛААД...

Нэгтэ алтан намарай газаа ороод байхада, үбгэ намган хоёр зуһаландаа оройһон болотор огород дээрээ һуун байнгүй ажаллаад, унтаридаа орожо хэбтэнээр, бүхэ гэгшын нойрто дарагдашабад.

Солбон элдэбээр зүүдэлжэ хэбтэнээр, хүршынгөө залуухан, сэбэрхэн Раджаана басагы харажархиба. Тэрэн үндэгэндэл саб сагаан хасартай, торгондол нимгэхэн уралтай, мойһондол хаб хара нюдэтэй, нариихан үндэр ниоргатай болоһондол үзэгдэбэ ха юм.

Солбоной зүрхэниинь олигой ехээр сохилжэ, тэрэнэ тэбэрхэ, таалаха дуранинь аргагүйгөөр хүржэ:

- Раджаана, сэбэрхэн, илдамхан хүүхэмни, - гэжэ шангаар хэлээд, тэрэнэ хам байса тэбэрин, таалажа, эльбэжэ, шэлэ хүзүүнэ мушуудажа оробол гэшэ. Хабиргаяа бажуулгаһан Солбоной гэнтэ һэрин гэхэнь, ай бурхан зайлуу, хажуудань өөрын намган хэбтэжэ байбал.

Дулмаадайн үбгэнэйнгөө нюурые нударгалжа, нударгалжа, орон дээрэнэнь түлхижэ, шала дээрэ унагаажархиба. Шала дээрэ хэбтэнэн

Солбон одоол хэрехэдэ:

- Дулмаадай, би зэмэтэй бэшэлби, зүүдэндэмни үзэгдэн манай хүршын Раджаана зэмэтэй хая юм, - гэжэ ехээр соһондоо, сэхэ руунь хэлэжэрхибэ.

- Аа, ши үмхи түгсэг, хүршынгөө басаганда дурлашоод, зүнтэглэхэдөө тэрэнэ эльбэнэ далбанабши! - гэжэ байжа хашхараад, гүйжэ бодоһоор гартаал ороһон юумээр үбгэнөө сохижэ, сохижэ, газаа тээшэнь түлхижэ гаргаад, үүдээ суургалжархиба. Үбгэниинь хэрэлсы дээрээ унтаха баатай болоһон юм гэхэн хоб зугаа хойто үдэрын тосхон соогуур тарашаһан юм.

«ДОРЖОЁ» ТЭБЭРЭЭД

УНТАШАҺАН ЭХЭНЭР

Угаашье ехээр эсэшэһэн, үдэшэһэн Шабаалай ажалһаань эртэшгэ гэртэ орожо ерэнээр, хубсаһаашье тайлангүй, кухнидаа орожо харахадань, бэлдэгдэһэн ямаршье эдээн харагдабагүй.

Ехээр сухалдаһан Шабаалай зал уруугаа шагаан гэхэнь, намганинь диван дээрээ «Банзарай хүбүүн Доржо» гэжэ ном тэбэринхэй, бүхөөр унташаһандал, хурхиржа хэбтэбэл гэшэ.

Гайхахын ехээр гайхаһан Шабаалай унтажа хэбтэнэн намгаая хэрэгээд;

- Эдэе хоолшы бэлдэхэ сүлөөгүй, үнөөхил «Доржоё» тэбэрэдэ лэ, бүхэли үдэртөө хэбтэнэгши? - гэжэ хэлээд, хушаад хэбтэнэн хүнжэлыень сэлин гэхэнь, тэрэн эхэнээ түрэнэн бэсэрээ хэбтэбэ ха юм.

Унтажа хэбтэнэн намганинь ехээр соһондоо, хэлэхээшье мэдэнгүйгөөр шангаар хэлэжэрхибэл:

- Доржо-аа, үтэр түргэн наашаа гарыш, Шабаалаймнай ерэнхэйл! Балшыса баригдаһан эхэнэрэй ямар байдалда ороһон тухайнь хүнүүдтэ мэдэжэ ааб даа.

«УГААЛГА»

Томошог тушаалтай нэгэ даргада шэнэ залуухан секретарьша бии болоһон байгаа. Нэгэ нара соо ажаллажа, шалгалта гараад байхадань, тэрэнэ «угааһаа» даргада тон дүтын хүнүүд ажалтай һүүлээр сугларһан юм. Тэдэнэй сэнгэжэ, хүхидэжэ һуутар оройһоншье болошобо. Гэнтэ солоохой ороһон даргань шэнэ секретарьшадаа шэбэнэн хэлэбэ:

- Гэртэхимни намайгаа хүлээжэ байгаа ёһотой. Үтэр түргэн машина захигты. Секретарьшань ноёндөө иигэжэ хэлэбэ:

- Содном Садаевич, ехээр ханаагаа зобоһоной хэрэггүй. Би нэгэ онһон арга танда хэлэжэ үгэхүү: ямар шалтагаанһаа оройтоһон тухайгаа намгандаа сэхэ руунь хэлэхэ хэрэгтэй. Баригты энэ карандаш, энээнээ шэхэндээ хабшуулаад, гэртээ орохо болонот.

- Угы, тамнай хаагуур зайжа, забиха ябана гээшэбта? - гэжэ намганинь ёгтолон асуужархиба.

- Аа, шэнэ секретарьшатай болонхойб гэжэ хэлэһэн бшууб, мүнөө үдэш тэрэнээ угаагаа болообди, - гэжэ сэхэ руунь хэлэбэ.

- Харажал байнаб, хайшан гэжэ тэрэнээ «угааһаабта?» Бүхэли үдэшэндөө преферанс наадаа ха юмши? Хэды түхэригөө алдаабши? - гэжэ намганинь асуугаад, тэрэ карандашыень шэхэнһэнь мулталан абаба.

- Минии худалаар хэлэхыемни таажархихадаа, шимни яһалашье ухаатай эхэнэр ха юмши даа. Мүнөө үдэш яһала азатай байгаа, - гэжэ намгаая магтаад, хармаанһаань арбаадшые, табяадшые, зуугаадшые мүнгэнэй ягаан, хүхэ, ялагар шэнэхэн саарһанууды гаргаад, эхэнэртээ барюулба.

Дамдин ОШОРОВ.

ДУРАСХААЛЫЕНЬ ГОЛЛАНДИДА МҮНХЭЛВЭ

Хэжэнгын аймагай Ушхайта тосхонхоо гарахан Улаан Армиин ахалагша лейтенант Пунцык Цыденов Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай эхилхэдэ, сэрэгэй уялгата албаяа бээлүүлжэ ябаа. Тэрэ Волховско фронтын 59-дэхи армиин 372-дохи дивизийн 1240-дэхи полкдо манай орондо шунахайржа оронон немец фашистнуудтай үсэд шангаар дайлагдажа ябахадаа, 1942 оной июнийн 28-да Ленинградой областын Волхов хото шадар плендэ абтахан юм. Шуната шэрүүн гэрэ байлдаануудай аяар 62 жэлэй үнгэрөөд байхада, 2004 оной май нарын «Информ Полис», «Дүхэрнэ», «Хэжэнгын гол» газетэнүүд плендэ оронон Пунцык Цыденовэй хуби заяан тухай үргэн ниите уншагшадтаа дуулганаан байна.

Ушарын хадаа Голландийн «Амерсфортс курант» газетын корреспондент Ремко Рейдинг 1947 ондо Амерсфорт хотодо Алдар Солын совет талмайда хүдөөлүүлэгдээн 864 совет сэрэгшэдэй хуби заяагаар хонирхожо, шэнжэлэлгэ болон бэдэрэлгэнүүдые хэжэ эхилхэн юм. Дэмбэрэлтэй энэ хүдэлмэрийн ашаар Россин, Украинын болон бэшэше республикануудай, харин мүнөө үедэ бээ даахан ороноудай 39 сэрэгшэдэй алдар нэрэнүүдые тодоруулха талаар аргагүй ехэ хүдэлмэри ябуулжа, тэдэнэй дутынь хүнүүдтэ дуулгаха буян дэмбэрэлтэй ажал бээлүүлээ юм.

Ремко Рейдинг Мордови Республикын Саранск хотын архив-бэдэрэлгын «Хуяг» бүлгэмэй түрүүлэгшэ А.С.Кузнецовто бэшэг бэшээн юм. Журналистын эмхидхэн бэдэрэлгэ соо манай Буриад ороной сэрэгшэд Пунцык Цыденов Идам Чагдуров хоёр байса. 2004 оной апрелийн 5-да тус бүлгэмэй түрүүлэгшэ Алексей Сергеевич Кузнецов Буриад Республикын Президент Л.В.Погановта, РБ-гэй Сэрэгэй комиссар В.А.Гончаровто, Хэжэнгын аймагай захиргаанай толгойлогшо Э.В.Бадмаевта, «Хэжэнгын гол» газетын редактор В.Н.Аюшеевада, Хэжэнгын аймагай сэрэгэй комиссарта бэшэг эльгээжэ, эдэ сэрэгшэдэй дүтын

хүнүүдые, үхибүүдые нь олохо хэрэгтэ туһаламжа үзүүлтэ гээд хандахан байна. Буян ехэтэй энэ хэрэгтэ «Информ Полис», «Хэжэнгын гол» газетэнүүдэй журналистнууд Ирина Садакова Батацырен Дугаров хоёр горитой хубитаяа оруулаа гээд энэ онсолхо хэрэгтэй. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда Хялгтын аймагнаа мордохон сэрэгшэ Идам Чагдуровай дүтын хүнүүд элирүүлэгдээ.

2004 оной май нарааа Ремко Рейдинг Пунцык Цыденовчтэй интерведэй аргаар бэшэг бэшэсэжэ, тон дүтөөр танилсахан байна. Чингис Цыденович эсэгэ тухайгаа ехэ юумэ мэдэхэ абаа. Ремко Рейдинг хархис фашистнуудай барянда дайнай дүүрэтэр байгаада, эрхэ сүлөөгэй нара хараад, наһа барахан Россин Федерацийн 6 сэрэгшэдэй хүбүүд болон басагадые Агуу Илалтын 60 жэлэй ойтой зохилдуулан, урилгада хэрэгтэй мүнгэ олохо талаар эмхидхэлэй аргагүй ехэ хүдэлмэри ябуулжа шадда юм. Буриад Республикаһаа 1, Владимирска областһоо 2, Рязань хотоһоо 1, Йошкар-Ола хотоһоо 1, Сыктывкар хотоһоо 1 хүн болоо гэхэ гү, али Россин Федерациһаа бүхидөө 6 хүн уритдаа. Россин эрхэтэдхээ гадна Украинанаһаа 6, Казахстанһаа 4 хүн ерээ. Мүн тийхэдэ зүрхэ сэдхэхэл хүдэл-

гэмэ эдэ уулзалгануудые буулгаха зорилготой Казахстанай 4 тележурналистнууд зориута ошонон байха юм. Амерсфорт хотын Алдар Солын совет талмай дээрэ хүдөөлүүлэгдээн совет сэрэгшэдэй бүлэг түрэлхидтэ майн 3-наа 10 болотор айлшалха урилга Ремко Рейдинг эльгээжэ.

Наһанайнгаа хани нүхэрые бүхы наһаараа хүлээхэн 87 наһатай ажалай ветеран Дыжид Анчиковна Батомункуева Голланди айлшалха урыал ерэхэ гэжэ мэдэхэдээ, сэдхэхэлэ хүдэлгэн, иигэжэ хэлэбэ:

- 1940 ондо сэрэгэй албанда мордохон нүхэр тухайгаа аяар 65 жэл болоод дуулахаб гэжэ ойндоо оруулхаяа болёод, сэхэлдinxэй ябааб даа. Аша басаган Эржэмни Санкт-Петербург хотодо аспирантурада хурахаая ошохынгоо урдахана удаганда ошожо хэрэгтэ бүтээгээд, үбгэ эсэгынгээ хуби заяа асуухадань: «Баруун зүгһөө үни болонгүй мэдээ дуулахаая байнат», - гэхэн юм. Дайнай жэлнүүдтэ нүхэр-рэйнгөө хуби заяа хурахадам,

Совет сэрэгшэдэй хүшөө Голландийн зон найханаар харууһална

мэндэ ябана гээд хэлэгшэд хэн. Холын аяниие даажа ябаха шаданамда угы. Абынгаа нэрые алтан дэлхэй дээрэ абажа ябаһан Чингис хүбүүмни эсэгынгээ хүүр дээрэ нотагайнгаа адха шорой табяад, зула бадараажа ёһолоод ерэхэ ааб даа. Наһа барахан сэрэгшэдэй алдар нэрэнүүдые элирүүлжэ ябаһан Ремко Рейдингын гэр бүлэдэ зол жаргал, энэ дэлхэйн эгээл хайн найханиие хүсөөд, буянтай, Бурхантай ябахыень хүсэнэб.

Үндэр наһатай ажалай ветеран Дыжит Анчиковнагай энэ үреэлын хүсэлдэхэл болгогой. Байгша оной майн 3-да Россин, Украинын, Казахстанай түлөөлгшэдэй Москваһаа Амстердам самолёдоор пиидэжэ ерэхэдэ, Россин Федерацийн посольствын микроавтобус угтажа байба. Тэдэнэр Амерсфорт хото хүрэтэр нэгэ часай туршада хүржэ, хубин буудаада түбхинжэ амарбад, бээ бээтээ танилсабад.

Майн 4-нэй үдын урда 864 совет сэрэгшэдые хүдөөлүүлхэн Алдар Солын талмайда делегацийн гэшүүд ошожо ёһолбод. Энэ үдэр Чингис Цыденович 8708 дугаарай эсэгынгээ хүшөөдэ ошожо, тоонто нотагаһаа асархан адха шорой хүүр дээрэнь табижа, зула бадараажа, хүндэлэн ёһолбо. Тэрэнэй хүлээр Идам Чагдуровай хү-

шөөдэ ержэ, түрэлхидэйн зүгһөө Н.З.Цыдыповагай эльгээхэн адха шорой хүүр дээрэнь табижа, мүн лэ зула бадаргаан ёһолон зогсобо. Энэ үдэр хотын хүн зон 19 саһаа 21 саг 30 минута болотор фашизмһаа хохидогшодые ёһолон жагсаал эмхидхэбэ. «Камп Амерсфорт» гэжэ лагерьһаа, тийгээд Рустхоф гэжэ хүдөөлүүлгын газарһаа Алдар Солын совет талмай хүрэтэр шэмээгүй ябажа, энэ ёһолол хэбэ. Амерсфорт, Лёуэден хотонуудай бургамистрнууд, дайнай ветеранууд, мүн эдэ хотонуудай ажаһуугшад энэ талмай дээрэ хүдөөлүүлэгдээн 864 сэрэгшэдэй

Ородой соёлой түбэй түлөөлэгшэд, мүн Ород хургуулин хурагшад олоороо ержэ, ёһололой харуудда жагсабад. Эндэ хүдөөлүүлэгдээн сэрэгшэд бүхэнэй хүшөөдэ сээсгүүд табигдаба. Энэ ёһололой хүлээр Россин Федерацийн посольство Рустхоф гэжэ хүдөөлүүлгын газарай захиргаанай байшан соо фуршет үнгэргэжэ, дурасхаалай үгэнүүдые хэлээ.

Майн 10-да Россин болон Украинын, үглөөдэрын Казахстанай түлөөлэгшэд нотагаа бусаа.

Ремко Рейдинг Ирина нүхэр-тээ аргагүй ехэ эмхидхэлэй

хүшөө бүхэндэ баглаа сээсгүүдые табибад. Үдэшин 20 сагта энэ хэмжээ ябуулгада хабаадагшад 2 минутын турша соо абяа шэмээгүй байжа ёһолбод.

Майн 5-да Нидерландын сүлөөрэлгын үдэр! Делегацийн гэшүүд, мүн хотонуудай хүнүүд баяр ёһололой хэмжээнүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадаа.

Майн 6-да Амстердамтай танилсалга болобо. Үглөөдэрын делегацийн гэшүүд сүлөө үдэртэй байба.

Майн 8-да Лиссе хотын хажуудахи Кепкенхоф ошожо, түмһэтэ сээсгүүдэй, саадай ургамалнуудай суута выставкэ ошожо харабад.

Майн 9-дэ үглөөнэй 9 саг 30 минутаһаа 13 саг болотор Алдар Солын совет талмайда хүдөөлүүлэгдээн 864 сэрэгшэдэй мүнхэ дурасхаалада зориулагдаһан хэмжээ ябуулгада Советскэ Союзай республиканууд байһан, харин мүнөө бээ даахан гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд баглаа сээсгүүдые табибад. Алдар Солын талмайда энэ үдэр Нидерландада байдаг бүхы ородууд, Амерсфорт хотын

хүдэлмэри ябуулжа, Россин түлөөлэгшэдые түлөөлөгүйгөөр Голланди абаашажа, эсэгэнэр-рэйнгээ хүшөөнүүдтэ хүргэхэндэнь, орон нотагайнгаа үзэсхэлэн газарнуудаар танилсулһандань доро дохин хүндэлөөд, хэжэ байһан дэмбэрэлтэй хэрэгын ходоодоо эрхим байг лэ гээд хүсэхэ ёһотойбди.

Голландида хүдөөлүүлэгдээн совет сэрэгшэдэй хүшөөнүүд ехэ найханаар харууһалагдадаг юм. Түхэрэн жэлэй туршада хүшөө бүхэндэ баглаа сээсгүүд табиатай байдаг. Европын гүрэнүүдэй эрхэ сүлөөгэй түлөө баатарлигаар унаһан сэрэгшэдэй нангин дурасхаалые Голландийн арад наггинаар сахидаг юм.

Далай ХУБИТУЕВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Дыжит Анчиковна Чингис хүбүүнгээ, Янжина бэритээ; Россин Федерацийн посольствын гэшүүд майн 9-нэй үдэр баглаа сээсэг табина.

МУШЭТЭГ МҮНХЭДӨӨ ХҮШӨӨТНАЙ!

Хүнэй зориг - мүнхэ галта
Хүшөөнүүдэй гуламта.

Д.Улзытуев.

Мүхэшгүй холын сууряата жэлнүүды хануулан,
Мүнгэн дуһалта аадарай холонго татуулан,
Салгидан урдаһан Сэльбын долги шагнаархан
Сайран тобойнол даа, домогто Хүшөө аярхан.
Угаа танил нэрэнүүд... Урлажа тодо ниилээтэйл.
Урин намдуу агаар... Хоймор тээһээ нэбшээтэйл.
«Хүнүүд, хүнүүд, этигэл үршөөн, аюул гай сарыг,
Хүлгөөтэ сагта ургамал ногоонше ганданал...»
Шудажа бүтээхэн табсан дээрэһээ анхарыг:
Шулуунда мүнхэрхэн сэрэгшэ урыалан ханданал!
Томоотой нойрсыг даа, номхон һүнийн дуулимда,
Торгон хибэс дээрэ бэшэ, тээлингэй уудамда!
Тэнсэлгүй шанга, туулган бороодо шэрбүүлэн,
Тэмсэн дабиһааар, алдалан унаалта хиргуулан.
Эгүүридын жаргал эдлэхэ хубитай түрээбшье,
Эрхим хүсэлөө эсэстэнь хүргөөгүй, харамтайт.
Нангин хэрэгтэ наһаяа гамнангүй үгэбшье,
Наран зулдал намжааран бадарха габьяатайт,
Таанад шэнги таряашан угтай эсэгэмни
Талаангүйдөөл, олоной булашада үлөө юм.
Шэнхинэн, шууян, аялга түрээдэг шүлэгни
Шэмшэрэн байһан шуһан сооһоом түрөө юм.
Орой дээрэхи хээлхэн хушуун тэмдэгтнай
Оройн мушэнэдл ошотон хурсаар ябажа,
Олон үеын, хожомой сагай угсаатанда,
Ойро холын сүлдэрхэй оюун ухаатанда
Үйлын хараалта үнгэрхэн дайнай уршаг
Үггүйгөөр мэдүүлхэй гэжэ хүсэнэб!

Чимит-Цырен САНЖИЕВ

ЭСЭГЫМНАЙ БЭШЭГҮҮД

Һүнэшгүй дуранай
суранзан элшээр жэгнэгдэжэ,
Һүрөөтэ дайнай
шарбама дүлэндэ шатаагүй! -
Гуран дабаанай
гулгаахан аршаанһаа мүндэлхэн
Гурбан шэгшэгтэй
гуниг түрүүлмэ бэшэгүүд хэн.
Эрхүү шадарай
Нэрэгүй станци дээрэһээ
Эзээ үгылхэн
ангир шубуундал, хээрэһээ
Эльгэн түрэлдөө
элижэл жэрвөөһээр ерэхэн
Эбхэмэл хушуутай
эсэгым түрүүшын бэшэг хэн.
Арбатыхан хүбүүн
бэхэ, гуурһаа бэлдэнэ,
Аргагүй шуналтай
ухаагаа гүйлгэжэ шэбшэнэ:
«...Баабай шамдаа
баяр мэндээ хүргэнэбди...
Байтахан улаагшанаа
андалдаабди нүтэй үнөөгээр.
Харууһагын араархин
амгалан тэбшээ байнабди.
Харюу хүлээгшэ...
бэшгээ дүүргэбэбди энээгээр...»

Оромгүй түргөөр
Москвае эзэмдэхэ «урилдаанда»
Ороолон шолмосуудай
шархя хатаһан үдэрнүүд!
Смоленск шадарай
шуната халуун тулалдаанда
Шууран хахарһан
эсэгымнай һүүлшын бэшэгүүд...
Голхорол уйдхар
галаар зүрхымнай хайража,
Гуламтын ошондо
нулимса дуһаадаг һүнийнүүд!
Урлажа бүтээхэн
урданай мүнгэн зүүдхэлдэл,
Угалза хээлхэн
ханзымнай оёор шэмэглэдэг,
Аюулта дайнай
холохтой хорьбо хануулдаг
Аяа хайрата
эсэгымнай мэндын тэмдэгүүд -
Илалтын тутые
рейхстаг дээрэ далбуулжа,
Эгэршгүй солоёо
эгүүридэ мүнхэлхэн бэшэгүүд!

ХАХАСАЛГЫН ДУУН

Аажам налуу долгидоо арадамнай
эбхэлхэн
Амарай эрье дээрэ хүнүүд
эртэһнээ үймөөтэй.

Алтарма набшаһадаа урин
хийдхэнэн энэ үдэр
Албанай хүбүүд табигдаха
болоод иигэнэлтай.
Хүсэ хоридог хэн гү, онгосо
урбуулха эдитэй
Хүһөө сайбар шулуун Курилын
арал, баяртай!
Уялгата албая дүүргээд,
урагшатай дорюумди.
Ураал, Сибирь, Кавказай эбтэ
булын элшэнэрбди.
Хэнтэг дайсад хэрээгэ,
Эхэ оронойнгоо урыагаар
Хээээдэ һэргэг байя,
түрүү зэргэдээ жагсахаар!
Агуу хүсэтэ долгид эрьеэ
нэшэдэг хэн хабатай,
Амидаралта худанан
- Лаперузын хоолой, баяртай!
Бордоһо шуурганда хашалгүй
шэрбүүлээд, мэдэ,
Борохон шинелээ үтэр арадаа
хээдэрдэг үдэрнүүд,
Самсаа бажуудат,
сабхия элээдэг мур зүргэнүүд
Сараатан үлэнхэйл,
сасуутанайм хүлгэмэ зүрхэндэ!
Долоон үнгийн холонго
дугы татан байналтай,
Домог суута Дерсугай гэшхэнэн
газар, баяртай!

Эртэ урда саргаа хүгжэн ерэнэн шажан мургэлтэй, ухаан бодол түгэс, эрдэм бэлгтэй лама багшанартай, тала дайдаа бүрхөөн агар тарган үй түмэн табан хошуун адуу малаар баян, уужам тэнигэр Монгол найхан орон хадаа угаа һонирхомоор дэлгэр сагаан түүхэ домогтой...

Июль нарын 25-най аяма халуун үдэр Үмэнэ-Гоби аймагай Гоби Гурбан Сайхан нотагта тогтоһон пионерэй лагериин ажабайдал үзэхэ, танилсаха хүсэлэнтэй Даланзадгадаа зорёо бэлэйбди.

Ерэхэдэмнай, Намсарай дарга хүлэжэ байгаа нэн. Ямар зорилготой ябанаа ойлгуулбади. Тиигээд Намсарай даргаһаа шүлэглэн хэлэһэн иимэ харюу хүлээн абабади:

— Хоёр далай холо оршобошье,
Уула, мананаар уулздаг,
Хоёр хүн холо түрэбэшье,
Ябадал, замгаа ушардаг.

Саашадаа хэлэхэ юм: «Зай, аяар холын сэлгэ найхан Ага нотагта алтан тоонготой хоёр байна гэжэ мэдэхэ болобоб. Эндэхи пионерэй лагериин ажал ябуулга тухай хөөржэ танилсуулангүй яжа болохо бэ», - гээд, маанадаа дахуулаад, лагериингаа түб корпус тээшэ ябаа нэн даа. Танилсалга эхилбэ.

Энэ лагерь арбадахи жэлээ хүдэлжэ байна гэжэ ойлгуулба. Дүрбэн сменэтэй. Нэгэ сменэдэ 21 нонгоно амардаг ха. Энэ манай ябахад, 2-дохи сменэдэ 104 үхибүүд амаржа байгаа нэн. Иониин нэгэнһээ августын хорин таба хүрэтэр үхибүүд эндэ амардаг юм ха. Нүүлдэнь сентябриин нэгэнһээ алба хаагшад, ажалшад амардаг гэнэ. Үхибүүдые дарга, врач, бага эмшэд (2 фельдшер), хүмүүжүүлэгчнэ-багшанар, тогоошод (2 хүн), бухгалтернууд, хүнэһээн, амһарта угагшад, туһалагша-ажалшад - эдэ хүн зон хаража, хамгаалжа, зүб мурөөр амаруулжа байдаг тухай мэдээсэтэй болобобди.

Үншэн хэнзэ, олон үхибүүдтэй, шадал тэнхээ муутай айл бүлын багашуул түлбэриггүй амардаг юм ха. Юрэдөөл, аргагүй бага, бишыхан үнэ сэнтэй лагерь гээд мэдэхэ ойлгосо абаа нэмди. Гүрэн түрэ гээшэ үнэһөөрөөл залуу үетэниие зүб, элүүр энхэ үдэхэ хүгжэхьень бододог байдагыень энэ нэгэ жэшээ харуулна гээд тэмдэглэхэ шухала.

Һонирхомоор юмэн гэхэдэ, городһоо ерэнэн үхибүүдые хүдөөгэй ажалтай, хүдөө нотагһаа сугларашад - городой ажабайдалтай танилсуулдаг юм байна. Эдэе хоол, байра байдал - аргагүй найн даа. Ехэл зохидоор, таарамжтайгаар түсбэлэһэн режим олондо эли тодо хэдэн газарта үлгөөтэй.

Манай ябаһан үдэр «Сэрэгэй хүү» (Сын полка Монголи) гэжэ кинофильм харуулжа байгаа нэн. Үхибүүд зүгөөргүй журам сахилтаттай, ехэл һонирхон хаража һуугаа бэлэй.

Манайхидал адли (СССР гүрэнэй мандажа байха үедэ) үхибүүд звено, отряд боложо хубаагдана. Өөр өөрын нэрэтэй. Жэшээ, 1-дэхи класс дүүргэгшэд - одоогой (мүнөө сагай), 2-дохи - саран (һара), 3-дахи - дүлэшэд (дүлэн) баатарнууд гэжэ һонин

нэрэтэй юм ха. Ехэл һонин значогуудтай байдагыень харабади.

Пионерэй лагериин режим уншажа үзэхэдэ, этнопедагогикодо, багашуулай наадан зугаада анхаралаа ехэл хандуулдаг гэжэ мэдэхээр. Илангаяа арад зоной дундаһаа бурьялан гараһан, олон үе болохо сагай турша соо дамжаһаар ерэнэн үхибүүдэй наадануудай нэгэн болодог шагайтай холбоотой элдэб түхэл маягай нааданууд үргэн дэлсэтэйгээр эндэ ябуулагдадаг гээд мэдэхээр байгаа нэн.

Шагай няһаламга, шүүрэлгэ, таалсалга, мэлхэйсэг (зарим ушарга энэниие алаг мэлхэй гэдэг), хумбарай хаялга, мори урилдалга гээд лэ олон даа. Бүхэ-хонин, хонхо-ямаан, морин-морин, үхэр - бодоод унахадаа, бага хонхогорттой талаараа өөдөө хараад бууха, тэмээн - зогсоод, урда толгой талань - дээшшэ, хойто талань - доошоо хараад бууха гээд мэдэхэ ёһотой.

Энэ пионерэй лагериин ажалтай танилсажа, шагай наадантай холбоотой юу хээ һонирхожо хараһан, үзэһэнөө бэшэхэдэ, иимэ: дүрбэн шагай хаяжа, хэрбээ дүрбэн бэрхэ гарахадань, энэниие «алаг найман» гэнэ. Дүрбэн эжэл буухадань - «Налай дүрбэ» гээд нэрлэнэ. Хоёр хоёр адли буубал - «Год хоёр» гэнэ.

Тиигээд лэ эндэ Пурбо бидэ хоёр нэгэ час тухай 1-3-дахи классуудай багашуулайт «Сагаан тэмээшэлгэ» ана мана ехэл һонирхон мурьсыжэ наадаад, хонжоншоншье, хонжогдоһоншье байхабди. Үхибүүдэй энэ нааданда һураа бэлэйбди.

Үмэнэ-Гоби нотагта ажаһуудаг монголшуудай дунда дэлгэрһэн, ехэ бага зоной наададаг аргагүй дуратай шагай нааданай нэгэн болохо «Сагаан тэмээшэлгэ» наадан тухай хуряангыгаар бэшээд үзэхэмни.

НААДАНАЙ ТҮХЭЛ МАЯГ

Хэдэн үхибүүд нишлэжэ, нэгэн — буура, нүгөөдэн — ботогон болоно. Бусад үхибүүд ботогоёо хүрээлжэ, хамгаалхаяа оролдоно. Буура хадаа ботого бариха гэжэ заб сүлөөгүй, дээрэлхүү зан гаргажа, маша ехэ худалтай, ботого эндэ тэндэһэнэ добтолхоёо хүснэ. Ябаһаар саашадаа ботогон баригдажа, наадан дахинаа үргэлжэлнэ.

Үшөө нэгэ наадантай танилсаа нэмди.

Үхибүүд шагайнуудаа хубаажа, нөөсэлжэ абангүйгөөр, бүгдэнь нишлүүлнэ. Тиигээд нэгэн бүхы шагайнуудаа хаяна. Морин хонин хоёрые түүжэ абана. Үхэр, тэмээн үлэнэ. Нүгөөдэ нэгэн хаяжа, үлэнхэй тэмээ сөхижо абаад, урдаа табина. Хэн олон тэмээтэйб, тэрэ хүн хонжоно. Иимэрхүү угхатай наадан нэн гү гээд хананаб.

Эндэ үгтэһэн энэл хоёр нааданай дүримтэй, удхатайнь танилсаад байхадаа, юун тухай хэлэлтэйб гэхэдэ, үхибүүдэй хүмүүжүүлгэ болбосоролдо, ухаан бодолой ябасада угаа ехэ аша тухатай гээд тэмдэглэхэ шухала.

Гоби нотагта тэмээн хүрэг гээшэ түрүү малай тоодо ородог ушарһаа ехэл хүндэ ямбатай мал гээд тоологдодог.

Гоби талын заан гэлэй гэгдэдэг тэмээнтэй холбоотой багашуулай олон байдаг тухай дуулабади. Тэмээн тухай дурдагдаагүй нааданууд үсөөн гээд мэдэхэдэ, ехэл һонин байгаа нэн даа.

Наадаһаар ябаһаар байтарнай, үдын хоолой саг хүрэхэ ерэхэдэнь, эдеэнэй гэр зорилгобди. Тусгаар найнаар байгуулан ботогоной мяхаар, гэдэһэ дотороор (поотгорхоор) бидэ хоёрые хүндэлхэ гэгэн зорилготой үдын хоол шэрээдэ табиба. Нүхэрни тэмээнэй, адууһанай мяханда хорюултай байһанһаа эдибэгүй. Консервэ, зөөхэй, эзэгэй болон талха хилсэмээр хоололо. Минии абатан тэмээгүй байһанһаань, бишье энэ малай мяха эдижэ үзөөгүй хүн ябааб. Юоюулаа эдихэгүй байхада аягүй юм гү гэжэ ханаад, таана мангираар шэмэгдэһэн ботогоной мяха садатараа эдэе нэмби. Хүн зонһоо холо нүхэрни: «Эдихэдэ ямар байгаа нэн бэ?» гээд асуугаа нэн. Ямба хүндэдэ зориюулжа бэлдэһэн энэ эдэе хоол тухай яжа муугаар хэлэжэ болохоб. «Зүгөөргүй найн, үлэ шэмээтэй, шанартай хүндэ албын хоолһоо хүртэлсөөгүй ямар хүн гээшэбши» гэжэ намһаа Пурбо энэ асуудалдаа харюу абанан байха.

Энэ үдэр эндээл үнгэргэбэди. Үхибүүдэй зунай амаралтатай танилсажа, олон ондоо ойлгосо мэдэсэтэй, шэнэ нүхэдтэй болобобди даа.

Агууехэ сууга Хэнтэй уулаһаа эхилэ абажа, шууян, хүүен аршаанта алтан уһаяа Онон хатан эжымнай буулган ерэдэг тухай Ага найман эсэгын үри һадаһан болохо бидэ хоёршье яһала оло дахин дуулаһан байхабди.

Юу хээ үзэжэ хаража, эндэ ажаллажа ябаһан хүн зоноор танилсажа, һонирхон хөөрэлдэжэ, пионерэй лагериин бага ангийн үхибүүдтэй ана мана хүчин зугаалан, бага сага наадаһаар ябатарнай, зунай саг байһаншье һаа, түргэн үнгэршөө бэлэй.

Тэрэ саргаа мүнөөнэй үе хүрэтэр хэдэн олон жэлүүдэй ходорон үнгэрөөшье һаань, тэмээн тухай уншажа, киношье иллюстрацитай дайралдахадаа, үни холын үнгэрһэн саг урин дулааханаар һанан дурдан, урда зүгэй элһэн талата губинхидта баяр баясхалан, найн найхание үнэн сэдхэлхэе хүсэжэ ябадагби.

Энэ үдэр эндэ үнгэргэжэ, олзо оршотой ябаһандаа аргагүй ехэ баяртайнууд орой болоһон сагта Даланзадгар хото бусаа нэмди.

Эндэ үгтэһэн эдэ материалнуудые П.Балданжаповай «Замай тэмдэглэлнүүдэй» №2 (с.5-21), №4 (с.1) дневнигүүд сооһоо абажа хэрэглэбэ.

Монгол найхан орон тухай дурдан түүрэн бэшэһэн хүн хадаа энэ статьягаа иимэ үгэнүүдээр дүүргэжэ хүсэлэн байна.

Солото нэрэ, обогоо мүнхэрүүлжэ хуби заяатай алтан дэлхэй дээрэ түрэнэн сууга уян уран, сэсэн мэргэн шүлэгшэ Дашдоржийн Нацагдорж тухай дурдан,

«Энэ минии түрэнэн нотаг, Монгол найхан орон» нэрэтэй шүлэгэй нэгэ бадагаар энэ статья түгэсхэхэ болоноб.

Туула, Хэрлэн, Ононой тунгалан арюун мурэнүүд, Тухаяа олонго гэршэлһэн тунгалан домогто аршаанууд. Хүбсэгэл, Увс, Буйрай гүн сэнхир нуурнууд, Хужартай, малтай гайдага унда харяадаг хуга унда — Энэ минии түрэнэн нотаг, Монгол найхан орон.

Дулма ДАРИЖАПОВА, педагогикын эрдэмтэ кандидат, доцент.

2004 оной ноябриин 15-най үдэр. Улаан-Баатар - Улаан-Үдэ. 1967-2004.

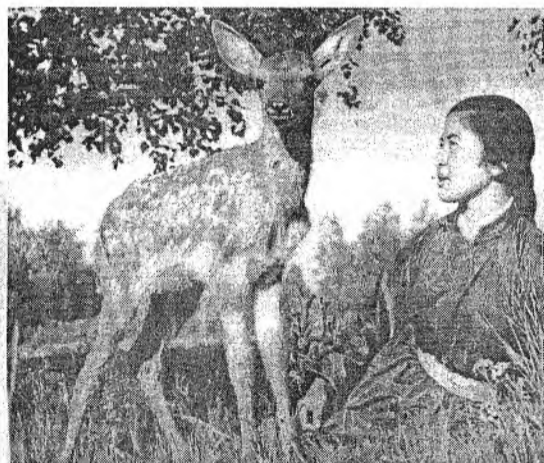
Арадай аман зохёолой абдарһаа

ТОРГУУД, ДАРХАД АЯЛГААР

Аялга дуунууд болбол хүн зоной ажаһуудалга тусгаар һуури эзэлдэг. Арад зоной гунда элдэб түхэл маягай дуунууд одоо олон даа. Орон нотагаа, шүтэжэ ябаа бурхан шажантай холбоотой магтаалай дуунууд, мал хүрэгөө, илангаяа морин эрдэниие магтаһан, байгаалиин элдэб һонин үзэсхэлэнтэ ушарташье зориулан, ажабайдалай уяигата дуунуудыёе байха, түрэ хуримай, баяр ёһололой, үлгын (бүүбэйн), магтаал-соло, гунигта, шог-хошон, түүхэ домогтой холбоотойшье ушардаг.

Арад зоной ажал хүдэлмэрииншье, түрэ хуримайшье үедэ дуу хүгжэмөө гэлгээжэ, ажалаа хурдан, хүнгэн болгон түргэдхэжэ ябуулдаг байна ха юм. Монгол арадай үндэһэ яһатанай шог-хошон дуунуудыёе буряадшалаад, уншагшадай һонирхолдо хэблүүлхэ хүсэлэнтэй ушарһаа саашадаа нэгэ хэды жэшээнүүдые уншяа, зугаалаа.

Дулма ДАРИЖАПОВА.

ХАРУУЛ АЛТАЙН УһАН
(Уряанхай арадай дуун)
Харуул Алтайн уһань
Хадаяа дахаад урдана.
Хан буурал абамни
Одоо маанадаа гээд һууна.
Эрьехэл булагайн уһань
Эрьез дахаад урдана.
Эмгэн буурал эжымни
Эдэ маанадаа гээд һууна.
Гоёлхог морин байбашье,
Газарай холодо уярна.
Ган түмэр байбашье,
Галай элшэдэ уярна.
Галтай залуу байбашье,
Сэдхэлэй хайрада уярна.
Хөөрхэн морин байбашье,
Хүдөөгэй холодо уярна.

Хүхэ түмэр байбашье,
Хөөргын элшэдэ уярна.
Хүгжэлтэй залуу байбашье,
Сэдхэлэй хайрада уярна.
ТОРГУУД НЮТАГ
Үндэр үндэр уулада
Үнгын манан татана даа,
Үдэжэ түрэнэн торгууд нютаг
Үдэртөөл, һүниндөөл
һанагдана даа.
Дабхар дабхар уулада
Уһанай манан татана даа.
Далай ехэ торгууд нютаг
Дандаал мүнхэдөөл
һанагдана даа.
Хара хара моринь
Хазар дараад нэрбэлзэнэ.
Хальмаг нэрэтэй торгууд нютаг
Хабар, намар һанагдана даа!

ДЭЭГҮҮР ЫНААТАЙ СЭЭТЭН НОЁН
(шог-хошон дуун)
һаруул талын малшан
сэсэг шэнги гоёхон.
һайхан түрэнэн хүүхэндэ
Сээтэн ноён дурлажээ хөө.
Ядаг бээ?
Самуун забхай
Шашаг ноёндө
һайхан тэрэ хүүхэн
һанаа сэдхэлээ
худалдаһангүй.
Тиигэнэ тэрэ!
Хонгор үнэншэ сэдхэлые
Хоргойгоор холихогүй,
ноён гуай!
Инагай арюун сэдхэлые
Ямбаар холихогүй, ноён гуай!
Ёһотой доо!

МЭДЭЭРЭЙ
(Дархад арадай шог-хошон дуун)
Замаар ябахгүй зангууршан
байжа,
Зангада орошобош, мэдээрэй.
Зангыень мэдэхгүй хоб зөөн
байжа,
Зам дээрэ хосоршобош,
мэдээрэй.
Уулаар ябахгүй зангууршан
байжа,
Урьхада орошобош,
мэдээрэй.
Ушарыень олохогүй хоб
зөөн байжа,
Уйлаад хосоршобош,
мэдээрэй.
Хадаар ябахгүй зангууршан
байжа,

Хабхада орошобош,
мэдээрэй.
Ханитайень мэдэхгүй хоб
зөөн байжа,
Хаягдажа орхигдошобош,
мэдээрэй!
Ажаглалта:
Энэ дуун Монгол найхан ороной олон үндэһэ яһатанай алишье нютагта мэдээжэ болонхой. Ёһотойл арадай дуун боложо дэлгэрэнхэй гээд тэмдэглэе.
2005 оной
январь нарын 7-ной үдэр
Улаан-Үдэ

Июнийн 4 - Соёлой болон искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр

«УГАЙНГАА НҮР НҮЛДЫЕ, НЭРЭ СОЛЫЕ ҮРГЭЕ!»

Апрелийн 1-нээ «Байгал» болон «Бадма Сэсэг» гэнэн мэргэжэлтэ театрнууд бодото дээрээ нэгдэж, Буряадай дуу, хатарай «Байгал» гэнэн Гүрэнэй үндээн театр гэнэн Гүрэнэй соёлой албан зургаан болгогдон хубилгагдажа, директорээр урагшаа ханаатай, хурса бэлигтэй республикын арадай артист, Россин болон Буряад Республикын соёлой габыята хүдэлмэрилэгшэ Дандар Жапович Бадлуев томилогдонон байна. Апрельин 18-да нэгдэмэл коллектив «Сэдьхэлэй аялга» гэнэн ехэ нонин, гоё концерт оперно театрта харуулжа, тэрэшэлэн суг болоһон БГТРК-гай дэргэдэхи буряад арадай инструментнүүдэй оркестртэй хамта уран бэлигээ дэлгээ. Эдэ найхан үйлэ ушарнуудаар бидэ «Байгал» театрай гүйсэдхэхэ директор, Буряад Республикын габыята артистка, «Буряад үнэн-Дүхэрнэй» нёдондо соносхоһон «Гуа сэсэн хатан-2004» гэнэн конкурсн лауреат Эльвира Гуржаповна ДОРЖИЕВАТАЙ уулзажа хөөрөлдэһэн байнабди.

- Эльвира Гуржаповна, хүүлэй найн нонин, ажал хэрэгүүд тухай хөөрөжэ үгыт.
- Анхан БГТРК-гай дэргэдэ байһан Чингис Павловай нэрэмжэтэ буряад арадай инструментнүүдэй оркестртэй ниилэжэ, «Сэдьхэлэй аялга» гэнэн концертэмнай олоной хонирхол татаа, хүн зон олон байгаа, тиймэһээ майн 31-дэ бурдрамын академическэ театр соо энэ концертгээ шэнэлээд, адуугаа заһаад, дахин олон харагшадай захилаар харуулаабди. Олон хүнөө (35 хүнөө) бүридэһэн оркестрнай шангаар зэдэлээ, бэрхэ дирижер Жаргал Токтонов оркестры хүтэлбэрилөө. Шэнэ костюмууд, малгайнууд оркестрэй хүдэлмэрилэгшэдтэ оёгдобо. Зүгөөр оркестрэймнай хүгжэмшэдэй хорилго хэхэ репетиционно залгүй байһандаа багахан таһалга соо зобонобди, тухашарнабди. Энэ шухала асуудал дээдын

хэрэглэгдэхэ. Либреттын автор Д.Ж.Бадлуев, тэрэнтэй хамта дид-доктор, ВАРК-ын Президент Б.Д.Баяртуев автор болоо. Эрдэмэй талаар хүтэлбэрилэгшэ, - искусство шэнжэлэлгээр доктор, профессор Д.Н.С.Дугаров. Хүгжэмэй талаар композитор, республикын искусствын габыята ажал ябуулагша Бадамгаравын Наранбаатар харюусалгатай. Хүгжэм найруулагша бэлигтэй залуу аранжировщик Павел Корелов. Тийхэдэ буряад арадай костюмуудай автор Д.Ж.Бадлуев, харин тотемүүдэй (нүлдэ тэмдэгүүдэй) талаар сценограф, Россин арадай уран зурааша Ч.Б.Шенхоров харюусана. Энэ ехэ зүжэгэй найруулга - Д.Ж.Бадлуевта, мүн тийхэдэ Монголой дуу, хатарай ансамблин ахмад балетмейстер байһан Баярбаатарта даалгадана. Бүхы зүжэгэй гол режиссер - республикын искусствын габыята ажал ябуулагша Борхуу.

туһалһан спонсорнууд тухайгаа хөөрөжэ үгыт. Мэргэжэлтэ хайндэртөө харагшадтаа, суг хүдэлдэг нүхэдтөө юу хүсэхэ байнабта?

- Бүхэдэлхэйн продюсерска түбүүдтэй этническэ проектээр хэлсээ баталжа байнабди. Январь нарада аяар холын Голландида, Бельгидэ энэ шэнэ зүжэгөө харуулаабди. Харин сентябрь нарада Тайвань монгол-түбэд комиссиин урялаар ошохобди.

Бидэниие ходо дэмжэдэг «Техномир» гэнэн магазинуудай нэгдэлэй (генеральна директорын Юрий Бокша), «Бин-банкын» филиал болохо «Бин-Азиягай» коллективтэ баярые хүргэнэбди. Тийхэдэ мэдээсэлэй талаар манда туһалдаг «Пульс-радиогай», «Тивикомой» телекомпаниин, «Барон» гэнэн рекламн бүлэгэй хүтэлбэрилэгшэдтэ баяр баясхалан дамжуулаабди.

Мэргэжэлтэ хайндэрөөрөө бүхы харагшадтаа, суг хүдэлдэг нүхэдөө халуунаар амаршалаад, соёлоо дээшэлүүлэн, манай болон бусад ансамблин концерт нааданда, зүжэгүүдтэ ерыт гэжэ уринабди. Өөрынгөө түүхэ, соёл мэдэхэ хүсэлтэй байхыетнай хүсэнэбди. Бултаңда зохёохы амжалта, элүүр энхэ, найн найхание хүсэнэбди!

Бэлигма ОРБОДОЕВА хөөрөлдөб.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Э.Г.Доржиева; «Угай сүлдэ» гэнэн зүжэгэй уряал; «Сэдьхэлэй аялга» гэнэн концертнээ үзэгдэ. Радна-Нима БАЗАРОВАЙ фото.

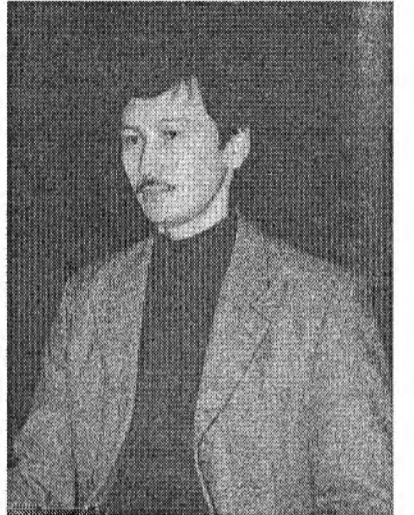
ХУН ШУБУУН ГАРБАЛТАЙ...

Хори буряадуудай хайшан гэжэ бин болоһон тухай олондо мэдээжэ болоһон үльгэр домогто үндэлһэн мэдээжэ драматург, республикын Гүрэнэй шангай лауреат Михаил Батоинай «Хун шубуун» гэнэн пьесын удхаар (үшөө 2 хуби - эхирид, булагад тухай 2 пьесэ бэшгэдэхэ) буряад хэлэн дээрэ табигдаһан ехэ нонин, шэнэ зүжэгэй премьерээр Хүүхэддэйн «Үльгэр» гэнэн республиканска театрай ээлжээтэ театральна сезон дүүрбэ.

Залаар дүүрэн сугларһан хүүгэд гэртэхинтээ энэ зүжэг ехэ анхаралтайгаар хаража, хонирхожо баясабад. Тайзан дээрэ бишыхан талмай эзэлһэн подиум дээрэ зүжэгэй үзэгдэлнүүд харагшадые хонирхуулба. **Һүмбэр уулын болдог байхага, һүн галайн шалбаар байхага...**

гэхэ мэтэ үгэнүүдээр эхилдэг үльгэр бүхэнэй удха тайлбарилһан үзэгдэлнүүд Газар дэлхэйн бин боложо байһые харуулна, үльгэршэн үбгэнэй (артист Жаргал Лодоев) шүлэгэмэл домог онтохоор элирхэйлэгдэнэ.

Ангууша алдартай, арад үндэлхэнтэйнгээ эхин һуури табиһан Хоридой мэргэн (найхан хоолойтой, театрай дуушадай конкурсно шалгарһан артист Арсаан Бидагаров) хүнэй түрүүшын хани нохойтой нүхэсэнэ, угыень залгаха наһанай

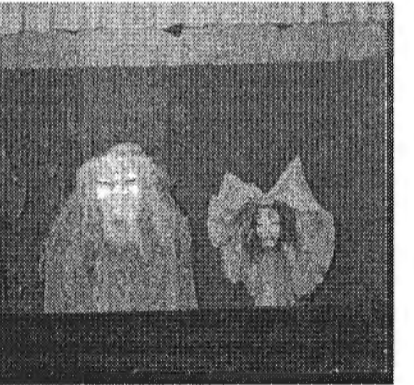
Театрта дуратай хүүгэдтэ зундаа найн амараад, гэртэхинтээ зүжэгүүдтэмнай ерыт гэжэ уряалнабди гэжэ гол роль бэрхээр гүйсэдхэһэн Эржена Лхасарунова хөөрөө һэн.

Энэ зүжэгые найруулан табиһан бэлигтэй режиссер, тус театрай ахмад режиссер, республикын искусствын габыята ажал ябуулагша Эрдэни Батоочирович Жалцанов зүжэгэйнгөө һүүлдэ драматург М.Ж.Батоинтай, хэлэ, бэшгэй эрдэмэй кандидат Г.Н.Очироватай, мүн журналистнуудтай уулзажа, һанамжануудаараа хубаалдаа, зүбшэл

хани нүхэр болгохо хүсэлтэйгөөр уһанда шунгахаа ерэнэн Хун шубуунай (артистка Эржена Лхасарунова) хубсаһа нюужа, мэдээжэ үльгэр домогой удха үргэлжэлүүлнэ... Эсэгэдээл адли зориг эхэтэй, шанга хүсэлтэй, омог дорюун Галзууд хүбүүнэй (артист Дымбрыл Улзытуев), эхэдээл адли уян сэдьхэлтэй, ухаатай сэсэн Хуасай хүбүүнэй (артист Даша Рабданов) образууд харагшадтай халуун анхаралтатаа. Бишыхан хүшэгэнүүдэй саана харуулагдаһан энэ үльгэрэй удхые хүшэгэнүүдэй хаагдахада, тэдэниинь экран боложо, хада хабсагайда зурагдаһан эртэ урда сагай хүнүүдэй агнажа, ажалуужа байһан ажабайдал тухай үнгэтэ слайдууд хөөрэнэ, энэ зүжэгые шэмэглэнэ, удхална.

Зунай амаралтада гараһан хүүгэдтэ найн амараад, дахин түрэл театртаа ерэхыень «Үльгэрэйхид» уриба. «Зундаа Хориин, Хэжэнгын, Яруунын, Зэдын, бусад аймагуудаар гастрольдо гарахабди. Аяар холын Хальмагта, Монголодо үнгэрһэн гастрольнуудаймнай амжалта бидэниие баясуулаа, зоригжуулаа. Суг һураһан Зоригто Дагбаев нүхэртээ нэгэ үхибүүтэйбди. Саашадаа гэр байратай болохо хүсэлтэйбди. Санкт-Петербургынгаа дипломно зүжэгүүд, концертнүүдхээ гадна «Легенда звезд», «Детский сад» бусад зүжэгүүдтэ нааданаб.

заабаринуудые анхаралдаа абаа. Бишыхан харагшадые арадайнгаа аман зохёол, түрэл хэлэ, хургаал мэдэхэ хэрэгтэ энэ зүжэг найн үрэ нүлөө үзүүлхэ байха гэнэн һанамжа хэлэгдээ.

Зохёохы ажалдаа ехэ амжалтатай хүдэлхыень, олон гастрольнуудтай, ехэшүүлешье, багашуулышье хонирхуулха удхатай, шэнэ репертуар шэлэхыень «Үльгэр» театрай коллективтэ, бэлигтэй ахмад режиссер Э.Б.Жалцановта, шударгы бэрхэ директор, республикын соёлой габыята хүдэлмэрилэгшэ Н.Б.Шагдыровада хүсэнэбди, Соёлой болон искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэрөөр халуунаар амаршалнабди.

Бэлигма ОРБОДОЕВА.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: театрай режиссер Э.Б.Жалцанов; зүжэгүүдхээ хэлэгүүд.

Радна-Нима БАЗАРОВАЙ фото.

зургаанууд, манай министерство шийдхэхэ зэргэтэй гэжэ ханадана.

Хүгжэмэй колледж дүүргэһэн, ехэ бэрхэ дууладаг Михаил Пирогов манай театрта дуулажа эхилээ.

- Байгша онойтнай гол премьерэ болохо «Угай нүлдэ» гэнэн шэнэ театризованно зүжэг тухайгаа юун гэжэ харагшадтаа дуулгаха байнабта?

- Июнийн 23-һаа 27 болотор «Угай нүлдэ» гэжэ нэрлэгдэһэн, буряад арадаймнай түүхэ домогуудаар найруулагдаһан 2 үйлэтэй зүжэг харуулжа, бүхы зоной анхарал татаха хүсэлтэйбди. Шэнэ хүгжэм, урданай гоё костюмууд, гэрэл туяа

Угаймнай удха шанар, түүхэ домог, хүнүүдэй харилсаа, ёһо заншал харуулаһан энэ зүжэгүүдтэмнай эртэһэнэ захиһнууд коллективүүдхээ ерэгжэ байна. Тиймэһээ эдэ зүжэгүүдтэ орохо, хараха дуратайшуул энэ телефоноор захил хэжэ үрдиит: 21-30-22, юуб гэхэдэ, урданайнгаа ёһо гурим, элинсэг хулинсагайнгаа нүр нүлдые, нэрэ солье үргэһэн нимэ зүжэг анхан табигдаагүй байна. Зүжэгэй гансал буклет хэды гоёор шэмэглэгдэнхэй гээшэб, дурасхаал болгон гэртээ хадагалаад байха аргатай. Яарыт, биледүүдые абахаяа. Юуб гэхэдэ, удангүй гастрольнууднай эхилхэнь.

- Эльвира Гуржаповна, зунай, ерээдүйн гастрольнууд,

ВАМ САМЫЙ-САМЫЙ ВОЛШЕБНЫЙ КАМЕНЬ

ОГОНЬ РУБИНА ДЛЯ ГОРЯЧИХ ОВНОВ

Благодаря своей силе влияния, сообщающей азарт и жизненную энергию, рубин властвует и блистает даже во мраке. Энергия рубина возбуждает амбиции, помогает преодолевать усталость и меланхолию. Особенно ошутима эта энергия, когда обстоятельства заставляют проявить отвагу и решительность. Но следует различать оттенки в жизненной ситуации - иначе эффект воздействия рубина может обернуться во вред. Необходимо помнить, что этот камень еще и способен открывать путь к примирению, снимая последствия агрессии.

Символы рубина:

инстинкт, отвага, пылкость.

Другие камни Овнов:

оникс, аметист, красная яшма.

ПРЕКРАСНЫЙ ИЗУМРУД ДЛЯ ЧУВСТВИТЕЛЬНЫХ ТЕЛЬЦОВ

Это камень молодости, весны, он символизирует расцвет природы, возвращение жизни. В Египте считалось, что изумруд приносят Серафимы, что он символизирует плодородие, римляне ассоциировали его с Венерой, считали, что он покровительствует встречам влюбленных.

Изумруд считается также камнем памяти и воспоминаний: вы никогда не забудете того, кто вам его подарил!

А еще - изумруд помогает детям не совершать опрометчивых поступков.

Символы изумруда:

искусство, изобилие, понимание.

Другие камни Тельцов:

топаз, розовый кварц, агат, халцедон.

ОБОЯНЦЕ САПФИРА ДЛЯ ОБОЛЬСТИТЕЛЬНЫХ БЛИЗНЕЦОВ

Своим цветом сапфир сливается с лазурью, он ассоциируется с небом, воздухом. Это камень, дающий возможность связать земное и небесное. Он покровительствует своим любимцам, продлевает хорошее настроение. А также разоблачает ложь и обман. А еще считается, что сапфир помогает при глазных болезнях.

Символы сапфира:

беспечность, мечты, обольщение.

Другие камни Близнецов: агат, аквамарин, хризопраз, берилл, топаз.

НЕЖНАЯ ЛЯПИС-ЛАЗУРЬ ДЛЯ ИЗЛИШНЕ ЧУВСТВИТЕЛЬНЫХ РАКОВ

В Египте, где этот камень применяли для производства скарабеев и для защиты от ядов, его цвет считали божественным. В нем ощущали художественную душу, находили, что он приносит вдохновение. Ляпис-лазурь не любит двусмысленных ситуаций и противостояний. В трудные моменты заставляет находить выход, укрепляя силы. А также может пре-

Человечество издавна ценило и изучало камни, пытаясь распознать скрытые в них таинственные силы. Люди с древних пор убеждены, что такими силами камни обладают.

Конечно, имеет значение и «игра камня», его способность концентрировать свет и отражать его. Но еще большее значение всегда придавалось (и придает) в наше время) легендам и повериям, связанным с драгоценными камнями. Причем могут быть разные трактовки в отношении свойств одного и того же камня, но все «камневеды» сходятся в одном: к камням следует относиться с уважением и, соответственно, побольше знать о волшебных свойствах, которые в течение многих веков открывали в них люди. Разумеется, касается это только натуральных камней, о тех, что создаются с помощью современных технологий, речь не идет. Волшебство таит в себе только природа!

Итак, посмотрим, что говорят предания о свойствах драгоценных камней применительно к каждому рожденному под тем или иным знаком Зодиака.

поднести хороший сюрприз в финансовых делах.

Символы ляпис-лазури:

чувства, интуиция, мощь.

Другие камни Раков:

тигровый глаз, халцедон, топаз, лунный камень.

БЛЕСК БРИЛЛИАНТА ДЛЯ ВЕЛИЧЕСТВЕННЫХ ЛЬВОВ

Символ процветания, это камень божественной лунности и обольстительности. Бриллиант - подарок, который преподносят как награду или в знак прощения, чтобы подчеркнуть высокие достоинства, - как одариваемого, так и дарителя. Вот почему бриллиант так ценится - он знаменует залог будущего успеха, залог гармонии и единения. Его свойства неисчислимы, как и могущественные силы. Но вместе с тем он обладает способностями зеркала: всегда отражает последствия ваших действий и ваш образ, принимая на себя ответственность.

Символы бриллианта:

свет, процветание, могущество.

Другие камни Львов: рубин, желтый кварц, янтарь, яшма.

МАГИЯ ОПАЛА ДЛЯ НЕЖНОЙ ДЕВЫ

Так как опал не обладает кристаллической структурой, он принимает различные оттенки цвета только когда свет падает прямо на него. В одиночестве, вне сочетания с другими камнями, опал таит в себе особую магию. Поэтому рекомендуется никогда не противопоставлять его другим камням. Считается, что опал обладает способностью скрывать в себе только ведомом тайнике... Даря опал, вы вносите живую частичку, улыбку и пробуждаете мечты.

Символы опала: преданность, приспособляемость, постоянство.

Другие камни Девы:

желтый агат, яшма, гранат, изумруд.

БЛАГОРОДНЫЙ НЕФРИТ ДЛЯ ВЕРНЫХ ВЕСОВ

Китайские мастера - резчики по камню издавна умели придать красоте нефрита особое благородство. Нефрит - единственный

камень, который упоминается Конфуцием в связи с пятью основными человеческими добродетелями, это - верность, доброжелательность, право, благопристойность и мудрость. В Мексике из нефрита вытаскивали погребальные урны. В этом может быть особый смысл: при созерцании нефрита возникает чувство покоя. И еще нефрит помогает в реализации планов.

Символы нефрита:

справедливость, союз, красота.

Другие камни Весов:

опал, кварц, бриллиант, халцедон, изумруд.

СВЕТ ГРАНАТА ДЛЯ ИНСТИНКТОВ СКОРПИОНА

В древние времена считалось, что гранат очищает тело и защищает от ядов. Гранат светится мягко. Он помогает адаптироваться к неожиданным ситуациям, особенно когда его обладатель выступает в команде. Гранат - камень января, но зиму он только терпит, а возрождается весной, приветствуя приход весны. В сфере любовных отношений гранат дарит свободу желаний.

Символы граната:

желание, проникновение, свобода.

Другие камни Скорпиона:

оникс, топаз, аметист, опал.

ДИНАМИЧНАЯ БИРЮЗА ДЛЯ ИДЕАЛИСТА СТРЕЛЬЦА

Наблюдения за бирюзой с достоверностью свидетельствуют, что этот камень обладает удивительной способностью - как бы «вибрировать», меняться в зависимости от обстоятельств. Союз неба и моря дал бирюзе все оттенки зелено-голубых цветов, и она очень привлекает, располагая к медитации и мудрым размышлениям. Но не только. Бирюза побуждает к проявлениям энтузиазма в действиях, способствует продлению жизни. Бирюза - камень авантюрный, он дарит усердие и бесстрашие. Кроме того, бирюза привлекает любовь, доброжелательность, способствует встречам. Это камень, который помогает исправить моральные ошибки.

Символы бирюзы:

идеализм, оптимизм, возрождение.

Другие камни Стрельцов:

кварц, халцедон, гранат, изумруд.

ВОЗМОЖНОСТИ ОНИКСА ДЛЯ СПОКОЙНЫХ КОЗЕРОГОВ

Оникс несет в себе символ быстрой и целенаправленной помощи. Но его характер несколько манерен, он очаровывает способностью менять цвет. Он бывает почти черным, воплощая нечто магическое, мистическое... И вместе с тем этот камень успокаивает, способствует согласию, отгоняет вредные воздействия. Если носить оникс долгое время, он поможет одолеть печаль, поможет он и тому, кто пассивен, в то время, как жизнь требует активных действий, в нужный момент оникс подтолкнет к решительному поступку.

Символы оникса:

строгость, уравновешенность, глубокомыслие.

Другие камни Козерога:

кошачий глаз, халцедон, хризопраз, гагат.

НЕЖНЫЙ АМЕТИСТ ДЛЯ СЕНТИМЕНТАЛЬНЫХ ВОДОЛЕЕВ

Рассказывают, что этот камень обладает могучей спиритической энергией. Его очень почитают христиане, как носителя целомудрия и чистоты. Аметист - символизирует смирение и мир в доме, постоянно демонстрирует свою незамысловатую проникновенную грацию и защищает от дурных последствий разного рода, принося людям бодрость и хорошее настроение. В интерьере, где имеются украшения из аметиста, возникает атмосфера благожелательности. Тем, кто нервничает, аметист несет успокоение, заболевшим - помогает отвлечься от тяжелых мыслей.

Символы аметиста:

альтруизм, благожелательность, любознательность.

Другие камни Водолея:

голубой сапфир, хрусталь.

ВЕРНЫЙ АКВАМАРИН ДЛЯ НЕУЛОВИМЫХ РЫБ

Это камень побуждающий к сердечности, доброте. Как Рыбы, он чувствителен и пуллив, эмоционально реагируя на происходящее. В средневековье считалось, что аквамарин способен быть зеркалом, в котором отражается будущее. Его не любили - считали изменчивым притворщиком. Впоследствии отношение к этому камню изменилось: аквамарин действительно изменчив. Но изменяя оттенок своего цвета, он вместе с тем изменяет в лучшую сторону и отношения людей друг к другу - связывает их более крепкими узами, преумножает любовь. Говорят также, что он побуждает молодых мужей хранить верность.

Символы аквамарина:

вдохновение, ранимость, воображение.

Другие камни Рыб:

коралл, сапфир, кварц, аметист.

КАК СНЯТЬ «ВЕНЕЦ БЕЗБРАЧИЯ»

КАКИЕ ЧЕРТЫ ХАРАКТЕРА МЕШАЮТ ВАШЕМУ СЕМЕЙНОМУ СЧАСТЬЮ?

ОВНУ легче всего привлечь к себе внимание потенциального супруга(ги), если он ласковый, душевный, заботливый, старается сделать более уютным свой дом. Но если ему все равно, в каких условиях он живет, если он заботится только о соблюдении личных интересов, то тем самым он отталкивает от себя семейное счастье.

Семейному благополучию ТЕЛЬЦА способствуют его жизнерадостность, умение во всем видеть хорошее, желание творческой реализации, интерес к творческим проектам и творческим людям. Если Телец считает, что на нем «венец безбрачия», то снять его поможет улыбка, посещение культурных мероприятий, развитие собственных способностей.

Привлечь внимание потенциального супруга(ги) БЛИЗНЕЦАМ легче, если они проявят себя, как человека исполнительного, аккуратного, любящего работать. «Венец безбрачия» может появиться на голове Близнецов, если они мелочны, не внимательны к просьбам близких и друзей, если отказываются помогать тем, кто просит у них помощи, и даже если они наплевательски относятся к своему здоровью.

Больше всех от неудач в браке, невозможности построить свою семью страдают представители знака РАК. Но для того, чтобы их семейная жизнь сложилась, им достаточно выработать в себе качества дипломата, научиться принимать чужое мнение и чужую позицию. Бескомпромиссность, желание подчинить своей воле окружающих и прежде всего супруга(гу), может внести хаос в семейную жизнь Рака.

На ЛЬВЕ может оказаться «венец безбрачия», если он слишком приземлен, обидчив, увлечен зарабатыванием денег и удовлетворением личных желаний, если он не прочь иметь нескольких любовников (любовниц) и ему трудно устоять перед соблазнами. Избавление от «венца безбрачия» произойдет, если Лев научится грамотно распоряжаться своей энергией.

ДЕВЕ легче построить свою семью, привлечь к себе внимание человека, способного стать ее спутником по жизни, если она расширяет рамки своего сознания, старается понимать непохожих на нее людей, занимается самообразованием, расширяет кругозор. Если мировоззрение Девы с годами не меняется, если она консервативна и не приемлет

мнений отличных от ее собственных, значит, ей будет сложно наладить свою личную жизнь.

«Венец безбрачия» возлагается на голову ВЕСОВ тогда, когда они злобны, агрессивны, когда считают, что только они знают верные ответы на все вопросы, когда играют роль командира. Чтобы снять «венец безбрачия», нужно научиться быть справедливым.

Семейная жизнь СКОРПИОНА сложится удачно, если он способен оригинально мыслить, видеть необычное в привычных вещах, если помимо основной работы у него есть оригинальные увлечения. На голове Скорпиона может появиться «венец безбрачия», если он отвергает все новое, боится перемен, не любит экспериментировать.

Счастливую семейную жизнь СТРЕЛЬЦУ обеспечит его высокая духовность, сострадательность, вера в Бога и в возможности своего духа, умение прощать и глубоко чувствовать других людей. Если Стрелец бездуховен, оценивает людей по внешнему виду, а не по внутреннему содержанию, то в этом случае он обрекает себя носить «венец безбрачия».

Если личная жизнь КОЗЕРОГА не складывается, если нет мира в его

семье, или вообще нет семьи, то ему нужно постараться стать более мягким, спокойным, больше думать перед совершением любых поступков, отказаться от импульсивных действий, подчинить свои инстинкты разуму, реже говорить о себе, своих достоинствах и достижениях и чаще интересоваться другими людьми.

Снять «венец безбрачия» ВОДОЛЕЮ поможет развитие практичности, трудолюбия, чувства вкуса и чувства меры, следование правилам хорошего тона, забота о своем здоровье, внешнем виде и финансовом благополучии. «Венец безбрачия» возлагается на Водолея, когда он ленив, обжорлив, пренебрежительно относится к насущным вопросам.

Создать хорошую семью РЫБЕ будет легче, если она легка на подъем, общительна, не считает прожитые годы, а всегда ощущает себя молодой, если у нее есть чувство юмора, и она с легкостью берет за решение задач, которые предлагает ей судьба. Мешают семейному счастью Рыбы различные тягостные мысли и переживания, приземленность, безответственность и боязнь перемен.

Елена МАЗОВА,

астролог.

Из журнала «Гороскоп».

ПОИЩИТЕ ПРИЧИНЫ В СЕБЕ

Снять «венец безбрачия» можно с помощью астрологии, которая расскажет о том, какие черты характера привлекут к вам потенциального супруга(гу), а какие мешают вашему семейному счастью и являются причиной появления на вашей голове «венца безбрачия».

XVII ЖАРНАЙ МОДОН ТАХЯА ЖЭЛ

НАЖАРАЙ ДУНДА ХАРА МОРИН НАРА

Буряад литэ	30	1	2	3	3	4	5
Европын литэ	6	7	8	9	10	11	12
Гараг Нэр Үдэр	Дабаа Һара понед.	Мягмар Марс вторник	Һагда Меркури среда	Лүрбэ Юпитер четверг	Баасан Солдон пятница	Бимба Сатурн суббота	Нима Наран воскр.
Үнгэ Үдэр	сагаашан Тахяа	хара Нохой	харагшан Гахай	хүхэ Хулгана	хүхэгшэн Үхэр	улаан Бар	улаагшан Үхэр
Мэнгэ	7 улаан	6 сагаан	5 шара	4 ногоон	3 хүхэ	2 хара	1 сагаан
Һуудал	шорой	түмэр	огторгой	уһан	уула	модон	хии

Гарагай 2-го хуушанай 30 (июниин 6).

Сагаашан Тахяа, 7 улаан мэнгын, шоройдо һуудалтай үдэр.

Энэ үдэр бурханда мүргэхэ, Наранда, нарада, бусад юртэмсэнүүдтэ шүтэхэ, бурхадта, сахюусадта, тэнгэринэртэ, лусуудта үргэл үргэхэ, дасан (дуган), мүргэл шүтээнэй бусад зүйлнүүдые бодхоохо, эм найруулаха, тангаригаа болоулаха, эльбэ дараха, ада шүдхэр зайлуулаха мэтын үйлэнүүдтэ найн гэнэ.

Гэбэшье мал үүсэлхэ, гэрэй һуури табиха, хүншүү хёрбоһо гаргаха, замда гараха мэтын үйлэнүүдые тэбшээр.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, эрдигтэй ушарха.

Гарагай 3-да шэнын 1 (июниин 7).

Хара Нохой, 6 сагаан мэнгын, түмэртэ һуудалтай үдэр.

Энэ үдэр бурханда мүргэхэ, зальбарха, бурхадта, сахюусадта үргэл үргэхэ, модо сабшаха, сан табиха, нүгэлөө наманшалха, хэшгэ дуудаха, далага абаха мэтын үйлэнүүдтэ найн.

Гэхэ зуура хүниие үзэн ядаха, юумэ бузарлаха мэтын үйлэнүүдтэ муу.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, наһан богони болохо.

Гарагай 4-дэ шэнын 2 (июниин 8).

Харагшан Гахай, 5 шара мэнгын, огторгойдо һуудалтай үдэр.

Бурханда мүргэхэ, бурхан, сахюуса тахиха, Аюушын хахил хүртэхэ, аршаан, эм найруулаха, номнол хэхэ, дасан (дуган), мүргэл шүтээнэй бусад зүйлнүүдые арамнайлаха, уга наһанай ном уншуулаха, хэшгэ дуудаха, далага абаха, аршаанаар бээе арюудхаха, шажанай найр хэхэ, гүрэм уншуулжа, эльбэ дараха, ехэ хүниие бараалхаха, гэр заһабарилха, бэри буулгаха, тушаал эзэлхэ, зурхай шудалха мэтын үйлэнүүдтэ найн.

Гэхэтэй хамта нүүхэ, шэнэ газарта бууса түхээрхэ, замда гараха мэтын үйлэнүүд хөрюултай.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, хэрүүл шууян болохо.

Гарагай 5-да шэнын 3 (июниин 9).

Хүхэ Хулгана, 4 ногоон мэнгын, уһанда һуудалтай үдэр. Бальжинимын тэмдэгтэй, маша найн үдэр байхал аад, хажуудань зэргэлээд, тэрсүүд тэмдэг «хашбууддаа» юм байна. Тиймэһээ найн муу хоёрой хабсараа хада юрын гэжэ тоолохоор хаш.

Бурханда мүргэхэ, бурхан, сахюуса, тэнгэри, лусууд тахиха, абаһанаа бусааха, ламанарта үгэлгэ үгэхэ, шуһа ханаха, төөнэхэ, эм найруулаха, юумэ худалдаха, дасан (дуган), мүргэл шүтээнэй бусад зүйлнүүдые арамнайлаха, далага абаха, хэшгэ дуудаха, замда гараха, һэеы гэр бүрихэ мэтын үйлэнүүдтэ найн.

Харин үхибүү хүддэ оруулха, бага хүүгэдые гэрһээ холо эльгээхэ, үхибүү үргэжэ абаха, заһаһашалха мэтын үйлэнүүдтэ муу.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, хүлээгээгүй гарза болохо.

Гарагай 6-да шэнын 3 (июниин 10). Энэ нарада гурбанай үдэрнүүд дабхсалдаба.

Бальжинимын тэмдэгтэй, маша найн үдэр байна.

Хүхэгшэн Үхэр, 3 хүхэ мэнгын, хада уулада һуудалтай үдэр.

Бурханда мүргэхэ, бурхан, үндэр сахюуса, тэнгэри, лусууд тахиха, чавдор (уһан балин), лудор (лусуудай балин) гаргаха, хани нүхэдые суглуулжа хүндэлхэ, хубсаһа оёхо, эм найруулаха, эм залаха, элшэниие зараха, һамга абаха, номнол хэхэ, тэрэниие шагнаха, замда гараха, лүн абаха мэтын үйлэнүүдтэ найн.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, гарза болохо (Уридшалан гарзын харгы хааха хэмжээ абаха юм ааб даа).

Гарагай 7-до шэнын 4 (июниин 11).

Хутагын хурса үдэр. Улаан Бар, 2 хара мэнгын, модондо һуудалтай үдэр.

Дасан (дуган), мүргэл шүтээнэй бусад зүйлнүүдые арамнайлаха, тэнгэри тахиха, модо һуулгаха, абаһанаа бусааха, бэри буулгаха, гэрэй һуури табиха, ада шүдхэр зайлуулаха, хараад сараха, бурханай шэрээдэ Мандал табиха, хэшгэ дуудаха мэтын үйлэнүүдтэ найн.

Гэхын хажуугаар холын нотаг руу нүүхэ, хээрэ ажаллаха, гэрһээ хэрэгэл гаргаха мэтын үйлэнүүд хөрюултай.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, хоолой үбгэхэ.

Гарагай 1-дэ шэнын 5 (июниин 12).

Улаагшан Туулай, 1 сагаан мэнгын, хиидэ һуудалтай үдэр. Могой нарада Туулай үдэр тудахадаа, тон муу, модон хохи, хоохон гэгдэдэг. Тиймэһээ иимэ үдэр алибаа найн хэрэг үүсхээгүй һаа, дээрэ.

Онсолбол, бэри буулгаа һаа, үри бээгүй байжа болохо; наһа утадхаа һаа, хоохон суурян болоод дүүрэхэ; ургамал таряа тарихал, юумэн ургахагүй; мал адууһа абаа һаа, оройдоо үдэхгүй; нэрэ солодо хүртөө һаа, найн юумэ байхагүй; гэр баряа һаа, түймэртэ шатаха.

Иимэ үдэр хүнэй үһэшье абалтагүй.

Ажалгалта: Гарагай 3-да июниин 7-до буряад литээр нажарай дунда хара Морин нара гараба. Энэ нара 4 ногоон мэнгэтэй, түмэртэ һуудалтай байна.

Хүнүүдэй ажал, амидарал тухай хаража үзбэл, Бар, Нохой жэлтэндэ бараг найн байха гэнэ. Харин Хулгана жэлтэй хүнүүд тон хэргэг байха зэргэтэй.

Гадна хүнэй бээын тамир тушаа хэлэбэл, Бар, Туулай жэлтэйшүүдэй бэе шэлээрхэжэ болохо. Тиймэһээ саг гээнгүй, эм ууха, эмшэдтэ хандаха шухала.

ХАМБА ЛАМАТАН ЗҮЕШӨӨБЭ

Һаяхан Россин Буддын шажанай заншалта Сангхы хүтэлбэрилэгшэ Дамба Аюшеев Буддын шажанай дээд һургуулиин багша, Баян-Гол нотагай хүбүүн Цэдэн Намжилов хоёр Баргажан голый нотагай өөһэдын хүтэлбэриин урилгаар тэндэ ошожо эрбэ.

Баргажанай райондо дасан болон дугануудые бариха асуудалнуудые Хамба-лама шийдхэлсэжэ ерэнэ байна. Жэшээлхэдэ, Баргажанай районой Баян-Гол, Ярагте нотагуудта дугануудые бариха, харин Хилгана һууриинда дасан бодхоохо тухай шийдхэлсэри абтаба. Тиймэһээ Баян-Гол, Хилгана, Ярагта һууриинуудай хүн зон эдэ барилгануудые бодхоохо хэрэгтэ барилган материалнуудые бэлдэхэ, барилга хэхэ мунгэ зөөри суглуулха гэхэ мэтгэлзэн олон асуудалнууд гаража ерэнэ гээшэ. Ушар тиймэһээ, тодорхойлол, Баян-Голой сомоной захиргаан нотагайнгаа хүн зондо хандажа, мунгэ зөөрээр туһалхыень гуйһан байна.

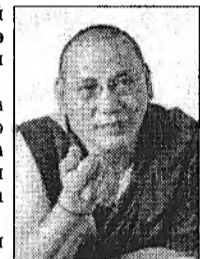
«Эртэ урдын, холын саһаа хойшо Баян-Голнай баян уг заншалаараа, ажалша зоноороо суурхадг байгаа. Түрэнэн нотагаараа омогорхохо эрхэтэйбди. Мүнөө дээрээ Хүгшөөлдэ байһан амаралтын байһан заһабарилгаджа эхилэнхэй. Дуган бариха, амаралтын байһан заһабарилха хэрэгтэ нилээд ехэ мунгэ зөөри хэрэгтэй болоно. Тиймэһээ дуган бодхоохо хэрэгтэ мунгэ зөөрээр туһалхые, үргэл хэхые Баян-Голой хүн зоние, мун бусадшые нотагуудта ажаһуудаг зоноо уряалнабди», - гэжэ Баян-Голой сомоной захиргаанай хандалга соо хэлэгдэнэ.

Тус сомоной захиргаанай хандалгада харюу болгон, хүн зон найн һайхан ханаагаараа мунгэ зөөри суглуулжа эхилбэ.

Степан ОЧИРОВ.

ТИНЛЭЙ БАГША ЗАЛАРХАНЬ

Улаан-Үдын «Ногоон Дара Эхэ» бүлгэм Доншод хуралай гол үдэр - майн 23-да Буряад драмын театр соо ехэ һайндэр эмхидхэбэ. Энэмнай буряад литээр зунай эхин һарын 15-най үдэр болоно.

Ушарынь гүбэл, зунай эхин һарын 15-да Будда Бурхан багша энэ дэлхэйдэ мүндэлһэн, 29-тэйдөө үһээ тайраад, гэр бүлээ орхижо, даяанша болоһон, 36-тайдаа Бурханай Боди хотог оложо, гэгээрһэн, 80-тайдаа Нирваан болоһон түүхэтэй, - гэжэ манай бүлгэмэй түбэд багша геше Дагба Жалсан зондо хандажа айлдахаба.

Бүхы дээрээ дэмбэрэлтэ энэ үдэртэй Бурхан багшын найман агууехэ үйлэ ябадалнууд холбоотой. Тэдэнэй гол зорилгонь гүбэл, зобохон хамаг амитаниие зоболонһоо абаржа, Боди мүрэй нангин зэргэдэ гаргаха ябадал болоно.

Геше Дагба нүгэл арилгаха, буян хуряах тон хүсэтэй уншалгануудые бүтээгээд, һүзэгнээдые адислаа. Энэ үдэр ороһон хамаг үргэлүүд 101-дэхи кварталда баригдажа байгаа «Ногоон Дара Эхын» дуганай барилгада шүглүүлэгдэхэ юм.

Тийхэдэ июниин 8-14-дэ Тинлэй багша БГУ-гай Восточно факультэдэй танхим соо («Одон» гостиницын буудал дээрэ) хэшээлүүдээ үргэлжүүлхэнь. Энэ удаа «Хурса эритэнүүдэй хүрдэ» («Колесо острых кинжалов») гэхэ мунхаг баршадые гамгүй отолжо хаядаг Дээдын Ном айлдаха гэжэ хүлээгдэнэ. Июниин 13-да оперо, баледэй театр соо Бурхан багшын али нэгэ дүрэнүүдэй адислалга (Ажинан) Тинлэй багша үнгэргэхэ.

Данзан ЧОГДУБ, гэсэл санаартан.

Расписание хуралов Иволгинского дацана «Хамбын Сүмэ» на июнь

2 Юм, Нити, Додигалсан	9 ч.
3 һуга намши (за упокой)	9 ч.
4 Намсарай	11 ч.
5 Арбан Хангал (Гомбо, Гонгор, Шагдар, Шойжал, Лхама, Сэндэма, Шалши, Намсарай, Жамсаран, Цанба сахюусанууд хурагдаха)	8.30 ч.
6 Дара Эхын Мандал Шива	9 ч.
8 Лхарзай	8 ч.
Табан Хаан	13 ч.
9 Жадонба	9 ч.
Лусад (ритуал почитания хозяйина воды)	11 ч.
10 һуга намши (за упокой)	9 ч.
11 Цедо (за долголетие)	9 ч.
12 Банзаратша	9 ч.
13 һуга намши (за упокой)	9 ч.
15 Отошо, һуга намши, юрөөл	9 ч.
17 һуга намши (за упокой)	9 ч.
18 Алтан Гэрэл	9 ч.
19 Заһалай найман ном	9 ч.
20 һуга намши (за упокой)	9 ч.
21 Нюнэй хурал (Арьяа Баалын маани)	9 ч.
22 Ламчог Нинбо	9 ч.
Деважин	13 ч.
24 һуга намши (за упокой)	9 ч.
25 Цедо (за долголетие)	9 ч.
Лусад (ритуал почитания хозяйина воды)	11 ч.
26 Алтан Гэрэл	9 ч.
27 һуга намши (за упокой)	9 ч.
29 Сундуй	9 ч.

Расписание хуралов Дуйнхор дугана Улан-Удэнского дацана «Хамбын хүрэн»

Июнь 2005 г.

7 вторник	9.00-12.00	Гомбо Лхамо
8 среда	9.00-12.00	Лхарзай
16 среда	9.00-11.30	Табан хаан
17 пятница	9.00-11.00	Дамжан Дорлег
22 среда	9.00-11.00	Замбала
Ежедневно	9.00-11.00	Сахюусан хурал.
В каждую субботу	9.00-11.30	Баян Намсарай.
Каждый вторник и воскресенье	8.00-12.00	Дуйнхор

СОВЕТ ДИРЕКТОРОВ ОАО «ВОДКОМПЛЕКТ»

извещает о проведении очередного годового собрания акционеров 25 июня 2005 г. в 15 часов по адресу: 670045 г. Улан-Удэ, пр. Автомобилистов, 16.

Повестка дня:

1. Утверждение годового отчета финансово-хозяйственной деятельности за 2004 г., в том числе о прибылях и убытках. Отчет о ревизионной комиссии и аудитора общества.
2. Определение количественного состава Совета директоров.
3. Избрание членов Совета директоров.
4. Разное.

В.АБУШЕЕВ,
председатель Совета директоров.

«Буряад үнэн» - «Дүхэригтэ» полилогдоһоной удаа

ЭРДЭНИТЭ ШҮДЭН УРГАҺАН ЮМ ХА...

«Алтан эрхи» гэжэ номтой танилсуулһан «Буряад үнэн» - «Дүхэриг» сониний ажалшадта, энэ ном зохёһон автор Любовь Бимбаевна НАМЖИЛОНДО баярые хүргэнэб. Энэ ном ямаршые наһанай хүнэй ойлгожо ядахаар бэшэ, баян буряад үгэнүүдые хэрэглэн, тодо хурсаар найруулагданхай. Тайлбарита толи гэжэ нэрлэгдэһэн хадаа, ном соохи ойлгосонууд богонихоноор аад, тоб байса, гүнзэгы удхатайгаар дамжуулагданхай гэжэ тэмдэглэмээр.

«Эрдэнигтэ шүдэн» гэхэн тайлбаридань нэмэжэ хэлэхэдэ, Доншуур маани уншажа

хүсөөһэн хүндэ шэнэ шүдэн ургадаг гэжэ дуулаһан байнаб.

Цэдэбэй Балдан абань Доншуур маани уншажа хүсөөһэн, тийгээд саб сагаахан шүдэнэй ургаһан тухай дуулаһанаа Дэжидма нагаса абгаймни хөөрөө бэлэй. Ямар жэгтэй үзэгдэл гээшэб, үнэхөөрөө хүзэглэһэн хүнэй ажабайдалдань тон найн нүдөөтэй гээшэ.

Дахин дахин дабтан уншажа байхадаа, энэ номые хургуулида факультативна хэшээл болгожо, үхибүүдтэ үзүүлээ һаа, ехэл найн байгаа гэхэн һанамжа досоомни түрэнэ.

Намжилма БАЛЬЖИНИМАЕВА.

Нютагайм заяашад намай харалсана...

Он жэлүүдэй ошохо бүри олон түмэн зон түрэл Буряадаа зөөн ошохо, харин газарта хубияа олон ажамидарна. Һүүлшын баримтануудаар, Яхадга буряадуудай тоо 6-7 мянга шахуу болонхой. Тэдэнэрэй олонхинь ажадаа амжалтатой, үндэр тушаалнуудыг эзлэн гэжэ дуулахадаа, буряад арадайнгаа түлөө омогорхол түрэнэ. Эгээл тиймэ хүшүүдэй нэгэн болохо Эльвира Намсараевна Сотникова тухай Россин габьяата артист Сергей Эрдыевич Аюшеев хөөржэ үгэбэ.

Саяан уулын хормойдо үндэһэн эрхим түрүү эхэнэрүүдэй тоо нэмээһэн Эльвира Намсараевна гэр бүлөөрөө 1982 онһоо Яхадга ажаһууна. Мүнөө дээрэ "Байгал" гэхэн буряадуудай үндэһэн эблэлэй президент юм. Эгээл энэ "хатанай" хүтэлбэри доро Якутск хотодо Сурхарбаан, Сагаалган гэхэ мэтэ Буряадай заншалта һайндэрнүүд эмхидхэгдэнэ. Тус һайндэрнүүдтэ буряадууд бэе бээтэйгээ уулзан харилсаха аргатай. Ямаршые симпозиум, конференци гү, али Буряадай түлөөлгшээрэе утгата хэрэг байг, булта Эльвира Намсараевнагай "мүр" дээрэ буудаг. Өөрөө эдэбхитэй бэрхэ мэргэжэлтэн һэн тула, ямаршые ажалһаа сураридаггүйн мэдээжэ.

Түрэл Түнхэн тухайгаа дулаанаар дурсан, нютагайм заяашад намай харалсана гэжэ һанан, үглөө бүри бурхандаа мүргэн, наһанайнгаа амаралтада гараһаншые һаа, ажалһааар зандаа. Олон тоото үндэһэн яһатан соо өөһэдэһингөө заншал алдангүй, бултангай эбтэй эетэй ажаһууа зорилгоёо "Байгал" гэхэн буряадуудай үндэһэн эблэл эрхимээр дүүргэнэ. Эндэ Эльвира Намсараевна Сотниковагай хубита нилээд ехэ.

Сарюна ЭРДЫНЕЕВА.

«Далита хүлэг»

УЛАСХООРОНДЫН КОНКУРСЫН ДҮНГҮҮД

БГУ -гай НТИ-гэй эмхидхэн зохёохы хүдэлмэринүүдэй Уласхоорондын конкурсын дүнгүүд элирбэ. Апрельин 25- һаа майн 15 болотор хэлэ бэшгэй эрдэмэй доктор, профессор С.Ж. Балданов түрүүтэй комиссин гэшүүд 55 хүдэлмэри шалгаһан байна. Тийгээ Гран-придэ Агын автономито тойрогой Сахиуртын дунда һургуулин 9-дэхи классай һурагша Дамдинова Цыбжит (багшань Болотова Б.В.) хүртэбэ.

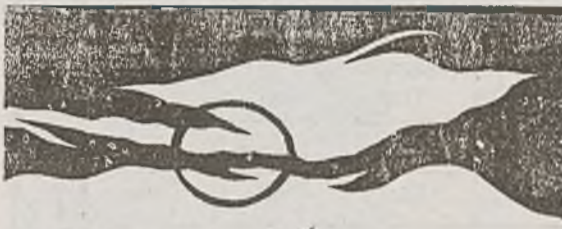
"Шүлэглэмэл зохёолнууд" гэхэн шэглэлээр Яруунын аймагай Эгэтын-Адагай дунда һургуулин 11-дэхиин һурагша Цыренова Сандана (багшань Жамьянова Х.Ж.) 1-дэхи һуури эзлэбэ. 2-дохи һуури хоёр хүн хубааба. Эдэ хэд бэ гэхэдэ, Бэшүүрэй аймагай Шэбэртэй дунда һургуулин Доржиева Эржэна, мүн Мухар-Шэбэртэй аймагай Хошуун - Үзүүрэй дунда һургуулин шаби Цыренжапов Эрдэм болонод. Удаань 3-дахи һуурида Улаан-Үдын 29-дэхи гимназиин һурагша Цыренова Майя гараба. Хуушан монголоор найруулаатай шүлэгүүдые Агын автономито тойрогой Мункуева Ариуна Дармаева Соелма хоёр эльгээһэн байна. Тэдэнэр тус тустаа 4-дэхи һуури абаба.

"Прозын зохёол" гэхэн номинацияар Загарайн аймагай Асагадай дунда һургуулин һурагша Абидуев Эрдэмэй (багшань Назарова О.Х.Н.) хүдэлмэри эгээл эрхим байба. 2-дохи һуурида Буряадай 1-дэхи үндэһэн лицей-интернадай һурагша Будаева Юля (багшань Ивахинова Я.Ц.) гараба. Хэжэнгын лицейн һурагша Ауржанаева Мэдэгма (багшань Доржиева Д.Д.) 3-дахи һуури эзлэбэ. 4-дэхи һуури Усть - Ордын автономито тойрогой һурагша Ханхасаев Егорто үгтэбэ.

Эмхидхэгшэд тус конкурсо хабараһан бүхи һургуулинуудта байрые хүргэнэ. һургуулиа түүсэжэ ябаһан илагшадые Буряадай гүрэнэй университетэй Үндэһэтэнэй гуманитарна институтта орохыен дурадхана. Гэхэтэй хамта, бэшэ илагшадые зунай литературна һургуулида ябахыен урина. Удаадахи хаягаар үнэтэ бэлэгүүдтэ ерэхэдэ болоно: Улаан-Үдэ, Ранжуровай гудамжа, 6, БГУ-гай 2-дохи байшан, буряад литературн кафедр.

«Жэгтэй ушарал болоһон юм» гэхэн конкурсо

УХААЕМ ТӨӨРЮҮЛХЭН ШУУРГАН СОО ҮНДЭР ШАЛСАНАДАА ЗАЛЬБАРАА НЭМ...

Байгаали дэлхэйн аюудда дайралдахадаа, нютагайнгаа зоной хэр уһаа һүгдэдэг ула хадынгаа эзэдтэ ами наһаа абаруулхын зальбарал хэхэхээ дээрэ юумэ байдаггүй.

Намтай нэгэ нимэ ушар болоһон юм. Ерээд оной үедэ би пенсидэ гаража сүлөөтэй болоходоо, буян үйлэдэхын ёһодо юу хээ уралха гар дүйтэй хадаа Анаагай дутан барилсажа дүүргэлсээд, арамнайлагаһанайн һүүлээр ламанарай дурадхалаар тахилшан боложо үлэһэн байгааб.

Хажуудань гурба үлүүтэй, дүрбэ тухай модоной газарта байдаг Аалан гэжэ дэрээвэндэ зулын шара тоһо айлуудһаа суглуулаад, үдэһөө хойшо наранай ороодуйдэ Анаа дуганаа хүрэхэ гэжэ яарабаб. Уданшыегүй отгоргой бүрхэжэ, һалхин хүдэлөөд, үдхэн саһатайгаар шуурган эхилжэ, хоёр нодым шабажа оробо.

Харгыгаашые, ябаһан зүгөөшые алдажа, буруу тээшээ яба ябаһаар, аяр хаана ондоо тээ байһан Анаа горхойной мүльһэн гү, Ожорһото нуурай мүльһэн гү, мэдэхэ юумэ үгы байба. Мүльһэн дээрэ гаран гэхэдээ, тэрэ хүсэтэй шуурга һалхинда, дулаан ботинкым ула хальтирхай һэн хойнонь, мухариса үлсэлгээд лэ бодохын яашые аргагүй болоһобо.

Хүйтэн декабриин шуурга һалхинда бээрэжэ, хүлдэжэ үхэхын үйлэ саг ерэбэ гэжэ һанахадаа, Шалсаана буурал баабай гэгтэ һанаандам орожо, ооголхо гэхэдээ, бээрэшэһэн амамни «бэ, бэ, бэ» гэхэхээ бэшэ дуугаржа шадаха юумэмни үгы байба. Ухааем төөрюүлхэн шуурган соо Шалсаанадаа зальбараа нэм. Тийжэ хэбтэтэрни, мориной тахатай туруун мүльһэн дээрэ соб-соб гэхэн шэнги дуулдаад, тэнгэриһээ дуугарһанда, «яба намай дахаад» гэхэндэ хүнэй бүдүүн хоолой лүжэгэнсэ хэлэһэн шэнги болоходол гээд, дасанай нохойнууд хусалдажа, моритой хүндэл үндэр һүүдэр дасанай бартаа руу ороһондол болоод, шуурга һалхин соо харагдахаяа болишоо һэн. Тэрэ бартаа нэбтэ ябаһан хүниие хаража, зосоом заригад гээ бэлэй.

Минии бээрэжэ, хүлдэжэ үхэхэ болоһон юумын ламанарай гэртэ арай гэжэ богоһо алхажа ороходом, дасанай шэрээтэ Аханаа Баяр ламхай, үбгэн лама Доржо баабай гэдэг Бурхиве үбгэнтсээ намай хүлэжэ, гэртэе уни бутарма гал түлжэрхинхэй, орой болоходом һанаагаа зобожо бурхандаа зула бадараанхай, «Наймаг гэгэни» дарьяса уншажа һуубад. Иигэжэ намайе Шалсаана буурал баабай абарһан юм. Үхэлтэ дайнайшые үедэ нютагаархидаа халхалан, урда тээнь морин дээрэ гүйлгэжэ ябаһан Шалсаана буурал баабайе Хэжэнгээдэ дайһаа бусан олон хүн хөөрэлдэдэг байна.

Доржопалан ДЫМБРЫЛОВ.

Баатар БАТОВОЙ дурасхаалда

Үдэр бүри гүнзэгьрэн хүхэрөө тэнгэрийн уудамар бамбаа сагаан үүлэдэй олоһорон һамарха, отгоргойн сэнхир үнгэ намаадаа шэнгээһэн тэрэнгийн сээглэхэ, сэлмэг агаарай ханхимаа хүхын донгодохо, хамаг юумэниэй һэргэхэ, хүсэ ами орохо үеэр Буряадаймнай бараг хубүүдэй нэгэн, уран шүлэгшэ, журналист, эрхим нүхэр Баатар Батоевой зүрхэниинь халуун сохисо майн 29-дэ тогтоһобо.

Тэрэ Агын тойрогой Могойтын аймагай Зугаалай ногагта 1948 оной сентябриин 15-да түрэнэ. Бага балшар наһанһаа һоншоуша, һүбэлгэн хурса ухаатай, шуран түргэн хубүүн һэн. Хэзээ нэгтэ хараһан гү, али уншаһан, шагнаһан гү, али амталһан юумээ оройдоошые маргадаггүй, мэнэ һаяхан болоһон мэгээр хөөржэ ябадаг хүн бэлэй. Баатар 1966 ондо ногагайнгаа дунда һургуули дүүргээд, жэл соо бээе шангадхажэ, гаргаа хүх адхаад, ехэшүүдые дахан барилгын модо унагаалсаа, трактористаар ажаллаа. Хойто жэлынь Москвагай М.Горькийн нэрэмжэтэ Литинститудта абалгын одоо угаа хүндэ конкурс дабажа гараа. Нэгэ һуурийн түлөө 20-30 хүн ана-мана буласалдадаг үе һэмнай. Б.Батоевой суг Мэри Хамгушкеева, Цыдыл Цырендоржиев, Гарма-Доди Дамбаев гэгшэд һуралсаа. Тэдэ хожомоо булта СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной гэшүүд болоо юм.

Б.Батоев монгол хэлэ бэшгэ гүнзэгьрөөр шудалха эрмэлзэлтэйгээр хоёр дахин Монгол орон эльгээдэжэ, эрдэм мэдээсээ дээшлүүлһэн, академийүүд Дамдин-Сүрэн, Ринчинэй һургаалда хүртэһэн байха. Хожомоо Монголой мундаг зохёолшодой олохон шүлэг, поэмэнуудые буряадшалһан, зүгөөр «Эрдэнийн сан субашадые» (1993) эрхим гэгшээр оршуулжа, һүзэгтэниие баясуулаһан, монголшо эрдэмтэдые гайхуулаһан юм.

Тэрэ 1972 ондо Литинститут дүүргээд, «Буряад үнэн» сониндоо ерөжэ, ажалайнгаа намтар эхилээ. Эгээл энэ үедэ редакцийн соёлой таһагые дагшаар Георгий Дашабылов, хажуудань Цырендулма Дондогой, Матвей Осодоев, Цыдыл Цырендоржиев, редакторай орлогшоор Сергей Цырендоржиев гэгшэд ажалладаг байгаа. Соёлой таһаг соо гү, али С.Цырендоржиевай кабинет соо үдэр бури шахуу ахамад зохёолшод Д.Мадасон, Д.Р.Батожобай, Ч.Цыдендамбаев, Ц.Б.Бадмаев, Ц.Галанов болон бусад гэгшээр эрэхэн мэтэ сугларжа заншанхай, һонирхолтой зугаа, сээс буляалдаа үүсхэдэг бэлэй. Иймэ оршон байдалда бэшгээдэшыегүй хүнэй гуурһанда аһаха дуранинын хүрлэгтэй лэ!

Баатар Батоев ухаан бодолоо бисалган, философско удхатай, газаа түхэлөөрөө, дотор маягаараа япон таикые һануулмаар богонихонууд аад, угаа шанга хубшэргэйтэй, үгэ бүхэниинь һууридаа лас һуушанхай шүлэгүүдые бэшэжэ бусад хүхэдһөө онсо илгардаг юм һэн. Өөрөөшые шүлэгүүдтэ аали үгэ дуугаар хоморшогыһе һа, хэлэһэн үгэнь, һанамжань даамай удхатай, даасатай байдаг бэлэй.

Тэрэ ородой агууехэ поэт Пюгчев мэтэ үсөөхэн номуудые гаргажа үрдэ. «Мүнхэн тоборюула» (1977), «Аянай шүбүүд» (1987), «Бууса» (2002). Тээд уран зохёолой шанар тоогоороо сэгтэй бэшэ һэмнай даа. Шанга шалгагай ороңдо шаб гэмэ нэгэл тодо үгэ хүнэй ухаанда, сэлхэлдэ хадуугдадаг юрэмдэгтэй ха юм. Эгээл тиймэ зохёолшодой нэгэн Баатар Батоев ябаа.

1979-84 онуудта тэрэ «Буряадай залуушуул» сониндо түрүүшээр редакторай орлогшоор, һүүлэй 2 жэлдэнь - ахамад редакторай тушаалда һуугаа. Хожомын Буряадай радио, номой хэблэл, «Байгал» журнал болон ВАРК-да ажаллаһан.

Б.Батоевой үгэ дээрэ композиторнууд Б.Цырендашиев, В.Дамбаев, П.Дамирановай зохёонон дуунуудын хаа хаанагүй эдэлһээр. Баатараймнай солгён аялгата «Сурхарбааниие» хэн мэдэхгүйб! «Сэлмэг үдэшыень», «Хүлээлгыень» уяран-уяран дууладаг бэшэ аалд! Харин «Ушарбай», «Зугаалай», «Хүнхэрэй марш», «Ташар ногаг» - эдэ дуунуудын арадай шэнжэтэй боложо, мүнөө Ага Агаараа дуулаһан заңдаа. Ямараршые түрэхэн Агадаа дуратай, үнэн сэхэ хубүүниинь ябаа даа...

Һүүлэй жэлүүдтэ Б.Батоевой угайль үшөө нэгэ шэнжэнь нээгдэшөө бэлэй, юуб гэхэдэ, тэрэ барыша хүн байшоо. Тэрэнэй эм домто хургануудын зобонон тулиһан олохон зоной урлада баясхаланай мһэрлэ түхөөгөө.

Хүнэй наһан мүнхэ бэшэ. Хэн нэгэмнай уридан мүнхын нойрто абтан ошоно. Тээд бэлиг талаангаа хүсэд задалжа үрдингүй, арад түмэндөө толотомо һайхан зохёолнуудда бэлэглэжэ шадангүй ябахань харамтай даа. Баатар Батоевой хэһэн бүтээһэн юумэниинь тоогоороо үсөөншые бэл, шэгнүүр шанараараа һөбхи хоһон олохон ботинуудые һэггүй даражархихань лабтай.

Ши, Баатарнай, Буряадай уран бүтээлэй түүхэдэ өөрынгөө һуури батаар эзэлэһи. Зай, яахаб, шинии аха хүжэрин гэжэ сэдхэжэ, дахажа ябаһан Монголой агууехэ зохёолшон, буряад угай Сэнгийн Эрдэнийн үгээр: «Хойто наһандаа уулзуужаби!» гээд лэ хахасаял даа.

Бүлэг нүхэдэшынь.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

<p>Генеральна директорэй - ахамад редакторай уялгануудые дүүргэгшэ Т.В.САМБЯЛОВА, Редактор Г.Х.ДАШЕЕВА.</p> <p>РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: И.М.ЕГОРОВ, И.Б.ДАГБАЕВ (Буряад Республикын Правительство), Ф.П. БОТОВА, Ц.Э. ДОРЖИЕВ (Буряад Республикын Арадай Хурал), А.А. АНГАРХАЕВ (генеральна директор-ахамад редактор), Д.Б. ГУРОДАРМАЕВА (харюусалгата секретарь), В.Г. ГОМБОЕВА, Н.А.ГОНЧИКОВА, Н.Д.БАДМАРИНЧИНОВ, Б.В. БАЛДАНОВ, А.А. ФАДЕЕВА, В.Д. ДАМДИНОВА.</p>	<p>Манай адрес: 670000, Улаан-Үдэ хото, Калацдаришвиллин үйлсэ, 23, Хэблэлэй байшан "Буряад үнэн". E - mail: unep@mail.ru</p>	<p>Газетэ хэблэлэй 4 хуудан хэмжээтэй. Индекс 73877. Хамтын хэһэг - 30000. Хэблэлдэ тушаагдаһан саг - 17.00.</p>	<p>"Республиканска типографи" гэхэн ОАО-до бэлэи диагностивүүдһээ газетэ 6300 хэһэгээр хэблэгдээ. Директорэйнь телефон: 21-40-45.</p> <p>Б-0165-дахи номертойгоор бүрилхэлдэ абтанхай.</p>
<p>Хэблэлэй байшанай телефонууд: генеральна директорэй-ахамад редакторай - 21-50-96, приёмнын - 21-54-54 (факс), ген. директорэй 1-дэхи орлогшо - ахамад редакторай орлогшын - 21-68-08, ахамад редакторай орлогшонорой - 21-64-36, 21-33-61, секретариатай - 21-60-21; таһагууд: экономикын болон политикын - 21-63-86; соёлой болон түүхын - 21-54-93; «Морин хуур», «Вершинь» журналнуудай редакци - 21-55-97; залуушуулай, оюутгай ажабайдалай болон олонитын хүдэлмэрин, «Одон» журналай редакци - 21-54-93; мэдээсэлэй - 21-67-81, спортын - 21-54-93, рекламны - 21-62-62, коммерческэ ажалай - 21-55-97, компьютерна түбэй - 21-66-76, бухгалтерин - 21-23-67.</p> <p>Редакция ороһон материалнууд шүүмжэлэгдэдэггүй, мүн авторнуудтань бусаагдадаггүй.</p> <p>Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, нютагай нэрхүнүдэй бэшлгыс хазгайруулаһан ушарта авторнуудын харюусалгатай. Редакцийн һанамжа авторайхитай алли бэшэ байжа магад.</p>			